

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

3264.60

Riggs. A vocabulary of words used
in modern Armenian. 1847.

3264.60

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

⊙

A

VOCABULARY

OF WORDS USED IN

MODERN ARMENIAN

BUT NOT FOUND

IN THE ANCIENT ARMENIAN LEXICONS.

By the Rev. Elias Riggs.

SMYRNA

PRINTED BY W. GRIFFITT.

1847.

3264.60

1853 Apr 4

Gift of Mr A B C. F M

Wm Rufus Anderson D.D. of Boston, Secretary

NOTE.

- t.* indicates words derived from the Turkish.
- a.* between two words shews that the first is modern, and the second the corresponding ancient word.
- p.* shows that a word is provincial, or not in general use.
- v.* that a word is vulgar.
- esp.* especially.
- met.* metaphorically.

Distinct significations of the same word are separated by semicolons ; definitions which are substantially synonymous, by commas.

5113
56
53

PREFACE.

The student of Modern Armenian finds himself obliged to make use of dictionaries designed only for the ancient language. Hence in his progress he will inevitably meet with a large number of words in respect to which those dictionaries afford him little or no assistance. The aim of the present work, (which contains more than 6000 such words,) is to supply this deficiency. It comprises the following classes of words.

1. Those which preserve the *form* of Ancient Armenian words, but have changed their signification; e. g. *սուղ*, in Anc. Arm. *brief*, in Mod. Arm. *dear, costly*; *ծախել*, Anc. *to spend*, Mod. *to sell*; *շուք*, Anc. *glory*, Mod. *a shadow*.

2. Those *derived* from the ancient language by contraction, change of termination, &c. as *գտնել*, *to arrive*, from *գտմանել*; *հով*, *wind*, from *հողմ*; *լուք*, *a fast*, from *լուհք*. Under this class the following deserve separate notice. (a) Nouns which drop a final *ւ*; as *կաթ*, *milk*, Anc. Arm. *կաթւ*; *աճում*, *increase*, Anc. *աճումն*; (b) Nouns ending in *ք* which are plural in Anc. Arm. but are now used as singulars; e. g. *աչք* *an eye*, *ձեռք*, *a hand*, *ոտք*, *a foot*; (c) Verbs which drop an *ա* from the penultimate; as *աղքատալ*, *to become poor*, *հաւատալ*, *to believe*, *բաժնել*, *to divide*, from *աղքատանալ*, *հաւատալ* and *բաժանել*; (d) Causative Verbs in *ցննել* (or *ցուննել*), from ancient forms terminating in *ցուցանել*; as *բարձրացնել*, *to elevate*, from *բարձրացուցանել*. Should words belonging to any one of these four subdivisions not be found in this vocabulary, the corresponding forms may easily be found in the Anc. Arm. Lexicons.

3. Words purely Armenian, but not found in the dictionaries because not appearing in ancient authors, (although some of them have very probably come down from remote antiquity in the language of conversation); as *հրել*, *to push*, *ուզել*, *to wish*, *կոխել*, *to lean upon*.

4. Words derived from the Turkish. These may be subdivided into, (a) Purely Turkish words*; as *սոթսան*, *ninety*, *մարիֆէթ*, *a*

*Some of them employed however in a sense different from that which they usually have in Turkish; e. g. *սփէթ*, in Turkish *a shield*, in Armenian *a shelter* (as from rain).

contrivance ; (b) Words which retain in general the Turkish form, but change the pronunciation of one or more letters ; as *խօլայ* for *հօլայ*, *easy*, *միւհլէւ* for *միւֆլէւ*, *bankrupt*, *փութփէրէ* for *փութփէրէթ*, *an idolater* ; (c) Words derived originally from other languages, but which the Armenian appears to have adopted from the Turkish ; as *խօշու*, *a carriage*, *սալատ*, *salad*, from the Italian ; *լուղատ*, *a workman*, *քէֆալ*, *a mullet*, from the Greek, &c. (d) Words radically Turkish, but assuming an Armenian termination ; as *պաշլայել*, *to begin*, from *պաշլամագ*, *պէքէյել*, *to wait*, from *պէքէմէք*, *համարաթուծիւն*, *enterprise*, from *համարաթ*, *enterprising*. To these in like manner a *t.* is attached, as denoting their Turkish original.

The number of Turkish words inserted may seem large ; but they are all believed to be so far in use that the beginner in Modern Armenian is liable to meet with them in conversation. Of course they should be avoided in the language of books. So should also those marked as provincial or vulgar, and some others. The object of this Vocabulary is not to teach what *should* be used, even in the language of conversation, but to explain what actually is used.

The Passive forms of verbs it has not been thought necessary to insert, except where they have a secondary meaning differing from that of a simple Passive.

Causative Verbs terminate in *ցունել* or *ցընել*. The former of these endings was given in the Grammar which preceded the present work, as being thought preferable ; the latter is given in the Vocabulary, as more usual in conversation. When this form is adopted, the Present and Imperfect tenses also retain *լ* ; the Aorist, Imperative, and Past Participles take *ու* ; thus, from *վաշցընել* comes *կըվազցընեմ*, *կըվազցընէի*, *վազցուցի*, *վազցու'լ*, *վազցընող*, *վազցուցեր*, *վազցուցած*. The adoption of the ending *ցունել* has the advantage of uniformity, inasmuch as the *ու* is then preserved throughout.

Need I bespeak the indulgence of my readers for the errors which will have crept into this work ? That they are numerous I have no doubt. I only hope they may not prove so numerous as to render the work useless for the purpose for which it was designed.

E. R I G G S.

Smyrna, December, 1847.

VOCABULARY.

- Աբբայցի, disciple of an Abbot, Mechitarist.
- Աբբայցու, one worthy to be an Abbot ; an Abbot elect.
- Ազապ, *t.* bachelor, unmarried man.
- Ազատել, *t.* to reprove, rebuke.
- Ազատաման, *t.* one freed from slavery.
- Ազատչէք, ransom.
- Ալիքըն, to increase progeny.
- Ալիքըն, *t.* enraged.
- Ալիքըն *t.* ըլլալ, to be in a rage ; to rage, *as a disease.*
- Աթ մէյտանը, *t.* public square, race-course.
- Աթէշպէտճէկի, *t.* glow-worm.
- Աթլազ, *t.* satin.
- Աթմիշ թուծմիշ *t.* ընել, to threaten.
- Աթան, cheap.
- Աթել, *a.* աթել, to east.
- Աթընկեկ, rather cheap.
- Աթընալ, to become cheap.
- Աթաւեր, *t.* dragon, great serpent.
- Ալ, also ; any more.
- Ալաճա, *t.* gray, dappled.
- Ալէսէկիէ, *t.* generally.
- Ալէստա, *t.* ready !
- Ալէֆ, *t.* flame.
- Ալիստիշ *t.* ընել, to retain ; to receive as a lodger.
- Ալիստիշ *t.* ըլլալ, to be touched, (offended).
- Ալիստիշ, or ալիշտիշ, *t.* accustomed.
- Ալիստիշ, *t.* mercantile transactions, trade.
- Ալիստիշ *t.* ընել, to habituate.
- Աթիւսթ, *t.* topsy-turvy, in confusion.
- Ալուր, *a.* ալուր, flour.
- Ալի, *t.* gypsum.
- Ալի, Alas ! Ալի ընել, to cry, to lament.
- Ալիարէթ, *t.* income, revenue, ; property of which one has the income.
- Ալիարէթ, *t.* current, stream.

Ախճիկ , see աղջիկ .

Ախմախ , *t.* silly, ignorant.

Ախուվախ , groaning, lamentation.

Ախպապա , *t.* vulture.

Ախպար , see աղբար .

Ախտէր , *t.* small shop-keeper, native druggist.

Ախրէպ , *t.* scorpion.

Ածան հոս կամ լուսն ,
(hen &c.) that lays
(eggs.)

Ածել , to lay (eggs).

Ածըլել or ածիլել , to
shave (the beard, &c.)

Ածըլի , *a.* ածելի , razor.

Ահանճ , see անկաճ .

Ահապ , tooth.

Ահափորիչ , tooth-pick.

Ահէնկ , *t.* harmony in musical instruments ; entertainment, merry-making.

Ահուդող , quaking, alarm, consternation.

Ահա տ. ընել , to make an agreement.

Աղ , *t.* fish-net.

Աղա , *t.* lord ; sir.

Աղա եօլու , *t.* like a lord, gentlemanly.

Աղալանմիչ *t.* եղող , pompous, ostentations.

Աղաճ խաւունի , *t.* citron.

Աղաման , salt-cellar.

Աղաքք , a mill.

Աղբար , ախպար , *corruptions of եղբայր* , brother.

Աղեցկապ , *a.* աղէկապ , truss.

Աղէկ , good ; well ; աղէկ մը , considerably.

Աղէկնալ , to convalesce.

Աղէկները *in the phrase քան զմեզ աղէկները* , nymphs, fairies.

Աղէկցընել , to cure, make well.

Աղը , *t.* poison.

Աղըլ , *t.* fold.

Աղըլամիչ *t.* ընել , to poison.

Աղըրշախ , top (the toy) ; lower part of a spindle (shaped like a top).

Աղիքը թափիլ or վար գալ , to be afflicted with hernia, to have a rupture.

Աղջիկ , *a.* աղջիկն , daughter ; girl.

Աղտոտ , filthy.

Աղցած , ground.

Աղւոր , beautiful ; fine.

Աղւորեմա , of a beautiful countenance.

Աղքատուկ or աղքատիկ , miserable, poor.

Աճալաճայիպ , *t.* marvelous.

Աճամի or աճէմի *t.* tyro, uskilful, raw.

Աճայիպ or աճայիփ , *t.* wonderful.

Աճապ or աճապա *t.* whether? ձրայե, indeed?

Աճեցընել *ա.* աճեցուցանել, to augment.

Աճէլէ, *t.* quickly.

Աճէմ, *t.* Persian.

Աճըռել, to squeeze, to rub (as in washing clothes.)

Աճի, *t.* bitter.

Աճուկ, *p.* the groin.

Ամա, *t.* see ամիս.

Աման, *t.* alas! help! pardon me!

Ամանէթ or էմանէթ, *t.* deposit, trust.

Ամառ, *ա.* ամառն, summer.

Ամառուան, pertaining to summer.

Ամբղկոտ, bashful.

Ամբշալ, to be ashamed.

Ամբոնոց, *ա.* ամառանոց, summer residence.

Ամիս, *t.* but.

Ամուճա, *t.* paternal uncle.

Ամուր խօսիլ, to speak loud; ամուր զարնել to beat severely; ամուր կանչել to call aloud.

Ամպար, *t.* hold (of a ship), large chest (for wheat, barley, &c.)

Ամպէր, *t.* blossoms of the amber-tree.

Ամպէրիէ or ամպէրեա, *t.* rosoglio, cordial.

Ամպոտ, cloudy.

Ամռան տուն, summer-house.

Ամսուան, monthly.

Ամրցընել, to confirm, strengthen.

Ամթերես or ամթով, ashamed, in disgrace.

Այազ, *t.* coolness, cool place; այազը դնել to put in a cool place, to air.

Այասուլուք, *t.* pr. n. Ephesus.

Այար, *t.* a measure nearly equal to a peck; accuracy (of scales or steelyards); degrees of fineness (in silver); *adj.* accurate.

Այարթմիշ *t.* ընել, to lead astray, to pervert.

Այը, *t.* a bear.

Այըխ, *t.* sober; awake.

Այըխնալ, *t.* to awake or recover from intoxication, to become sober.

Այըլամիշ *t.* ընել, to shame, to blame.

Այի, see այը.

Ային զին, *t.* vain, good for nothing.

Այլախի, *t.* torch-bearer at a wedding.

Այլըի , *t.* monthly wages ;
provision &c . for a
month .

Այղըն , *t.* stallion .

Այնա , *t.* mirror .

Այնաճի , *t.* maker of mir-
rors ; crafty person .

Այ չիչէյի , *t.* sun-flower .

Այվա , *t.* quince .

Այվա թիւյիւ , *t.* down .

Այրան , *t.* preparation of
coagulated milk beaten ;
buttermilk .

Այրը սէչի , *t.* difference .

Այրըմիշ *t.* ըլալ , to se-
parate .

Այրըի , *t.* sort of low
grass .

Այրուք , burnt thing,
cinder .

Ան , *a.* այն , that .

Ան ատենը , then .

Անալըի , *t.* foster-mother,
step-mother .

Անաճ , *t.* grown, large .

Անանկ , thus, such ; ա-
նանկ է նէ , therefore, so
then .

Անպապա կիւնիւ , *t.* time
of great confusion .

Անատան սողմա , *t.* as
naked as he was born,
(spoken of one robbed) .

Անատուրուցի , inhabitant of
Asia Minor .

Անաֆոն , *t.* current of air

turned from its course ;
eddy .

Անդամալուծ , *a.* անդամա-
լոյծ , paralytic .

Անդի դին or անդի ետխան ,
t. on the other side .

Անդիէն , from or by the
other side, on the other
side .

Անդին , *a.* անդր yonder,
on that side .

Աներես , shameless .

Աներձագ , wife's brother
(lit. father-in-law's son) .

Ան թարղը , *t.* of that sort .

Ան թէրի , see էնթարի .

Անի , անիկայ , or անիկակ ,
that (person or thing) .

These forms differ from
ան in the fact that they
are uniformly used
without a substantive,
while ան almost always
takes a substantive .

Անլի , *a.* անալի , fresh
(not sufficiently, salted) .

Անխելք , stupid .

Անխտար or ան ղըտար , *t.*
so much .

Անծոս , full of nits, lousy .

Անծրե , *a.* անձրե , rain .

Անկաճ or ականճ , *a.* ա-
կանջ , ear .

Անկարեա , *t.* compulsory
service, ձրրաթե .

Անկէ or անկից , abl. of ան ;

- adv.* thence ; *անկէ ետե* thereafter.
- Անկճմուք* , *p.* ear-wig.
- Անկողիւք* , *p. a.* *անկողնա-*
կալ , bed-stead ; closet
for putting up beds in
the day time.
- Անհատում* , *a.* unbound-
ed.
- Անձ* , *a.* *անձն* , person.
- Անձրևոտ* , rainy.
- Ան զըտար* , see *ան խտար*.
- Անճախ* , *t.* only ; scarce-
ly ; but.
- Անճարակ* , inefficient,
having no contrivance.
- Աննուխ* , *a.* *անանուխ* ,
mint (the herb).
- Անուժ* , *a.* *անոյժ* , weak.
- Անուշ* or *անուշիկ* , *a.* *ա-*
նոյշ sweet.
- Անուշապուր* , sort of food
made with wheat and
honey.
- Անուշեղէն* , sweetmeats.
- Անուշեղու խոր* , gentle,
mild, (in respect to
speech).
- Անուշնալ* , *a.* *անուշանալ* ,
to become sweet.
- Անչափ* , *v. a.* *այնչափ* , so
much.
- Անպէս* , *v. a.* *այնպէս* ,
thus.
- Անսահմի՞ր* , *t.* at the
time ; instantly.
- Անվախ* , fearless.
- Անցընել ծաբաւը* , *ճրագը*)
to quench (thirst or a
lamp) ; *արաւ* to miscar-
ry.
- Անցնիլ* , to pass (as mo-
ney) ; to pass away, to
cease ; (of a trade) to
be popular or success-
ful.
- Անցւոր դարձւոր* , passing
to and fro.
- Անքան* , *v. a.* *այնքան* , so
much.
- Անօթենալ* , to hunger.
- Անօթի* , *a.* *նօթի* , hungry.
- Անօթի փորուց* , *adv.* with-
out having eaten (lit.
with hungry belly).
- Աշ տ. ընել* or *աշը տ. ընել* ,
to inoculate.
- Աշքի* , *t.* in love ; amo-
rous ; bard, minstrel ;
cockal or bone used as
a toy by children.
- Աշըրը* , *t.* beyond ; exceed-
ingly.
- Աշլամա* , *t.* grafting.
- Աշխանա* or *աշ էփի* , *t.*
kitchen.
- Աշխտոցընել a.* *աշխատե-*
ցուցանել , to weary.
- Աշխարաբառ* , *a.* *աշխար-*
հաբառ , modern Arme-
nian.
- Աշխարական* , *a.* *աշխարհա-*

- կան , layman, secular person.
- Աշխարհ , *a* . աշխարհ , world ; աշխարհ մտած , married ; born.
- Աշխիլ , to be spoiled (spoken of food).
- Աշկերտ , *a* . աշկերտ , disciple.
- Աշճը or աշճի , *t* . cook.
- Աշիշ *t* . րլլալ , to get over, pass.
- Անա , *t* . skilled , knowing.
- Աչիւյ , *p* . thing which one looks on with desire.
- Աչք ընել , to wink, make signs with the eye.
- Աչք բանալ Բէկ- Բէկ , to teach ; (ironically) to deceive.
- Աչքը ծակ , insatiable ; envious.
- Աչքը մտնել , to gain the affection ; to get in one's way.
- Աչքնոց , spectacles.
- Ապա , *t* . capote ; wool-len stuff, felt.
- Ապանօղ , *t* . ebony.
- Ապրու , *t* . rope which holds the sail.
- Ապրուն *t* . փախցրնել , to let go the rope, i. e. to fall into mistakes, let things go at loose ends.
- Ապուռճուպուռ , *t* . hotch potch.
- Ապուր , soup ; porridge.
- Ապսպրել , *a* . ապսպրել , to charge, enjoin.
- Ապտալ , *t* . Mussulman hermit.
- Ապտիլազիզ , *t* . sort of fruit somewhat resembling the pistachio nut.
- Ապրանք , goods, merchandise.
- Ապրեցրնել , *a* . ապրեցուցանել , to save alive.
- Ապրճան , *a* . ապարանջան , bracelet.
- Ապրշուժ or Էպիւրշիւժ , *t* . silk thread.
- Ապրուստ , living, livelihood.
- Ապրցու , *p* . wheat grits.
- Աջ դի , the right ; the right side.
- Աջողիլ , *a* . յաջողիլ , to prosper.
- Աւ , *t* . shame.
- Առապա , see արապա .
- Առաջ , *a* . յառաջ first ; forward ; formerly ; առաջ գալ , to advance.
- Առաջմէ , առաջմէ , or առաջուց , formerly.
- Առատացրնել , *a* . առատացուցանել , to multiply.
- Արը or արը , *t* . bce.

Առ գոլանը , *t.* bee-hive.

Ահք , ceiling ; roof.

Աղա , *v.* see *ակոայ*.

Առմա , or *արմա* , *t.* arms, insignia, cypher.

Առնաւուտ , *t.* Albanian.

Առնել , *a.* առնուլ , to take ;

առնել տալ , to cause to take ; to procure ;

(when both verbs are declined) to have commerce or intercourse ; *met.* to dispute ; *in the past tenses* , to have settled up accounts.

Առնելիք , credit, amount placed to one's credit.

Առնող առնողի ըլալ , to be in great demand (spoken of merchandise.)

Առնուիլ , to be taken ; to be in trouble.

Առչն or *արչն* *t.* pike (for measuring cloth).

Առողջացրնել , *a.* առողջացուցանել , to cure.

Առուծախ or *առուտուր* , commerce.

Առջասպոտ , *a.* արջասպուտ , vitriolated.

Առջէս , էդ , էն , before (me, thee, &c.) ; from before me, &c.

Առջենեքէս , էդ , էն , somewhere before me, &c.

Առջինը , *a.* առաջինն , the first.

Առջի , *a.* առաջին , first ; previous ; before.

Առջի բերանը , in the first place.

Առջինեկ , first-born.

Առարզ , *t.* shameless.

Առտու , morning.

Առտուանց , in the morning.

Առուտ , *a.* առուդտ , clover.

Առիա , see *արիա* .

Աս , *a.* այս , this.

Ասանկ , *a.* այսպէս , thus ; *ասանկ անանկ* so so, indifferently.

Ասդիէն , this way , on this side.

Ասդիէն անդիէն , here and there.

Ասդին , on this side.

Ասեխ , *a.* ասեղն , needle .

Ասը , *t.* disobedient.

Ասրլ , *ա'սլը* , *t.* nature, original ; cause' ; *adv.* naturally ; exactly ; *ասլը չեղել* , to prove unfounded, false.

Ասրլպէնտ , *t.* frankincense.

Ասի , *ասիկայ* or *ասիկակ* , this, *used without a substantive*.

Ասլան , *t.* lion.

Ասխաման or *ասղաման* , needle-case.

- Ասխտար or աս զըտար ,
t so much.
- Ասկէ , or ասկից , hence.
- Ասկէր , t. army ; soldiers ;
multitude.
- Ասկէ ետեւ , hencefor-
ward.
- Ասմա , t. vine.
- Ասմալըխ , t. vine-arbour.
- Ասմա քիլիտի , t. padlock.
- Աստառ , t. lining.
- Աստուած չընէ or Աստու-
ած չցուցընէ , God for-
bid !
- Աստուածավախ , fearing
God.
- Ասոր , a. այսոր , to-day.
- Ալ t. ընել , to hunt.
- Ավատանըխ , t. tool.
- Ավարա , t. ill success ; adj.
idle.
- Առ , a. այդ , this (between
աս and ան).
- Առ թարզ t. , thus.
- Առա , t. island.
- Առաժ , a. ատամն , tooth.
- Առանկ , thus ; ատանկ է
նէ , therefore, so then.
- Առաշ t. , namesake.
- Առդին , there.
- Առեն , time ; ատեն ատեն ,
some-times.
- Առէթ , t. custom.
- Առէթա , t. generally ,
ordinarily.
- Աարժ , t. step, pace.
- Ասխտար or աս զըտար ,
t so much.
- Ասկէ , or ասկից , thence.
- Արալըխ , t. interval (of
time or place).
- Արախճին , t. under-cap.
- Արայըճը , t. secker ; esp.
washer of earth in
which there are parti-
cles of gold.
- Արալիշ , t. clipping, trim-
ming (of garments in
fitting them).
- Արապ or Առապ , Arab ;
African.
- Արապա , t. wagon ; car-
riage.
- Արապաճը , t. wagoner.
- Արապերէն , Արապերէն ,
or Արապճա , t. Arabic.
- Արապիստան , t. Arabia.
- Արգիլել a. արգիլուլ , to
hinder ; to prohibit.
- Արդար եղ , butter.
- Արեգակ , a. արեգակն , sun.
- Արզ , t. object of desire.
- Արզու , t. desire.
- Արզուհալ , t. petition.
- Արընթաթախ , արընդուայ ,
see արունթաթախ and
արունդուայ .
- Արընկզակ blood-thirsty ,
sanguinary .
- Արընոտ or արունոտ , a. ա-
րիւնոտ , sanguine ;
bloody .

- Արքնակեր , murderer.
 Արթըր , *v.* արթըր , *t.* more ; longer ; as for what remains.
 Արթըննալ , to awake.
 Արժողէք , price, value.
 Արիֆ , *t.* knowing.
 Արիսալ , *t.* strong-backed, strong ; protected.
 Արիսատաշ , *t.* companion.
 Արծել , *a.* արածել , to pasture.
 Արձըկել , *a.* արձակել , to let go ; to release.
 Արձիճ , lead (the metal).
 Արմաղան , *t.* present, gift.
 Արմըննալ , to wonder.
 Արմունկ , or արմուկ , *a.* արմունկն , elbow.
 Արմուտ , *t.* pear.
 Արշըն , see առշըն .
 Արուն , *a.* արիւն , blood ; murder, slaughter ; աւրուն առնել , to let blood ; արուն ընել , to shed blood ; արուն դառնալ or կտրիլ , to turn to blood.
 Արունթաթախ , արունլուայ or արունկզակ , blood-stained.
 Արունիլ , to bleed (neut).
 Արպերէն or Արպէվար , see Արապերէն .
 Արտասունք , *p.* see արցունք .
 Արտըճ or արտուճ , *t.* juniper.
 Արտորալ , to hasten.
 Արտորնօք , hastily.
 Արտուտիկ , *p.* *a.* արտուտ , lark.
 Արտվար , *p.* plow-man .
 Արցնքոտ , or արցունքոտ , filled with tears ; filled with matter, induced by weeping or dis-ease.
 Արցունք , tears ; արցունք թափել , to shed tears.
 Արիա , *t.* barley.
 Աւագ շաբաթ , Holy-week.
 Աւագսարկաւարդ , *v.* *a.* աւագսարկաւարդ , archdeacon.
 Աւաղնոց , *a.* աւաղանոց , sand-box.
 Աւաղոտ , *a.* աւաղուտ , sandy.
 Աւանակ , *a.* յաւանակ , ass's colt.
 Աւարա , see ավարա .
 Աւելի , more.
 Աւելնալ , to increase .
 Աւետիս տալ , to communicate intelligence .
 Աւլամիշ *t.* րնել , to hunt, to catch in hunting .
 Աւլել , *a.* աւելել , to sweep .
 Աւլու , court.
 Աւլուք , sweepings .
 Աւճի or ալճի , *t.* hunter.

- Աւուճ, *t.* hollow of the hand.
 Աւուրչէք, day's wages.
 Աւսուն, or աւսօն, charm, incantation.
 Աւտալ, *a.* հաւատալ, to believe.
 Աւրել, *a.* աւերել, to spoil, injure; to break (a rule).
 Աւրըշտըկել, to put in confusion.
 Ափալթափալ, *t.* hastily, hurriedly.
 Ափանկսրզ or ափանկսրզտան, *t.* suddenly.
 Ափեղցփեղ, medly, non-sense.
 Ափեղցփեղ դուրս տալ or խօսիլ, to prate.
- Ափշիլ, *a.* ապշիլ, to wonder, to be astounded.
 Ափուռցփուռ, see ափեղցփեղ.
 Ափսոսալու, *a.* ափսոսալի, woeful.
 Ափտիլազիզ, see ապտիլազիզ.
 Աբլոր or աբլօր, cock.
 Աբցել, *a.* աքացել, to kick.
 Աժ *t.* ընել to forgive.
 Աժախան or աժաղան, *t.* melancholy.
 Ա՜ջէրիմ, *t.* brave! well done!
 Աժիօն, *t.* opium.
 Աժսուն or աժսօն, see աւսուն.

Բ

- Բազը or բազի, leaves of a sort of beet; strawberry-spinage.
 Բազպանո, *p.* sleeve.
 Բաժնել, *a.* բաժանել, to divide.
 Բալամար, *t.* cable.
 Բալամուտ, *t.* palamede, kind of fish; see also փալամուտ.
 Բալիք, *a.* բանալի, key.
 Բախլայ, *a.* բակլայ, bean.
 Բաղ-եպան, bath-keeper.
- Բաղնիք, *a.* բաղանիք, bath.
 Բաղըջուկ, *p.* mallows.
 Բամպակ, *a.* բամբակ, cotton.
 Բամպառակ, mimic; curious inquirer.
 Բամպաստնք, *v. a.* բամբաստնք, slander.
 Բամպասել, *v. a.* բամբասել, to slander.
 Բան (in Mod. Arm.) thing; work.

Բանալ , [as in a. to open ; also] to polish or cleanse. (gold or silver which had been tarnished).

Բանած , wrought ; plowed.

Բանակեցընել , a. բանակեցուցանել , to encamp. (act.)

Բանայիր , see *փանայիր* .

Բանեցընել to set at work ; to use ; to draw (a sore).

Բանզէհիր or **բանզէհր** , see *փանզէհիր* .

Բանիլ , to work.

Բանձար , a. բանջար , vegetables ; (esp.) beet.

Բանողէք or v. **բանողձէք** , wages.

Բանուգործ , business.

Բանուկ , diligent ; much used.

Բանոր , workman.

Բապուճ , t. shoe.

Բապուճճի , t. shoe-maker.

Բարակ , fine , slender ; fine in quality ; բարակ հով or քամի , light breeze.

Բարակ ցաւ , a. բարակացաւ , consumption.

Բարբարական , wandering about ; uncomfortable.

Բարե , salutation ; բարե բռնել , to make obeisance ; բարե՛ ձեզ , I

salute you ; բարե տալ , to salute.

Բարեագիր , letter of salutation or compliment.

Բարի իրիկուն or v. **բարիկուն** , good evening.

Բարի լուս , v. good morning.

Բարկ , strong (wine, &c.)

Բարկացընել , a. բարկացուցանել , to enrage.

Բարկենդանք or v. **բարկենտանք** , carnival.

Բարկընալ , to become slender.

Բարձրէն , from above : բարձրէն թռչիլ to be conceited or bombastic.

Բարձրնալ , a. բարձրանալ to elevate.

Բարով , (Inst. of բարի) well , happily ; բարով երթաւ or երթաւ բարով , go in peace ; բարով եկար , welcome ! բարով մնաք or մնաք բարով , farewell ! բարով տեսանք , well-met !

Բաց , open ; manifest ; naked ; unreserved ; immodest ; light (color).

Բացուիլ to be opened ; to blossom ; բացուիլ (սիրտը) to rejoice.

Բեռ , a. բեռն , load.

Բեռկիր , v. a. բեռնակիր , bearer , porter.

- Բեացընել** , to load.
Բերան ըսել , to recite ;
բերան սորվել , to learn
 by heart ; **բերան գիտ-**
նալ , to know by heart.
Բերել , as in *a.* to bring ;
 also to bear children.
Բերենքս 'ի վար ընկնիլ , *v.*
 to fall on one's face.
Բերնանց , by heart ; *viva*
voce.
Բզբքտել or **բզիք բզիք**
ընել , to tear in pieces.
Բէճ , *p.* shoulder.
Բժոռ , *v.* bleared.
Բժոռիլ , *v.* to be bleared
 or covered with matter,
 (spoken of the eye.)
Բիճ , *t.* bastard.
Բիւթիւն , *i.* **պիւթիւն** , all,
 whole.
Բլբուլ , *p.* nightingale.
Բխել , *a.* **բղխել** , to burst
 forth (as a fountain).
Բխկալ , *p.* to eruct.
Բխճախոհ , *v. a.* **բղջախոհ** ,
 sensual.
Բխտի , *v.* mould.
Բնակ , *a.* **պնակիս** , tablet.
Բնակեցընել , *a.* **բնակեցու-**
ցանել , to cause to
 dwell.
Բշտիլ , to suppurate ,
 form boils.
Բղբլտիք or **բղբլտիք** ,
 around.
Բոխի , *a.* **բողիկ** , wild ce-
 lesty.
Բոհրել , to roast (as corn
 or coffee).
Բոմպ or **բոմպ** , base
 sound, in music.
Բոպիկ , bare-foot.
Բոպիկնալ , to go barefoot.
Բորբըսիլ , *a.* **բորբոսիլ** , to
 mould, to must.
Բուբլայ made of feathers.
Բութ ըլլալ , to be or be-
 come dull.
Բուխտան , calumny.
Բուն , *a.* **բոյն** , nest (of a
 bird).
Բուշտ բուշտ բխիլ , to
 bubble up.
Բուռ , hollow hand ; hand-
 full ; **բուռ մը ծաղիկ** , a
 bouquet.
Բուս , *a.* **բոյս** , a plant.
Բուսնիլ , *a.* **բուսանիլ** , to
 germinate.
Բուրդուպապուճ ըլլալ , to
 be in a hurry.
Բւրնկիլ , to light up, to
 blaze.
Բւրնկցընել , to light up
 (act.)
Բռնել *a.* **ըմբռնել** , to
 take ; to lay hold of ;
 to hinder ; **բռնել մնալ**
 to persist, be obstinate.
Բրդոտիլ , to be hairy.
Բրինձ , *a.* **բրինձ** , rice.

Բօթակ , *a.* բոթակ , Բօհրեկ , see բոհրեկ .
crucible. Բօշա , *t.* Gipsy.

Գ

- Գագաթ , *a.* գագաթն , Գեղ , *a.* գիւղ , village.
scull ; summit. Գեղացի , villager.
Գաթայ , small pie , turno- Գեղրանք , villages, the
ver cake. country.
Գալ , *a.* գայլ , wolf. Գետնի խնձոր , *a.* գետ-
նախնձոր , potato.
Գալ տարի , next year ; Գետնի մուկ , mole.
գալ շաբթու , next Գերանտի or գերնտի , *a.*
week , &c. գերանդի , sickle ; pru-
ning knife.
Գալիք , future ; future Գերգծտալ or գերգստալ ,
trouble. to hiccough.
Գաղտուկ , *a.* գաղտ , se- Գերեզմանոց or գերեզ-
cret. մանլըխ , grave-yard.
Գայթակղեցընել , to scan- Գերի բռնել , to take
dalize. captive.
Գանելի or գանելու , abo- Գէշ , bad ; գէշ խապար , *t.*
minable. bad news ; գէշ խույ , *t.*
Գանծել , *a.* գանձել , to bad disposition ; գէշ
collect, treasure up. հոտ , bad odour.
Գանկատիլ or գանկտիլ , Գէշնալ , to become bad ,
a. գանգատիլ , to com- deteriorate.
plain. Գէշումէշ or գէշմէշ ,
Գառ , *a.* գառն , lamb. jumbled together , in
confusion.
Գառագաշ or գառագաշ Գիծ չբռնող , that cannot
լը , *t.* having black eye- be marked.
brows. Գինծ , *a.* գինձ , coriander .
Գառնապիթ or գառնա- Գինով , intoxicated.
պիտ , *t.* cauliflower. Գինովնալ , to be intoxi-
Գառնուկ , little lamb. cated, to get drunk.

- Գիշերանց , by night.
 Գիշերնոց , night-clothes.
 Գիշերուան , of the night.
 Գիշեր ցորեկ , day and night.
 Գիշուհ գէշ or գէշին գէշ , very bad, worst.
 Գիտնալ , a . գիտել , to know.
 Գիտցընել , to cause to know, to communicate to (any one).
 Գիրնալ , a . գիրանալ to become fat, corpulent.
 Գիրցընել , to fatten.
 Գլան , v . piastre.
 Գլգլած , v . decrepit.
 Գլխիվար , a . գլխիվար , headlong, with the head downwards.
 Գլուխ , v . a . գլուխ , head.
 Գլուխ ելել , to succeed, be successful ; գլուխ հանել , to complete ; գլուխ վերցընել or քաշել , to revolt, to disobey ; գլխէ , ելել to go astray.
 Գլտորել , a . գլորել , to roll.
 Գնա' բարով , go in peace, farewell.
 Գնծու p . ծառայ , purchased servant.
 Գոգնոց , apron ; գոգնոց կապել , to put on an apron.
 Գողնալ , a . գողանալ , to steal.
 Գողն 'ի գողը նայիլ , to steal a glance, to look slyly.
 Գողտուկ , a . գաղտ secret ; secretly.
 Գողցընել , a . գողացուցանել , to lose by thieves, to have stolen.
 Գոճի , p . pig.
 Գոյացընել , a . գոյացուցանել , to bring into existence, to create.
 Գործածել , a . 'ի գործ ածել , to use, employ.
 Գործելի , p . charcoal.
 Գորտնուկ , a wart.
 Գոց , shut, close.
 Գոցել , to shut.
 Գուգու , a . կկու , cuckoo .
 Գումպէթ , a . գմբէթ , arch.
 Գուն , a . գոյն , colour ; գունը թափիլ or նետել , to fade.
 Գունզգուն , a . գոյն զգոյն , particoloured.
 Գուր , p . a . կուր , trough .
 Գուրգուրալ , to stagger, to walk like a blind man.
 Գուփա , t . cup.
 Գռուղ , a . գոյղ , curl (of the hair).
 Գտակ , under cap.

Գտնել , *a. գտանել* , to find.

Գտողէք , reward for finding something lost.

Գրգռում , provocation.

Գրիչկարիչ , pen-knife.

Գրքակազմ , book-binder.

Գրքակալ , book-stand.

Գրքատուն , library ; book-case.

Գօնձուկ , *t. p.* pocket.

Գօնսօլ or գօնսօլա , *t.* a consul.

Ղ

Ղադրեցընել , *a. դադարեցուցանել* , to cause to cease, to allay, (anger, &c).

Ղադրիլ , *a. դադարիլ* , to cease.

Ղալ , *p. a. դալ* , first milk of a cow.

Ղախուր դուխուր , clattering, with a clattering noise (as of mice over a ceiling).

Ղահեկ or դայեկ , midwife.

Ղահիւն , *t.* a thick liquid formed by crushing sesame.

Ղաշիւք , (pl. of *a. դաշն*), agreement, contract.

Ղաշտ տեղ , plain, open level country.

Ղարչին , *t.* cinnamon.

Ղասս առնել to take lessons ; դաս տալ to give lessons.

Ղասընկեր , fellow student.

Ղար 'ի վար , see դարվար .

Ղար 'ի վեր , see դարվեր .

Ղարձընել , *a. դարձուցանել* , to turn .

Ղարձի գալ , to be converted.

Ղարուփոս , *a. դարափոս* , uneven, up and down.

Ղարվար or դարուվար , descending, descent.

Ղարվեր or դարուվեր , ascending, ascent.

Ղարտակ , *v. a. դատարկ* . vain.

Ղարտրկեկ , *p.* to empty.

Ղաւանանք , *v. դաւանութիւն* , confession of faith.

Ղգղը or դրղը դրղնա , *t.* exactly fitting , (as a garment).

Ղգալ , *a. դրգալ* , spoon.

Ղգալնոց , *a. դրգալանոց* , case for spoons.

- Պղտուճ *խաղաղ* , pumpkin-head, dolt.
- Պեղըննալ , to become yellow.
- Պեղին պղինձ , brass.
- Պերձան , thread.
- Պէմ , *ա. ընդ դէմ* , (prep. and adv.) before; opposite; *դէմ ելթալ* , to oppose; to go to meet (one); *դէմ խօսիլ* to speak against; *դէմ կեանալ* , to resist.
- Պէմադէմ , face to face, opposite.
- Պէն , *v. away* !
- Պէպ 'ի , towards.
- Պըփ դըփ ձան , palpitation; pattering sound; *դըփ դըփ զարնել* , or *ընել* , to palpitate.
- Պըփրտոց , sound, as of persons walking.
- Պժար , *ա. դժուար* , difficult; unpleasant.
- Պի or *v. դիհ* , part, quarter, region.
- Պիմացէն , on or by the opposite side.
- Պիմացը , (*ըս* , *ըդ* ,) over against; before.
- Պիմացընել , to sustain, cause to endure; to make suffice, (spoken of provisions).
- Պիմացինը , (*ըս* , *ըդ* ,) that which is opposite , &c.
- Պիմացկուն , resisting; possessing the power of resistance or endurance.
- Պիպուկ *ա. դիպող* , suitable; *դիպուկ ատեն փնտռել* , to seek an opportunity.
- Պիւրացընել , to facilitate.
- Պիւրտալ or *դիւրտոց հանել* , to make a clattering noise.
- Պըշխը , *t. of Damascus*; of steel.
- Պմ ձան , *t. v. thumping* noise.
- Պնչանոց , nose-ring; muzzle; bridle.
- Պնչուց , *v. by hearsay*.
- Պող ելել , to tremble; to totter.
- Պողացընել , to agitate, to shake.
- Պողդղալ , to totter or tremble continually.
- Պոճկիլ , to be spoiled in cooking, (spoken of food).
- Պուն , *ա. դու* , thou.
- Պունչ , chin; (of an animal) snout.
- Պուռ , *ա. դուռն* , door; *դուռ բանալ* , to open a way, to introduce a custom , &c.
- Պուր , *v. ա. դիւր* , plain, level.
- Պուրել , to make smooth.

Պաւրս, out; դուրս ընել
or վաճընտել, to expel,
drive out; դուրս հանել
or տալ, to bring out;
to utter.

Պպչիլ, to touch.

Պպցընել, to cause to
touch, bring into con-
tact.

Պանէ դուռ from door to
door.

Պրկից or դրացին, a.
դրացի, neighbor.

Պրսեցի or դուրսեցի,
stranger from another
city or town, esp. from
an interior town.

Պրսէն, from abroad.

Պիշան, pop-gun.

Պօլ, a. դոլ, bucket.

Պօմի ընել, to thump,
make a thumping noise.

Ե

Եա՛, t. either or; եա՞,
indeed?

Եազըճի, t. writer.

Եազըրի, t. summer resi-
dence; summer clothes.

Եազմա, t. printed hand-
kerchief for the head.

Եազմա պօղմա, or եազան
պօղան, t. slate.

Եաթախ, t. bed.

Եաթըմըղ, t. ill ar-
ranged.

Եալը, t. sea-shore; house
on the sea-shore.

Եալընդաթ, t. single (spo-
ken of a flower).

Եալթախանմիշ, t. ըլլալ,
to coax, flatter.

Եալվար t. ըլլալ, to en-
treat.

Եալըղ, t. gilding; gold
leaf; եալըղ ոսկի.

pure gold; Venetian du-
cat.

Եալըղըղ, t. gilt.

Եախա, t. collar.

Եախան փրցընել or եախան
սըլըրմիշ t. ընել, to
break the yoke, to es-
cape.

Եախըղի, t. propriety,
suitableness.

Եախըղըղ, proper, be-
coming.

Եախըղեսըղ, unbecom-
ming.

Եախու or եախը, t. blis-
ter; seton.

Եախոււ, t. or; subst. ruby.

Եաշնի, t. stew, meat or
fish stewed with onions
&c.

Եաշըմիշ t. ըլլալ, to err,
to make a mistake.

Եաղըր , *t.* sore , wound.

Եաղլը , *t.* oily ; fat.

Եաղճի , *t.* seller or manufacturer of oil.

Եաղմա , *t.* plundering, pillage.

Եաղմաւորութիւն , *t.* overcoat, great coat.

Եաղնը , *t. v.* see եանղընը .

Եամբի , *t.* associate, assistant.

Եամա , *t.* patch.

Եայ , *t.* bow, (for shooting arrows, or of a violin, &c.)

Եայան , *t.* infantry ; [met.] uninstructed.

Եայլլիշ *t.* բլլալ , to be spread abroad.

Եայլա , *t.* pasture .

Եայլառա *t.* վերցընել , to scream.

Եայմաճի *t.* seller of small articles, not occupying a shop, nor hawking them about, but sitting down, and displaying them at the side of the street.

Եանախ , *t.* cheek.

Եանաշմիշ *t.* բլլալ , to approach ; join or attach one's self.

Եանի , *t.* that is, namely .

Եանղալ , *t.* talkative.

Եանղըն , *t.* conflagration .

Եանղընը , *t.* mistake.

Եանքէսիճի , *t.* pick-pocket.

Եաշմախ , *t.* species of veil worn by women over the mouth and chin.

Եապան էշէյի , *t.* wild ass.

Եապան սոմթաղու , *t.* wild boar .

Եապանի , *t.* savage .

Եապանճի , *t.* stranger, foreigner.

Եառամաղ , *t.* see եարամաղ .

Եառմա or եարմա , *t.* split shingle.

Եասախ *t.* ընել , to forbid ; to hinder .

Եասախճի , *t.* guard.

Եասէմի , *t.* *a.* յասմիկ , jessamine.

Եասը , *t.* flat, smooth.

Եասըր , *t.* captive.

Եասլանմիշ *t.* բլլալ , to lean upon or against.

Եափան , lean, not fat.

Եափաշ or եաւաշ , *t.* gentle ; gently .

Եափրու , *t.* young of animals .

Եատէս or եատէստ , wishing-bone ; եատէս բրունել or քաշել , to break the wishing bone.

Եարալը , *t.* wounded.

Եարամաղ , *t.* worthless [person or thing] .

Եարասիշ, *t.* ըլլալ, to be useful.

Եարար, *t.* useful.

Եարա փերէ or Եարափա-
րա, *t.* covered with
wounds.

Եարարժ, *t.* aid, help.

Եարաւղ, *t.* brave; fierce;
terrible; good; [ironi-
cally] bad, disobedi-
ent.

Եափաղը, *t.* wool.

Եարմա, *t.* artificial, imi-
tation.

Եափրշխան, *t.* adhesive;
subst. nettles.

Եափու, *t.* building; unin-
ished house.

Եափրախ, *t.* leaf.

Ե՞ր, *a.* երբ, when?

Երոր, *a.* երբոր, when.

Եղ, *a.* եղն, ox.

Եղանդեղու *a.* եղնալեղու,
ox-tongue, [an herb].

Եղնայ, *p.* brother-in-law,
sister's husband.

Եէթիկ, *t.* knowing, skill-
ful.

Եէթիւ, *t.* orphan.

Եէթիշիր, *t.* sufficient.

Եէթսիշ, *t.* seventy.

Եէլ տէյիւմէնի, *t.* wind-
mill.

Եէլէ, *t.* horse's mane.

Եէլէկ, *t.* jacket [worn
next the shirt].

Եէլիկէ or Եէլիւմէ, *t.*
fan.

Եէլքէն, *t.* sail of a ship.

Եէկէն, or Եէյէն, *t.* ne-
phew, sister's son.

Եէժ, *t.* food [of domestic
animals].

Եէմէնի, *t.* large coarse
shoe; head dress of wo-
men.

Եէմիխ, *t.* manger.

Եէմիշ, *t.* fruit.

Եէնիէրի, *t.* Janissary.

Եէնմիշ, *t.* ընել, to con-
quer.

Եէսիր, *t.* captive.

Եէտէկ, *t.* in tow [spoken
of a ship]; led by a
rein &c. [spoken of a
horse]; Եէտէկ քաշել
to lead [a horse &c.];
to tow.

Եէտինճի, *t.* seventh.

Եէր էլմար, *t.* potato.

Եէրլէշմիշ *t.* ըլլալ, to be
settled, arranged.

Եէրլի, *t.* belonging to the
place, native.

Եէր տըշանը *t.* mole (ani-
mal).

Եէքիւն, *t.* sum, total.

Եէքիարէ, *t.* of one piece,
massive.

Ելլան պալլը, *t.* eel.

Ելլանճըխ, *t.* erysipelas.

Ելլըլի, *t.* միջ, sufficient.

for a year ; *subst.* year's wages.

Երայրզ , *t.* a star ; the North wind.

Երլարբ , *t.* thunder-bolt.

Երդն or **Երդնթը** , *t.* heap.

Երպրբ , *t.* ewer, vessel for pouring water.

Եիւք , *t.* load ; *i. q.* **Եիւքիւք** .

Եիւքէթմիշ *t.* ընել , to load .

Եիւքիւք , *t.* closet for rolling up beds.

Ելլալ or **Ելլել** , *a.* **Ելանել** , to go out ; to go up ;

Ելլել իջնել , to go up and down ; **Ելլել մտնել** , to go out and come in .

Ելլելու ճամբայ , open way .

Եղ , *a.* **Իւղ** , oil ; fat .

Եղբար , *a.* **Եղբայր** , brother .

Եղեամ , *a.* **Եղեամն** , hoar-frost ; chilly damp .

Եղել or **Եղ քսել** , to oil .

Եղէգ , *a.* **Եղէգն** , reed .

Եղջուր , *a.* **Եղջուր** , horn .

Ենկէ , *t.* brother's wife ; uncle's wife .

Եուխա , *t.* thin cake .

Եուլար , *t.* halter .

Եուլաֆ , *t.* oats .

Եումախ , *t.* ball of thread .

Եումրուխ , *t.* fist .

Եուլա , *t.* nest .

Եուտուտ , *t.* a gulp , a swallow .

Եուլարլախ , *t.* round ; ball of minced meat .

Եուլարլամիշ *t.* ընել , to roll .

Եուֆ *t.* ըլլալ , to pass away , to be annihilated .

Եռացկուն , *p.* boiling ; *met.* irascible .

Եռսուն , see **Երսուն** .

Եռք , *v.* itching .

Եսան , *a.* **Եսան** , a hone .

Ետ , back ; **Ետ տալ** , to give back .

Ետե , after , afterwards .

Ետեէն or **Ետեէ ընկնիլ** , to follow , pursue .

Ետեր , *ըս* , *ըդ* , behind (me, thee, &c.) ; **Ետեր դառնալ** to turn back , return ; **Ետին վրայ** , upon the back .

Ետինք , middle of the afternoon , (one of the Mussulman times of prayer) .

Ետքը , after , afterwards .

Երած , *v. a.* **Երազ** , dream .

Երած , *a.* **այրեցել** , see **էրած** .

Երդիք , *a.* **Երդ** , terrace , flat roof .

Երդում, *a. երդումն*, oath.

Երդմըննալ, or երդւըն-
նալ, to swear.

Երեժկտալ, *p.* to yawn.

Երել, *a. պրել*, see է-
րել.

Երել մրկել, to burn, and
spoil, (as coffee in roast-
ing &c).

Երէկուան of yesterday.

Երես, *a. երեսք*, face; *ե-
րես առնել*, to be bold;
երես հանել, or *երես
տալ*, to make bold, to
encourage; *երեսը սեւ ը-
նել* or *հանել*, to put
to shame; *երեսի ջուր*,
shame; modesty; *երե-
սի վրայ ձգել*, *lit.* to
throw prostrate; *met.* to
neglect, overlook.

Երեսանց, in appearance,
outwardly.

Երեսպաշտութիւն ընել,
to flatter.

Երես սրբիչ, *v.* towel for
the face.

Երեստեսէ, *a. երեստես-
չեայ*, first visit to a
bride.

Երերալ, *a. երերիլ*, to
quiver, shake.

Երեալ or երևնալ, *a.
երելիլ*, to appear.

Երեան ելլել, to be ma-
nifested; *երեան հանել*,
to manifest, show.

Երևութ, *a. երևայթ*, ap-
pearance.

Երեցընել, *a. երեցուցա-
նել*, to show.

Երէկ չէ' մէկալ օր, day
before yesterday.

Երէկուընէ, or երէկուց,
since yesterday.

Երբժկտալ, see երեժկտալ.

Երթաս բարո՛վ, go in
peace, good bye.

Երիլ see էրիլ.

Երիկ see էրիկ.

Երիսճ *v. a. երինջ*, heifer.

Երկըթէ, Abl. fr. երկաթ,
of iron.

Երկան, *a. երկայն*, long;
երկան պոյով, *t.* tall;
երկան քշել, to be pro-
longed, protracted.

Երկնկեկ, *a. երկայնակ*,
somewhat long.

Երկըննալ, to stretch one's
self out; to reach; to
be long.

Երկընցընել, to lengthen.

Երկու բերնէ լուր, two-
edged (sword); *երկու
երեսէն*, two-faced, hy-
pocritical; *երկու թարղ*,
t. in two ways; *երկու
թւէն*, with two wings,
winged; *երկու խաթ* or
ղաթ, *t.* two-fold; two-
story (house); *երկու
խաթ ըլլալ* to be bowed
together, bent down,

- (as with age) ; *երկու խանապը* *t. քուտ* , two leaved (door) ; *երկու հատ* , two ; *երկու հեղ* , twice ; *երկու սոյ* , *t. of two sorts* ; *երկու տարուան* , two years old ; *երկու օրը հեղ մը* , once in two days.
- Երնէկ* , *a. երանի՛* , would that ! *երնէկ անոր* , a blessing upon him ! blessed be he ! *երնէկ տալ* , to pronounce blessed.
- Երսուն* , *a. երեսուն* , thirty.
- Էւել* , see *էւել* .
- Էւել պակաս* , see *էւել պակաս* .
- Էւելնալ* , see *աւելնալ* .
- Էւելցուք* , see *էւելցուք* .
- Էւելք* , see *էւելք* .
- Եփ գալ* or *ելել* , to boil, to begin to boil.
- Եփած* , cooked.
- Եփուն* , suitable for cooking, tender and good.
- Եօթը* , *a. եօթն* , seven ; *եօթը պորտը* , the seven degrees of relationship within which marriage is prohibited.
- Եօլ* , *t. way, road* .
- Եօլ եօլախ* , *t. way, means method* .
- Եօջի* , *t. traveller* .
- Եօլմիշ* *t. ընել* , to pick (feathers from a fowl).
- Եօլտուզ* , *t. out of order* .
- Եօլտաշ* , *t. companion in travel* .
- Եօխլամիշ* *t. ընել* , to ransack.
- Եօխլամիշ ընել* , see *օխլամիշ ընել* .
- Եօխուշ* , *t. steep ascent* .
- Եօխսա* , *t. otherwise, if not ; or* .
- Եօղուն* , *t. clown* .
- Եօղուրթ* , *t. artificially curdled milk, (Arabic leben)* .
- Եօնղա* , *t. shavings* .
- Եօնճա* , *t. green grass* .
- Եօնուզ պալըղը* , *t. dolphin* .
- Եօռղան* , see *եօրղան* .
- Եօռղուն* , see *եօրղուն* .
- Եօռտամսըղ* , *t. uncomely* .
- Եօրղան* , *t. quilt* .
- Եօրղուն* , *t. weary* .

Օ

- Օջաթը , *t.* naturally.
 Օջաթրին , *t.* thyme.
 Օյալմեջ , *t.* merciless, tyrannical.
 Օյաչմեթ *t.* տալ , to trouble.
 Օյաչրե , *t.* provisions.
 Օյաղար , *t.* hound.
 Օյամիս , *t.* gum.
 Օյամպախ , *t.* lily.
 Օյայ *t.* ըլլալ , to be wasted.
 Օյալիֆ , *t.* weak, feeble ; thin, lean.
 Օյանկակ , *v. a.* զանգակ , bell.
 Օյանն *t.* ընել , to think to suppose.
 Օյապի *t.* ընել , seize.
 Օյապիթ *t.* inspector, prefect.
 Օյապուն , *t.* see զայիֆ.
 Օյապուննալ , *t.* to become lean.
 Օյառեկուն , *t.* guilt.
 Օյառով զօռով , *t.* scarcely, with much difficulty.
 Օյառֆ see զարֆ .
 Օյաս , separately ; զաս զաս , severally, one by one.
 Օյար , *t.* dice ; fortune ; pellicle.
 Օյարար , *t.* injury.
 Օյարդարգար , *v.* see ծառ զարդար .
 Օյալիֆ , *t.* delicate .
 Օյարմայցընել , to astonish.
 Օյարնել , to strike, to knock.
 Օյարպ *t.* ընել , to multiply, to perform multiplication.
 Օյարպ խանէ , *t.* mint, place of coining money.
 Օյաւալլը , *t.* miserable, pitiable.
 Օյարֆ , *t.* copper or silver form for holding a coffee cup ; outer case of a watch.
 Օյաւղաւաթ , *t.* vegetables.
 Օյալիթ , see զապիթ .
 Օյաֆոա , *t.* bile ; ballast.
 Օյաֆոալը , *t.* melancholic.
 Օյաֆոան , *t.* saffron.
 Օյառեցընել , to occupy.
 Օյաասացընել , to arouse (as from a lethargy).
 Օյագընել , to communicate (intelligence or views).
 Օյգուշ , *a.* զգոյշ , care, caution.
 Օյեանքեար , *t.* mischief-maker.
 Օյեղչի գալ , to repeat.

- Օձն , injury, mischief.
 Օգուեցընել , to disgust.
 Օէջ , *t.* fine line or stroke.
 Օէշիբ , *t.* poison .
 Օէշիբ զգեւոյ , poison and
 bitterness ! (a curse).
 Օէշիբլէմիշ *t.* ընել , to
 poison.
 Օէմմ *t.* ընել , to deride ;
 to blame.
 Օէմպերէկ , *t.* spring, (of a
 watch, &c.)
 Օէնպիլ , *t.* flexible bas-
 ket.
 Օէյթին or զէթին , *t.*
 olive.
 Օէնաշաթ , *t.* trade, art.
 Օէնաշաթքեար , *t.* arti-
 san.
 Օէնկիննալ , *t.* to become
 rich .
 Օէնճիլ , *t.* see զինճիլ .
 Օէնճէֆիլ , *t.* ginger.
 Օէպէալաշի , *t.* gigantic.
 Օէպիլ , *t.* place where
 water is given to the
 poor as an act of charity.
 Օէրզէլէ , *t.* earthquake.
 Օէրզէպիլ *t.* ձգել to
 throw prostrate.
 Օէրէ or զէրէմ , *t.* be-
 cause.
 Օէրէ , *t.* atom, particle.
 Օէրտալի , *t.* bitter-stoned
 apricot.
 Օէրտէ , *t.* food made with
 rice and honey.
 Օէրտէվա or զէրտալա ,
t. marten.
 Օէրրէ , see զէրէ.
 Օէֆք , զէֆիւ or զէֆք սէֆա
t. ընել , to sport, amuse
 one's self.
 Օէֆքի , *t.* agreeable, de-
 lightful.
 Օէֆքէի , *t.* lover of
 sport.
 Օէֆքէնիշ *t.* ղլալ , to
 make sport of.
 Օրթ *t.* երթալ , to go
 counter, to oppose.
 Օրթընա , *t.* on the con-
 trary, contrarywise.
 Օրմպա , *t.* punch, for
 making holes.
 Օրնկըն զընկըն *t.* դողալ ,
 to shiver, quake.
 Օրնճապի or զինճապի , *t.*
 grey, ash-colored.
 Օրնճէֆ , or զինճէֆ , *t.*
 hem, border, binding.
 Օրնտան , *t.* prison.
 Օրպուն , *t.* oriental un-
 der waistcoat ; *p.* i. q.
 էնթարի .
 Օրնթլան or զըրթլան , *t.*
 hyena.
 Օրնիւ , *t.* coat of mail.
 Օրննիւ or զըննիւ , *t.*
 red arsenic, sandarac.
 Օրիւթ , *t.* visit ; pil-
 grimage.
 Օրիւթէթ , *t.* entertain-
 ment.

- .Օհլ, *t.* a kind of cymbal;
adj. shrill.
 .Օկննիլ or զիննիլ, *t.*
 chain.
 .Օկննիլաւ, *t.* closely
 connected, continuous.
 .Օկննիլ, *t.* pomp, dis-
 play.
 .Օկպիտի, *t.* contemptible,
 abject.
 .Օկլիւթ, *t.* curls (of hair
 wich falls in front) ;
 crest, plume.
 .Օկլմպիւլ, *t.* hyacinth.
 .Օկմփիւթ, *t.* emerald.
 .Օկլիւրաւ, *t.* indigent.
 .Օկլքեամ, *t.* having taken
 cold.
 .Օկնիլ, *t.* sediment de-
 posited by tobacco-
 smoke.
 .Օկֆա, *t.* tar, pitch.
 .Օկնալ *v.* *a.* զղջալ,
 to repent.
 .Օկեր, *a.* զղեր, medlar.
 .Օկաւ, sealing-wax ; seal.
 .Օկնիլ, to seal.
 .Օկլոււմ or զոկլումաթ, *t.*
 tyranny, oppression.
 .Օկսհուր *t.* ընել to hap-
 pen.
 .Օկուռն or զուրնաւ, *t.* sort
 of pipe resembling the
 clarionet ; trumpet.
 .Օկաւ տեղ, in vain.
 .Օկաւալ or զուրալ, *a.*
 զուրալ, to speak ; to
 tell.
 .Օկաւն, see զուրաւն
 .Օկաւ, *a.* զուռել, to bray
 spoken of the ass.
 .Օկաւալ, see զուրալ .
 .Օկաւի, *t.* silly.
 .Օկաւալ, bawling.
 .Օկաւալ ընել, to deprive .
 .Օկաւաթ, *t.* three fourths ;
 piece of thirty paras .
 .Օկաւ, *t.* force ; difficulty ;
adj. difficult.
 .Օկաւ *t.* ընել, to urge,
 force, compel.
 .Օկաւաւ, powerful .
 .Օկաւալ or զուրալ, *t.*
 with difficulty, hardly .
 .Օկաւաւ or զուրաւ, rebel ;
adj. violent.
 .Օկաւալընել, to strength-
 en .
 .Օկաւ, *pl.* of *a.* զոք, army .
 .Օկֆ, see աֆ .

Ի

- Իգգեստան , *a. այգեստան* , Իհիքեամիլ , *t. adult ; a*
region of vineyards. worthy man.
- Իգի , *a. այգի* , vineyard. Իհմալ *t. ընել* , to defer,
Իգա , *t. component part,*
ingredient ; drug. procrastinate.
- Իգիլիշ *t. ըլալ* , to be
crushed. Իհտաճ *t. ըլալ* , to be in
want.
- Իգիյէթ , *t. trouble, an-*
noyance ; torture. Իհտիար , see էիտիար .
- Իգ յը [*t. ալ*] , a little. Իհրամ , *t. blanket.*
- Իգլիշ *t. ընել* , to crush. Իճէլ , *t. the point of*
Իգլէր *t. ըլալ* , to learn death .
- by heart. Իճին տէվէսի , see հէճին
-
- Իթէկ ,
- t. skirt (of a gar-*
-
- ment) ; foot (of a moun- տէվէսի .tain). Իմանէթ , deposit, trust.
- Իթրաֆ , *t. region, bor-*
der, neighborhood. Իմկ , *t. labor.*
- Իլա [*t. ալա*] , great ; Իմն , *t. safe.*
of the first degree. Իմիշէրի , see հէմիշէրի .
- Իլէմիա , *t. reel (for wind-*
ing thread). Իմի *t. ընել* , to give or-
ders .
- Իլմաս , *t. diamond.* Իյ *t. հիմա* , well then !
- Իլմասթրաշ , *t. cut like a*
diamond (spoken of Իյէ *t. file, rasp.*
glass ware). Իյէթի , *t. filings.*
- Իլէի , *t. ambassador.* Իյէր , *t. if ; էյէր , subst .*
Իլպաշի or էլպաշը , *t. ring-*
leader. saddle.
- Իլպէթ , see հէլպէթ . Իյլէնձէ , *t. amusement.*
- Իլտիվէն , *t. glove.* Իյլէնիշ *t. ըլալ* , to a-
մuse one's self.
- Իլփազէ , see եէլփէզէ . Իյլիկ *t. beneficence ; be-*
Իլտիար , *t. old, an old*
man. nefaction .
- Իյլալահ *t. ընել* , to con-
fess one's inferiority ;
էյլալահ չեմ ընեք ա-
նոր , I will not humble
myself before him.

- Եղբայր** , *t.* unstable ; temporary ; *adv.* superficially, feebly .
Երեւոյն , *t.* very , most ; *subst.* breadth .
Երեւոյն , *p.* see **Երեւոյն** .
Երեւոյն , or **Երեւոյն** , *t.* oriental tunic, inner robe .
Երեւոյն , *t.* descending .
Երեւոյն **Երեւոյն** , *t.* up and down, uneven .
Երեւոյն , *t.* sister's husband .
Երեւոյն , *t.* on purpose .
Երեւոյն , *t.* hindrance .
Երեւոյն , *t.* viper .
Երեւոյն , *t.* abyss ; the main, the great sea .
Երեւոյն , *t.* artichoke .
Երեւոյն , *t.* shorter Turkish ell .
Երեւոյն , *t.* form ; position .
Երեւոյն , *t.* back of the neck .
Երեւոյն , *t.* nail .
Երեւոյն , *t.* snuff .
Երեւոյն , *t.* companion, mate .
Երեւոյն , *t.* ass .
Երեւոյն **Երեւոյն** , *t.* humble-bee ; hornet .
Երեւոյն , *t.* threshold .
Երեւոյն , *t.* ardour, excitement .
Երեւոյն , *t.* manifest .
Երեւոյն , *t.* gait (of a horse) &c .
Երեւոյն , stupidity of an ass .
Երեւոյն , midwife .
Երեւոյն **Երեւոյն** , *t.* mal-lows .
Երեւոյն , see **Երեւոյն** .
Երեւոյն , *t.* dealer in old articles ; cobbler .
Երեւոյն , *t.* dark complexioned .
Երեւոյն , *t.* guild , company of tradesmen .
Երեւոյն **Երեւոյն** , *t.* **Երեւոյն** , to yawn, gape .
Երեւոյն or **Երեւոյն** , *t.* before ; previously .
Երեւոյն or **Երեւոյն** **Երեւոյն** , *t.* first of all .
Երեւոյն , *t.* formerly .
Երեւոյն , *t.* middling .
Երեւոյն or **Երեւոյն** , *t.* sort of paste cut into small strips for cooking .
Երեւոյն , see **Երեւոյն** .
Երեւոյն , *t.* shameless .
Երեւոյն , see **Երեւոյն** .
Երեւոյն , *t.* inferior .
Երեւոյն , *a.* **Երեւոյն** , burnt .
Երեւոյն , *a.* **Երեւոյն** to burn .
Երեւոյն , *v.* *a.* **Երեւոյն** , yesterday .

Էրթեաի <i>t.</i> օրք, the next day.	Էօզէնփշ <i>t.</i> ըլլալ, to be careful, nice.
Էրիւ, <i>a.</i> այրիւ, to be burnt.	Էօթէտէն պէթթ, <i>t.</i> long since.
Էրիկ or Էրիկ, male; <i>subst.</i> husband.	Էօթփշ <i>t.</i> ըլլալ, to echo, to resound.
Էրիկ, <i>t.</i> plum, prune.	Էօիւմ, <i>t.</i> death.
Էրիփշ <i>t.</i> ըլլալ, to melt.	Էօյթ, <i>t.</i> measure.
Էրկան, see Էրկան.	Էօճ, <i>t.</i> revenge.
Էրթեան, <i>t.</i> civilization; politeness; usage.	Էօիւր or Էօմ, <i>t.</i> life.
Էրթէկ, <i>t.</i> male.	Էօիւմփշ <i>t.</i> ըլլալ, to pride one's self.
Էրթէճ, <i>t.</i> buck.	Էօտ, <i>t.</i> bile.
Էւել, <i>a.</i> աւելի, more.	Էօտ աղածր, <i>t.</i> aloe.
Էւել պակաս, more or less.	Էօտեփշ <i>t.</i> ընել, to pay.
Էւեցութ, superabundance, overplus.	Էօրէքէ, <i>t.</i> distaff.
Էւեցք, abundantly, exceedingly.	Էօրիւմճեկ, <i>t.</i> spider.
Է'փ էկեարէ, <i>t.</i> very manifest.	Էօրնէկ, <i>t.</i> example.
Էթիզ, <i>t.</i> twin.	Էօրս, <i>t.</i> anvil.
Էթնճի, <i>t.</i> husbandman.	Էօրսեկփշ <i>t.</i> ընել, to disturb; to rumple.
Էթէփշ <i>t.</i> ընել, to piece, to splice.	Էօրտէկ, <i>t.</i> duck.
Էթէթճի, <i>t.</i> baker.	Էօրթէ, <i>t.</i> anger; Էօրթէ Էլլ, to become angry.
Էթի, <i>t.</i> sour, acid.	Էօրթէլի, <i>t.</i> angry.
Էօզ, <i>t.</i> actual; genuine; <i>subst.</i> juice, substance; pith.	Էօթիւզ, <i>t.</i> ox.
Էօզէնկի, <i>t.</i> stirrup.	Էօթիւր Էօթիւր <i>t.</i> լալ, to cry aloud.
	Էօթէ, <i>t.</i> heel of shoe or boot.
	Էօթեկ, <i>t.</i> lime twig.
	Էօթիւզ, <i>t.</i> orphan.

Ը

- Ըլքախ, *t.* lukewarm.
 Ըլլալ, *to be; to become.*
 Ըլուիլ, *to be done; to become, (a sort of Passive from the preceding).*
 Ըլմանիլ, *v. a. նմանիլ, to be like, to resemble.*
 Ըխապիթ, *t. [Gr. ὀκτάπους], polypus.*
 Ըխաւար, *v. a. ուխտաւար, one who has a vow upon him; a pilgrim.*
 Ըղեղ, *a. ուղեղ, brain.*
 Ըղորդ, *p. straight; right; ըղորդոր, indeed.*
 Ըղունկ, *a. եղունգն, nail (of the fingers or toes); claw; hoof.*
 Ըղըրպ, *t. net.*
 Ընեւ, *a. անեւ, to make; to do.*
 Ընկնիլ, *v. see իյնալ.*
 Ընկուղ, *a. ընկոյղ, walnut.*
 Ընճուղ, *p. bullock.*
 Ընտըր, *v. see ինտըր.*
 Ընքուի, *eye-brow.*
 Ըմար, *see իշմար.*
 Ըտաղզուկ, *p. peach.*
 Ըպլլիս, *t. capon.*
 Ըսախամ, *see րախամ.*
 Ըսահաթ, *see սահաթ.*
 Ըսահան or րահահան, *t. sweet basil.*
 Ըսահան, *pace; pacing horse.*
 Ըսահա, *t. caparison, ornaments of a horse.*
 Ըսայէ, *see սայէ.*
 Ըսաստ, *t. քալ, to meet; to be fortunate, to succeed; րոսաստ կէլէ or րոսաստ կէլիհնէ, at hazard, just as it happened.*
 Ըսաստրիս, *t. antimony-powder.*
 Ըսովէնտ or րոէվէնտ, *t. rhubarb.*
 Ըսատէթ, *t. will, purpose.*
 Ըսաֆ, *t. shelf.*
 Ըսզ, *t. name, reputation; modesty.*
 Ըսզակ, *possessions; dowry.*
 Ըսզէհի, *t. reputable.*
 Ըսզնամուս, *t. modesty.*
 Ըէզէ, *t. sort of hinge.*
 Ըէզէնէ, *t. fennel.*
 Ըէհիս, *t. pawn, pledge.*
 Ըէյիզ, *t. captain; guide.*
 Ըէնկ, *t. color.*
 Ըէնչպէր, *t. day-laborer.*
 Ըէնտէ, *t. plane (carpenter's tool); grater.*
 Ըէշէլ, *t. sweetmeats.*

Ի

- Ի գեստան , *ա. այգեստան* , region of vineyards.
 Ի գի , *ա. այգի* , vineyard.
 Ի զա , *տ. component part, ingredient ; drug.*
 Ի զլլմիշ *տ. ըլլալ* , to be crushed.
 Ի զիյէթ , *տ. trouble, annoyance ; torture.*
 Ի զ մը [*տ. աղ*] , a little.
 Ի զմիշ *տ. ընել* , to crush.
 Ի զպէր *տ. ըլլալ* , to learn by heart.
 Ի թէկ , *տ. skirt (of a garment) ; foot (of a mountain).*
 Ի թրաֆ , *տ. region, border, neighborhood.*
 Ի լա [*տ. ալա*] , great ; of the first degree.
 Ի լէմիա , *տ. reel (for winding thread).*
 Ի լմաս , *տ. diamond.*
 Ի լմաս թրաշ , *տ. cut like a diamond (spoken of glass ware).*
 Ի լի , *տ. ambassador.*
 Ի լպաշի or էլպաշը , *տ. ring-leader.*
 Ի լպէթ , see *հէլպէթ* .
 Ի լտիվէն , *տ. glove.*
 Ի լփազէ , see *եէլփէզէ* .
 Ի խախար , *տ. old, an old man.*
 Ի չլիքեամիլ , *տ. adult ; a worthy man.*
 Ի չմալ *տ. ընել* , to defer, procrastinate.
 Ի չտաճ *տ. ըլլալ* , to be in want.
 Ի չտիար , see *էիտիար* .
 Ի չրամ , *տ. blanket.*
 Ի ճէլ , *տ. the point of death.*
 Ի ճին տէվէսի , see *հէճին տէվէսի* .
 Ի մանէթ , deposit, trust.
 Ի մէկ , *տ. labor.*
 Ի մին , *տ. safe.*
 Ի միշէրի , see *հէմիշէրի* .
 Ի մր *տ. ընել* , to give orders.
 Ի յ *տ. հիմա* , well then !
 Ի յէ *տ. file, rasp.*
 Ի յէթի , *տ. filings.*
 Ի յէր , *տ. if ; է յէր , subst. saddle.*
 Ի յէնձէ , *տ. amusement.*
 Ի յէնմիշ *տ. ըլլալ* , to amuse one's self.
 Ի յիկ *տ. beneficence ; benefaction.*
 Ի յվալաւ *տ. ընել* , to confess one's inferiority ;
 է յվալաւ *չեմ ընեմ աւնոր* , I will not humble myself before him.

- Լ՝յրէթի , *t.* unstable ; temporary ; *adv.* superficially, feebly .
 Լ՝ն , *t.* very , most ; *subst.* breadth .
 Լ՝նեւ , *p.* see ընեւ .
 Լ՝նթարի , or անթէրի , *t.* oriental tunic, inner robe .
 Լ՝նիշ , *t.* descending .
 Լ՝նիշ եօխուշ , *t.* up and down, uneven .
 Լ՝նիշտէ , *t.* sister's husband .
 Լ՝նիսաստէն , *t.* on purpose .
 Լ՝նկէլ , *t.* hindrance .
 Լ՝նկէրէկ , *t.* viper .
 Լ՝նկին , *t.* abyss ; the main, the great sea .
 Լ՝նկինառ , *t.* artichoke .
 Լ՝նտաղէ , *t.* shorter Turkish ell .
 Լ՝նտամ , *t.* form ; position .
 Լ՝նքսէ , *t.* back of the neck .
 Լ՝քսէր , *t.* nail .
 Լ՝նփիյէ , *t.* snuff .
 Լ՝ն , *t.* companion, mate .
 Լ՝շէկ , *t.* ass .
 Լ՝շէկ առքսը , *t.* humblebee ; hornet .
 Լ՝շեկ , *t.* threshold .
 Լ՝շխ , *t.* ardour, excitement .
 Լ՝շկեարէ , *t.* manifest .
 Լ՝կին , *t.* gait (of a horse) &c .
 Լ՝շութիւն , stupidity of an ass .
 Լ՝պէ , midwife .
 Լ՝պէմ կեօմէճի , *t.* mallows .
 Լ՝պիւրշիւմ , see ապրշում .
 Լ՝սկիճի , *t.* dealer in old articles ; cobbler .
 Լ՝սմէր , *t.* dark complexioned .
 Լ՝սնաֆ , *t.* guild , company of tradesmen .
 Լ՝սնէմիշ , *t.* ըլլալ , to yawn, gape .
 Լ՝վէլ or էվվէլ , *t.* before ; previously .
 Լ՝վէլէ or էվէլի պաշտան , *t.* first of all .
 Լ՝վէլտէն , *t.* formerly .
 Լ՝վսատ , *t.* middling .
 Լ՝վրիշտէ or էրվիշտէ , *t.* sort of paste cut into small strips for cooking .
 Լ՝տե , see ետե .
 Լ՝տէփսիլ , *t.* shameless .
 Լ՝տինք , see ետինք .
 Լ՝տնա , *t.* inferior .
 Լ՝րած , *a.* այրեցեալ , burnt .
 Լ՝րեւ , *a.* այրել to burn .
 Լ՝րէկ , *v. a.* երէկ , yesterday .

- Էրթիւ** *t. օրք*, the next day.
Էրիւ, *a. այրիւ*, to be burnt.
Էրիկ or **երիկ**, *male; subst.* husband.
Էրիկ, *t.* plum, prune.
Էրիւիլ *t. քլլալ*, to melt.
Էրկան, see **երկան**.
Էրքեան, *t.* civilization; politeness; usage.
Էրքէկ, *t.* male.
Էրքէճ, *t.* buck.
Էւել, *a. աւելի*, more.
Էւել պակաս, more or less.
Էւեցութ, superabundance, overplus.
Էւեցք, abundantly, exceedingly.
Էփ էլեկարէ, *t.* very manifest.
Էթիլ, *t.* twin.
Էթնճի, *t.* husbandman.
Էթլէփիլ *t. ընել*, to piece, to splice.
Էթլքճի, *t.* baker.
Էթի, *t.* sour, acid.
Էօլ, *t.* actual; genuine; *subst.* juice, substance; pith.
Էօլէնկի, *t.* stirrup.
Էօլէնփիլ *t. ըլլալ*, to be careful, nice.
Էօթէտէն պէթի, *t.* long since.
Էօթիլ *t. ըլլալ*, to echo, to resound.
Էօլիւմ, *t.* death.
Էօլիւ, *t.* measure.
Էօճ, *t.* revenge.
Էօմիւր or **էօմի**, *t.* life.
Էօյիւնփիլ *t. ըլլալ*, to pride one's self.
Էօմ, *t.* bile.
Էօմ աղածը, *t.* aloë.
Էօտէմիլ *t. ընել*, to pay.
Էօրէթէ, *t.* distaff.
Էօրիւմճէկ, *t.* spider.
Էօրնէկ, *t.* example.
Էօրս, *t.* anvil.
Էօրսէլէփիլ *t. ընել*, to disturb; to rumple.
Էօրտէկ, *t.* duck.
Էօրթէ, *t.* anger; **էօրթէ ելլէլ**, to become angry.
Էօրթէլի, *t.* angry.
Էօթիւլ, *t.* ox.
Էօթիւր էօթիւր *t. լալ*, to cry aloud.
Էօթճէ, *t.* heel of shoe or boot.
Էօթե, *t.* lime twig.
Էօթիւլ, *t.* orphan.

Ը

Ըլքալս, *t.* lukewarm.

Ըլլալ, to be; to become.

Ըլուիլ, to be done; to become, (a sort of Passive from the preceding).

Ըլմանիլ, *v. a.* նմանիլ, to be like, to resemble.Ըխտախթ, *t.* [Gr. ὀχτώπους], polypus.Ըխաւար, *v. a.* ուխտաւար, one who has a vow upon him; a pilgrim.Ըղեղ, *a.* ուղեղ, brain.Ըղորդ, *p.* straight; right; ըղբ'ըղոր, indeed.Ըղունկ, *a.* եղունգն, nail (of the fingers or toes); claw; hoof.Ըղըրպ, *t.* net.Ընել, *a.* աննել, to make; to do.Ընկնիլ, *v.* see իյնալ.Ընկուղ, *a.* ընկոյղ, walnut.Ընճուղ, *p.* bullock.Ընտոր, *v.* see ինտոր.

Ըքուի, eye-brow.

Ըմար, see իշմար.

Ըտաղղուկ, *p.* peach.Ըպլլիս, *t.* capon.

Ըախամ, see բախամ.

Ըաշաթ, see աաշաթ.

Ըաշան or բոշան, *t.* sweet basil.

Ըաշվան, pace; pacing horse.

Ըաշա, *t.* caparison, ornaments of a horse.

Ըայէ, see աայէ.

Ըաստ *t.* քալ, to meet; to be fortunate, to succeed; բոաստ կէրիւնէ or բոաստ կէրիւնէ, at hazard, just as it happened.Ըաստրիս, *t.* antimony-powder.Ըաւլէնտ or բոեւլէնտ, *t.* rhubarb.Ըասեթ, *t.* will, purpose.Ըաֆ, *t.* shelf.Ըաղ, *t.* name, reputation; modesty.

Ըզակ, possessions; dowry.

Ըզէհ, *t.* reputable.Ըզնամուս, *t.* modesty.Ըէզէ, *t.* sort of hinge.Ըէզէնէ, *t.* fennel.Ըէհին, *t.* pawn, pledge.Ըէյիզ, *t.* captain; guide.Ըէնկ, *t.* color.Ըէնչպէր, *t.* day-laborer.Ըէնտէ, *t.* plane (carpenter's tool); grater.Ըէշէլ, *t.* sweetmeats.

- Բնէսիմ or բրէսմ, *t.* portrait, sketch.
 Բնէվէնտ, see բռավէնտ.
 Բըլսորմ, *t.* filling in of a thick wall with small stones; crowd, multitude.
 Բընտնալ, to convalesce.
 Բընտցընեւ, to cure, to heal.
 Բըշվաթ, *t.* bribe.
 Բըսվա, *t.* reproached, dishonored.
 Բըմախ, *t.* a river.
 Բնիւտ, sound, healthy.
 Բըղատ, *t.* [Gr. ἐργάτης] laborer, workman.
 Բըռւպ, see ռըռւպ.
 Բսեւ, *a.* ասեւ, to say.
 Բսլըխ չաւեւ, to whistle.
 Բսկարա, *t.* gridiron; grate.
 Բստակ, see ստակ.
 Բսորկեւ, to peel, to take off husks; to pick over, as rice.
 Բստուխեա, *t.* (Gr.) oyster.

Թ

- Թաղէ, *t.* fresh.
 Թաղէլէմիշ *t.* ընեւ, to freshen.
 Թաղէնէ, *t.* plectrum.
 Թաղը or Թաղի, *t.* greyhound.
 Թաղիր, *t.* reproach; reprimand.
 Թաթար, *t.* Tartar; courier.
 Թաթխեւ, *a.* Թաթախեւ, to dip, plunge.
 Թաւաթոսեւ, *v.* to do superficially.
 Թաւան, *t.* plunder.
 Թաւաշ, *t.* shavings.
 Թաւէշ, *t.* fortune.
 Թաւէշի, *t.* fortunate.
 Թաւիմ, instruction, training.
 Թաւիմխանա, *t.* place of exercise, parade-ground.
 Թաւիմճի, *t.* drilling master, teacher of military exercises.
 Թաւլեւ, to plunder.
 Թաւկտիլ, *p.* to long after.
 Թախէթ, *t.* strength, ability.
 Թախըմ, *t.* quantity; furniture.
 Թախլա *t.* դառնաւ, to turn somerset.
 Թախլիթ *t.* ընեւ, to make sport, to mock.

Թախտ , *t.* throne .

Թախտապիթի , *t.* bed-bug .

Թախտորավան , *t.* sort of carriage, borne by two horses .

Թաշին , see դաշին .

Թաշկիկ or Թաշտիկ , *true.*

Թաշմին *t.* ընել , to reckon .

Թաշկիւլ , *t.* bond, due-bill .

Թաղում , *a.* Թաղումն , burial .

Թաճիգ *t.* ըլլալ , to be annoyed .

Թաճիպ *t.* քաշել , to wonder .

Թամահ , *t.* avarice .

Թամահքեար , *t.* avaricious .

Թամամ , *t.* complete .

Թամաշա , *t.* matter of curiosity, thing worthy of examination .

Թամիր *t.* ընել , to repair .

Թամպուռա , *t.* sort of guitar .

Թայ , *t.* colt .

Թային , *t.* rations, stated provisions .

Թայֆա , *t.* crew (of a ship) .

Թանէ , grain, kernel ; individual thing .

Թանթանալ , *t.* pompous .

Թանծր , *a.* Թանծր , thick, dense .

Թանծրընալ , *a.* Թանծրանալ to become dense, to thicken .

Թանծրցընել , *a.* Թանծրացուցանել , to make dense .

Թաշճի , *t.* stone-cutter .

Թապալ , *t.* plate ; tanner and currier .

Թապախսանա , *t.* tannery .

Թապաղա , *t.* a sheet of paper .

Թապըլտըկիւլ , *a.* Թաւալիւլ , to roll, to tumble .

Թապիէ , *t.* battery .

Թապիէթ , *t.* nature, constitution .

Թապլա , *t.* circular tray .

Թապուռ or Թապուր , *t.* a battalion, phalanx .

Թապուտ , *t.* Turkish bier .

Թառլա or Թարլա , *t.* field .

Թաս , *t.* a cup .

Թասա *t.* ընել , to be grieved ; to be embarrassed .

Թասայեցընել , *t.* to grieve ; to embarrass .

Թասթամամ , *t.* quite complete ; quite exact .

Թասիհ *t.* ընել , to verify .

Թասմա , *t.* instep of a clog ; dog's collar .

Թասվեր , *t.* portrait .

Թափան , *t.* ceiling .

- Թփալ , *t.* frying pan ;
 bake pan.
 Թփալուր , *t.* manner ;
 haughtiness.
 Թփալշան , *t.* hare, rabbit.
 Թարաֆ , *t.* region.
 Թարզ , *t.* manner.
 Թարիֆ *t.* ընել , to inform,
 to explain.
 Թարխանա , *t.* preparation
 of flour or grits with
 sour milk dried.
 Թարխոտ , *a.* Թարախոտ ,
 full of purulent matter.
 Թարխոտիլ , *a.* Թարախո-
 տիլ , to become Թար-
 խոտ .
 Թարխոն , *a.* Թարխոն ,
 tarragon, a plant.
 Թարկըտալ , *p.* to with-
 draw, cease.
 Թաց , damp.
 Թաւ , *t.* proper time.
 Թաւալուկ , roller, fulcrum.
 Թաւա , see Թալա .
 Թաւան , see Թալան .
 Թաւլաթէսիմ *t.* ըլլալ ,
 to surrender.
 Թաւլամիշ *t.* ընել , to fat-
 ten; to heat.
 Թաւլու , *t.* dice-board ;
 chequer-board.
 Թաւշան , *t.* see Թալշան .
 Թաւուզ խուշի , *t.* pea-
 cock.
 Թափա , *t.* tap; stopple.
 Թափել , [*a.* to pour out,
 spill ;] to cast (metals).
 Թափթփել , to spill.
 Թափեալ , cast, molten.
 Թափուր , *a.* Թափոր , pro-
 cession.
 Թափուք , *a.* Թօթափ-
 ուածք , spillings, thing
 spilled.
 Թաքէթ , see Թախէթ .
 Թաքիքէ , *t.* minute, six-
 tieth part of an hour .
 Թափուա *t.* ցուցընել or ը-
 նել , to answer haugh-
 tily, to take a haughty
 air.
 Թեզնիք , *a.* Թեզանիք ,
 sleeve.
 Թեթեւալ , *a.* Թեթեւ-
 նալ , to become light.
 Թեթեւօղիկ , weak-minded.
 Թեթեւցընել , *a.* Թեթեւ-
 ցուցանել , to lighten,
 relieve.
 Թեթ Թեթ , stringy, fibrous.
 Թեպուր , *a.* փետուր ,
 feather.
 Թերխաշ , half boiled.
 Թեթ Թիկունկ ըլլալ , to
 aid, to giving a helping
 hand.
 Թէ որ , if.
 Թէ չէ , unless, if not,
 otherwise.
 Թէզ , *t.* quickly.

- ፳፻፱** , *t.* dried cow-dung (used for fuel).
፳፻፲፩ , *t.* quick, hasty, (in motions or speech).
፳፻፲፪ , *t.* weaver's loom ; table for work, e. g. that used by a tailor.
፳፻፲፫ , *t.* chaplet, string of beads.
፳፻፲፬ , *t.* look-out, *qwi vive* ; readiness ; inclination, tendency to fall (as the heavier scale in a balance) ; trigger of a gun.
፳፻፲፭ , *t.* morocco leather.
፳፻፲፮ , see **፳፻፲፯** .
፳፻፲፯ , *t.* **፳፻፲፯** , to expend ; to lose, waste.
፳፻፲፱ , *t.* broker, crier, auctioneer.
፳፻፳፩ , *t.* **፳፻፳፩** , to cry (as a public crier or an auctioneer).
፳፻፳፪ , crier's or auctioneer's fee.
፳፻፳፫ , *t.* shrewd, cunning.
፳፻፳፬ , *t.* lees, dregs (esp. of coffee).
፳፻፳፭ , *t.* danger.
፳፻፳፮ , see **፳፻፳፮** .
፳፻፳፯ , *t.* **፳፻፳፯** , to make an impression, produce an effect.
፳፻፳፱ , *t.* census, register, enrolment.
፳፻፴፩ , *t.* furniture.
፳፻፴፪ , *t.* litter, for carrying a sick or wounded person.
፳፻፴፫ , *t.* ambiguous.
፳፻፴፬ , *t.* foundation.
፳፻፴፭ , *t.* bond, obligation ; deed of sale.
፳፻፴፮ , *t.* clean, pure.
፳፻፴፯ , *t.* cleanly.
፳፻፴፰ , *t.* idle.
፳፻፴፱ , *t.* **፳፻፴፱** or **፳፻፴፱** , *t.* **፳፻፴፱** , to give orders .
፳፻፴፲፩ , *t.* species of tobacco, used in smoking the water-pipe.
፳፻፴፲፪ , *t.* ringworm .
፳፻፴፲፫ , *t.* mother's sister .
፳፻፴፲፬ , *t.* back-stitch, close stitch.
፳፻፴፲፭ , *t.* tin.
፳፻፴፲፮ , *t.* awning.
፳፻፴፲፯ or **፳፻፴፲፯** , *t.* retired, remote ; vacant, unoccupied .
፳፻፴፲፰ , *t.* copper cooking vessel, small boiler.
፳፻፴፲፱ , *t.* sound, healthy ; digestible .

Թէպտիլ *t. ըլլալ*, to change one's garments, to disguise one'sself.

Թէռաթռռ *t. garlick sauce.*

Թէպիկ *t. slipper.*

Թէսէլի *t. comfort, consolation.*

Թէսիմ *t. ընել*, to deliver, yield up.

Թէսկերէ *t. billet, note.*

Թէսաւ *t. dozen; bunch.*

Թէստերէ *t. a saw.*

Թէստի *t. jug.*

Թէվզի *t. ընել*, to appor-tion, distribute.

Թէվէքէի or Թէւէքէի *t. careless; imprudently, carelessly.*

Թէաարիք *t. տեսնել*, to prepare.

Թէրազի *t. scales, bal-ance.*

Թէրպի *t. tailor.*

Թէրէ օթռ *t. garden cresses.*

Թէրէ եաղը *t. butter, made by working and washing cream.*

Թէրէճէ *t. degree; mould for casting.*

Թէրէնսազ *t. cautious.*

Թէրէքէ *t. property of a deceased person sold at auction.*

Թէրթէմիզ *t. very clean.*

Թէրկի տիւնեա *t. ըլլալ*,

to renounce the world; to leave one's country without the expectation of returning.

Թէրճման *t. interpreter.*

Թէրճիւպէ *t. examina-tion.*

Թէրպիէ *t. education; correction; dressing or seasoning (of food).*

Թէրպիէի *t. polite; well instructed; (in respect to food) seasoned, dress-ed.*

Թէրս *t. contrary, oppo-site; cross, surly; wrong side (of cloth); dung.*

Թէրսինէ *t. on the contra-ry.*

Թէրսիանա *t. navy yard.*

Թէրսումէրս *t. contrary, inconsistent; unsettled.*

Թէփէ *t. crown (of the head); summit (of a hill &c).*

Թէփէլէմէ *t. heaping (spoken of measure).*

Թէփէլէմիշ *t. ընել*, to beat severely, to flog.

Թէփէկէօզ *t. cyclops; one whose eyes are not in their place, i. e. who knows not what he is about.*

Թէփթէմիզ *t. very clean.*

Թէփմիշ *t. ընել*, to kick;

- met. to reject with contempt.
- Թէփսի, *t.* tray, salver.
- Թէփսիլ *t.* ըլլալ, to be changed or exchanged; to be abrogated; to be removed from office.
- Թէք, *t.* single, odd; *adv.* only, at least.
- Թէք չկենալ, not to remain quiet.
- Թէքէ, *t.* shrimp.
- Թէքեղէկ, *t.* wheel.
- Թէքեղէկի միլ, *t.* axle.
- Թէքեղէկիչ *t.* ընել, to roll, act.
- Թէքեղէկիչ *t.* ըլլալ, to roll, *new.*
- Թէքեռ մէքեռ *t.* ըլլալ, to tumble heels over head.
- Թէքիֆ, *t.* ceremony, formality; invitation.
- Թէքմէ *t.* զարնել, to kick against goads.
- Թէքմիլ, *t.* complete.
- Թէքմիչիֆտ *t.* խաղալ, to play "even or odd".
- Թէքնէ, *t.* wash-tray; bread tray (for kneading); hod. (for carrying mortar); ship.
- Թէքրար, *t.* again.
- Թէքրարլամիչ *t.* ընել, to repeat.
- Թէքքէ, *t.* monastery of dervishes.
- Թէօպէ *t.* ընել, to repent.
- Թէօճմէթ, . fault.
- Թէջֆէ, *t.* novelty, rare and fine thing.
- Թէֆ, *t.* tambourine.
- Թէֆէրիճ, *t.* entertainment given by an apprentice to his fellow tradesmen on finishing his apprenticeship.
- Թէֆնէ, *t.* laurel.
- Թէֆտէր, *t.* account-book.
- Թէֆտիչ *t.* ընել, to examine.
- Թթուած, sour, spoiled.
- Թթուեցընել, *a.* թթուեցուցանել, to acidulate.
- Թթու ըշաղ, *a.* թթուաշ, acidulated, tart.
- Թթուիլ, to become sour.
- Թթնիչ, see թրթնճուկ.
- Թիթեռնիկ, *a.* թիթեռն, miller, butterfly.
- Թիթիզ, *t.* churlish, pettish.
- Թիթրէմիչ *t.* ըլլալ, to tremble.
- Թիլակուշտ, *p. a.* սնակուշտ, flank, side.
- Թիլքի, *t.* fox.
- Թիլֆ, see թէլֆէ.
- Թիմար *t.* ընել, to take care (of a sick man); to take care of, *esp.* to rub (a horse).

- Թիմարհանա , *t.* insane hospital.
- Թիս , breaking wind.
- Թիրեաքի , *t.* churlish ; sottish , devoted to opium, tobacco, or coffee.
- Թիրեաք , *t.* theriack, or-vietan.
- Թիրէմենթին , *t.* turpentine.
- Թիրիթ , *t.* bread-pottage.
- Թիրիլ Թիրիլ *t.* դողալ , to quiver, tremble like an aspenleaf.
- Թիւթիա , *t.* antimony.
- Թիւթիւն , *t.* tobacco ; Թիւթիւն չպողղու , tobacco-pipe ; Թիւթիւն խմել or քաշել , to smoke tobacco.
- Թիւթիւն պալըղը , *t.* smoked herring.
- Թիւթսիւ , *t.* fumigation ; Թիւթսիւ տալ , to fumigate.
- Թիւլթ , *t.* third part, $\frac{1}{3}$.
- Թիւհ ընել or Թիւհ փիւհ ի ընել , to treat with contempt, to make a show of spitting at.
- Թիւյ , *t.* feather.
- Թիւյսիւղ , *t.* beardless.
- Թիւրլիւ Թիւրլիւ , *t.* of various sorts, in various ways.
- Թիւֆէնկ , *t.* gun, fowling-piece.
- Թիփի , *t.* windy, blustering.
- Թիֆտիկ *t.* բնել , to pick (wool or cotton).
- Թլլարմ , *t.* talisman, amulet.
- Թլիկ , to spoil, *neut.*
- Թխնալ , *a.* Թխնալ to be tanned, become dark-complexioned.
- Թխուկ , *p. a.* Թխակ , sworthy, dark complexioned.
- Թխամար , *a.* Թխամայր , sitting bird.
- Թղթատել , to turn over the leaves of a book.
- Թմպուկ , *a.* Թմբուկ , kettle-drum, timbrel.
- Թմեցընել , *a.* Թմրեցուցաւել , to lull ; to benumb.
- Թնթղուց (Դն) fleshy, not bony.
- Թնձկիլ or Թնձկուիլ , to tangle, to be tangled.
- Թնտալ , *a.* Թնդալ , to shake.
- Թշել , to cram, to eat greedily.
- Թո՛ղ , let (sign of the 3d. pers. Imperative).
- Թող տալ , to let go, to free.
- Թոռ , *a.* Թոռն , grandson.
- Թոռմիլ , to fade, wither.

Թո՛ւ , *t.* pish ! (an exclamation indicative of contempt).

Թուզուխ , *t.* salt-cellar.

Թութ ինճիրի , *t.* sycamore .

Թութամ , *t.* bouquet.

Թութխալ , *t.* glue.

Թուլ , *a.* թոյլ , loose, slack .

Թուկեկ , somewhat loose.

Թուլնալ , *a.* թուլանալ , to become slack, to lose force .

Թուլուս , *t.* skin bottle ; bag-pipe ; false-hood, imposture.

Թուլումպա , *t.* a pump ; a fire engine.

Թուլցրնել , to make dull, stupid, feeble.

Թուշ , *t.* tail, symbol of the rank of a Pasha.

Թուշա , *t.* brick.

Թուճ , *t.* bell-metal.

Թունիր , *a.* թոնիր , tandoor, sort of oven.

Թունտ ելլել , to begin to tremble, to be alarmed.

Թունտան թունա , *t.* far distant .

Թուշ , chin ; cheek (within the mouth).

Թուռնա , *t.* crane (bird).

Թուռնի , *t.* pickles .

Թուռունճ or Թուրինճ , *t.* bitter orange.

Թուռունճի , *t.* orange color.

Թուռի , *t.* radish.

Թուրքաշել , to draw the sword.

Թուրա , *t.* royal cipher, cipher comprising the name and titles of the Sultan ; sort of knot used for inflicting a forfeit in a certain game.

Թուրվանտա or Թուրֆանտա , *t.* first fruits.

Թուրքերէն , Turkish.

Թուք ու մուք , derision, contempt.

Թափէթա or Թափէթա , *t.* trumpet ; usually, drum.

Թանկ թանկ *t.* զարնել , to knock violently .

Թաշ ըլլալ , see թրաշ ըլլալ .

Թաթըն , *a.* թրթուր , caterpillar .

Թռտիլ , *a.* թռտտիլ , to flutter .

Թռցրնել , *a.* թռուցանել , to let fly .

Թսել or Թստել , to break wind .

Թստան պէօճէկի , *t.* cockroach, beetle .

Թրաշ *t.* ըլլալ , to be shaved .

Թրթնուկ , *a.* թրթնուկ , sorrel [plant] .

Թւիք , dung [of cattle].

Թրմընճալ , *v. a.* մրմնջել ,
to mumble, mutter.

Թրջել , to moisten, to
soak.

Թրջոց դնել , to put to
soak.

Թփռոց , sound of foot-
steps.

Թքաման , spitting-box.

քնել , *a.* քթանել , to
spit.

Թօղ , *t.* dust.

Թօղոս , *t.* dusty.

Թօթվել , *a.* [թօթալի] , to
shake [as a tree, to dis-
engage the fruit]; to
shake out [as a hand-
kerchief].

Թօթօ *v.* քնել , *a.* [թօթա-
լի] , to stammer, to
stutter.

Թօխա or Թօքա , *t.* band,
fillet; muzzle.

Թօխա քնել , see Թօքա ք-
նել .

Թօխաթ , *t.* a slap on the
cheek.

Թօխման , *t.* pounder,
mallet.

Թօխուժ , *t.* seed .

Թօխուժուխ , *t.* left to go
to seed

Թւկոյախ or Թօմկար-
լախ , *t.* plump, fat .

Թօմկախ , *t.* a metallic

composition resembling
gold .

Թօմրուխ , *t.* stocks .

Թօռ , *t.* net, snare.

Թօռ Թօփ *t.* բլլալ , to as-
semble in confusion; to
contract one's self, shrug
together; Թօռ Թօփքնել
to gather up at random.

Թօս *t.* զարնել , to butt,
to push with the horns.

Թօսուռ , *t.* a bullock; *adj.*
hardy, lusty ,

Թօսպաղը , *t.* tortoise.

Թօսպաղի թէքնե , *t.* tor-
toise shell.

Թօրթու , *t.* settlings,
dregs .

Թօփ , *t.* ball cannon ;
piece [of cloth &c.]

Թօփ *t.* բլլալ to be as-
sembled .

Թօփ *t.* նկոնել , to fire a
cannon; to fail, become
bankrupt.

Թօփալ , *t.* lame; Թօփալ
մօփալ or Թօփալ Թօ-
փալ , limping, hobbling;
in a imperfect manner .

Թօփառլախ , *t.* round .

Թօփուռ , *t.* pin .

Թօփնի , *t.* artillery-man;
founder of cannon .

Թօփուղ , *t.* mallet .

Թօփուխ , *t.* heel; ankle .

Ժ

- Ժաժ, *v. a.* շարժ, earth-quake.
 Ժամ, [as in *a* hour; time; also] watch; time-piece; church; ժամ ըսել, to perform the church service.
 Ժամարար, priest who performs the service.
 Ժամկոչ, *a.* ժամակոչ, one who calls to prayers.
 Ժանիք, [*a.* task;] fallen countenance, frown.
 Ժանկոտ or ժանկոտ, rusty.
 Ժանկոտակ, to rust, become rusty.
 Ժեռոտ, *p.* stony, rocky.
 Ժէկէն, *t.* colour of verdigris.
 Ժիւա, see ճիւա.
 Ժմեւ, to arrive.
 Ժողովել, *a.* ժողովել, to collect, assemble.
 Ժողովոյք, *a.* ժողովումն, collection [of money].
 Ժուժ, time [vices].
 Ժուռ անել or ժուռ բերել, to lead about.
 Ժուռ գալ, to walk about, promenade.

Ի

- Իղ, *t.* track, foot-step.
 Իղը թօղը *t.* կորսնցընել, utterly to destroy, to raze from the foundations.
 Իղանլը, *t.* prudent; well instructed.
 Իղանարդ, *t.* uninstructed, unpolished.
 Ի զատ, separately, besides.
 Իզէթ, *t.* honor.
 Իզիէթ, see էզիէթ.
 Իզին, *t.* permission.
 Իզսիղ, *t.* trackless; uninhabited.
 Իթ, *t.* dog.
 Իժիր or ամէն իժիր, always.
 Իւաճ, *t.* remedy.
 Իլիկ, *t.* marrow; a loop.
 Իլիկ, *a.* իլ, a spindle.
 Իլիման or իլիմանլըխ, *t.* harbour [լիւսն]; calmness; *adj.* calm.
 Իլիմար, *t.* learnemd an.
 Իլիմոն, *t.* lemon.
 Իլինթի, *t.* basting; իլին.

- Թի ընեւ to baste [a garment].
- Իւիշիկ, *t.* connexion, intercourse.
- Իւիշիկ *t.* ըլլաւ, to be caught [as a garment by a briar or nail].
- Իւստիր, *t.* a cullender.
- Իւլէ, *t.* especially.
- Իւլահ *t.* ըլլաւ, to be joined, connected.
- Իւլիկ, *t.* a noose.
- Իւլք or Իւլքին, *t.* first; Իւլք էլէլ, at first, first of all; Իւլք պահար, the spring season.
- Իւթիպար, *t.* respectability; credit.
- Իւրար, *t.* confession.
- Իկտէ, see Իյտէ.
- Իհալէ *t.* ընեւ, to commit, entrust.
- Իհտիզա or Իստիզա, *t.* necessity.
- Իճաւ *t.* ընեւ, to invent.
- Իճրա *t.* ընեւ, to put in practice.
- Իմամ, *t.* imam, Turkish priest.
- Իմացընեւ or *v.* Իմցընեւ, to inform.
- Իմացուիլ, or *v.* Իմցուիլ, to be understood.
- Իմլա, *t.* subscription, signature.
- Իմին, *a.* Իմ, my.
- Իմնաւ, *a.* Իմանաւ, to understand.
- Իմպիք, *t.* alembic.
- Իմաստ, *t.* help, assistance.
- Իյիտ, *t.* brave.
- Իյնաւ, to fall.
- Իյնէլիկ, *t.* needle-case.
- Իյտէ, *t.* jujube, fruit, of the silver-leaved willow.
- Ինայէթ *t.* ընեւ, to do a favor.
- Ինաս, *t.* obstinacy.
- Ինաստի, *t.* obstinate.
- Ինը, *a.* Ինն, nine.
- Ինծ, *a.* Ինձ, leopard.
- Ինծի, *a.* Ինձ, Dat. of ես, to me.
- Ինկիլիզ, *t.* English.
- Ինկլէմիշ *t.* ընեւ, to groan, to whine.
- Ինճէ մարազ, *t.* consumption, phthisis.
- Ինճիթմիշ *t.* ընեւ, to annoy.
- Ինճիր, *t.* fig.
- Ինշալլահ, *t.* please God, if the Lord will.
- Ինուըք, *a.* Երեսուըք, the fifty days after easter.
- Ինչ, what?
- Ինչ և իցէ, however.
- Ինչէն, whence?
- Ինչ ըլլալը, quality, nature.

Ի՞նչ թարգ, *t.* how ? in what manner ?

Ի՞նչ խտար or Ի՞նչ զքտար, *t.* how much ?

Ինչ խտար որ, how much soever.

Ինչ կայ չկայ, every thing; [with Ը] what news ?

Ի՞նչ կերպ, in what manner ?

Ի՞նչ հաճաթդ է, see Ի՞նչ փոթդ է.

Ի՞նչ որ, *a.* որ ինչ, whatever.

Ինչո՞ւ, why ?

Ի՛նչ ունի չունի, whatever one has.

Ի՞նչ ունիս, what is the matter ?

Ինչուան, until; ինչուան ե՞րբ or ե՞րբ, till when ?
ինչուան ո՞ւր, how far ? to where ?

Ի՞նչպէս, how ?

Ինչպէս որ, as.

Ի՞նչ փոթդ է, what business is it of yours ?

Ինսաֆ, *t.* reasonableness, reason, moderation.

Ինտո՞ր, how ?

Ինքեար *t.* ընել, to deny.

Ինքը, *a.* ինքն, he.

Ինքը զինքը առաջ նետել, to put one's self forward; to venture.

Ինք իր գլխուն, of himself, independently.

Ինքնիրեն or ինքիրեն, by one's self alone, without assistance.

Իշալլահ, see ինշալլահ.

Իշարէթ, *t.* signal, beckoning.

Իշէմէ, *t.* embroidery, needle work; wages.

Իշէմպէ, *t.* paunch; tripe.

Իշկուզար, *t.* energetic, efficient.

Իշծի, *t.* workman; sort of female broker, who does business in harems.

Իշմար *t.* ընել, to beckon, to wink.

Իշպան, *v.* *a.* իշապան, ass-driver, donkey-man.

Իշտահ, *t.* appetite.

Իշտէ, *t.* lo !

Իշաղասը, *t.* chamberlain.

Իշ եաղը, *t.* suet.

Իշողանը, *t.* valet.

Իպիկ, *t.* comb [of fowls].

Իպրէթ, *t.* example.

Իջցընել, *a.* իջուցանել, to bring down.

Իջնել or իջնիլ, to descend.

Իս, *t.* lamp-black.

Իսալ, *t.* dysentery; diarrhea.

Իսան, or ինսան, *t.* man.

- Գաւնիսէլ/ի , *i.* bugloss, [a plant] .
 Իսկէլէ , *i.* wharf, quay ; scaffolding .
 Իսկէմի , *i.* chair .
 Իսկէնճէ , *i.* torture .
 Իսկի , *p.* at all .
 Իսնակ , *v.* *a.* յիսնակ , Advent, fast before Christmas .
 Իսպաթ , *i.* evidence, proof .
 Իստակ , *a.* յստակ , clear, not muddy .
 Իստէկով , *i.* with pleasure .
 Իստրկել or ստրկել , to clean [as wheat or rice] .
 Իտիֆ *i.* ընել , to arrange, one upon another, or in rows ; to pile up ; to pack .
 Իսրաֆ *i.* ընել , to waste, to be extravagant .
 Դ զեր , since .
 Իսսուն or իսսուն , *v.* fifty .
 Իր , his .
 Իրատ , *i.* revenue, income .
 Իրար or իրարու , one to another, mutually ; one another ; իրար անցնիլ , to be thrown into confusion .
 Իրարանցում , a tumult .
 Իրաւ , իրաւ որ , or իրաւ ցընէ , indeed, truly .
 Իրեն , *i.* *q.* իր , his .
 Իրեք , *a.* երեք , three .
 Իրեքնոց , piece of three piastres .
 Իրեքշաբթի , Tuesday .
 Իրիկուն , *a.* երեկոյ , evening ; իրիկունն , belonging to evening ; in the evening ; իրիկունն դէմ , towards evening ; իրիկունէ , from the evening .
 Իրիճա , *i.* request ; intercession .
 Իրիճալ , *i.* counsellor of state .
 Իրիցկին , *a.* երիցակին , wife of a priest .
 Իրիցուկ , *a.* երիցուկ , camomile .
 Իրմուկ , *v.* *a.* երմուկ , flour .
 Իւզ եաստըղ or եիւզ եաստըղ *i.* pillow .
 Իւզմիշ or եիւզմիշ *i.* ըլլալ , to swim .
 Իւզմիշ or եիւզմիշ *i.* ընել , to skin , to flay .
 Իւզնիւկ , *i.* relapse [in sickness] .
 Իւզ պաշ or եիւզ պաշ , *i.* centurion .
 Իւթիւ , *i.* smoothening-iron .
 Իւթիւէմիշ , *i.* ընել , to iron [clothes] .
 Իւլաֆ , see եուլաֆ .

Լւշէնձ , *t.* sluggishness .

Լւշէնձեան , *t.* without sluggishness, without tiring .

Լւշէնձիչ *t.* ըլսւլ , to loiter, be sluggish .

Լւշինձիւ , *t.* third .

Լւսաբիւն , *t.* more excellent, superior .

Լւսաբիւլէճ , *t.* white lead .

Լւսաբիւփիւ , *t.* tow .

Լւսոսմ , see եոսոսմ .

Լւրիւիւշ or ելւրիւիւշ *t.* ընեւլ , to rush upon .

Լւրիւշան , *t.* light, bright .

Լւրքիւշ *t.* ըլսւլ , to be startled .

Լւք , see ելւք .

Լիէկ , *t.* silk .

Լիտիտա , *t.* at first .

Լքէն , *t.* being, while .

Լքինձի , *t.* second .

Լքիտէպիր or Լքիտէպիրտէ , *t.* once in a while .

Լքրահ *t.* ընեւլ , to abominate, to loathe .

Լքրամ , *t.* respect, honor .

Լֆտիրա , *t.* calumny .

Լ

Լազուտ , *p.* Egyptian wheat .

Լաթ , cotton or linen cloth ; garment ; Լաթ լուացող , washer-woman .

Լաւ , *t.* governess ; tutor ; Vezir who accompanies the Sultan as traveling companion .

Լալէ , *t.* tulip .

Լալն or Լալին , *t.* clog [for the feet] .

Լալան , *a.* Լալան , mourning-woman : child who cries easily and frequently .

Լալա , *t.* portion .

Լակեւլ to lap up, [as a dog] ; to gulp .

Լակոտ , puppy .

Լահանա , *t.* cabbage, [*Gr.* λάχανον] ; Լահանա թուռ շուսու , *t.* pickled cabbage .

Լալապ , *t.* surname .

Լաղըմ , *t.* sewer ; mine, hole or tunnel though earth or rock .

Լաճիւլէրտ , blue .

Լալեի or Լալըի , *t.* worthy ; proper .

Լան , *a.* Լայն , broad .

Լանկըզտակ , cap-string .

Լանալ , *a.* Լայնանալ , to become broad .

- Լանուարձակ, *a. լայնարձակ*, broad and open, (spoken of a field or road.)
- Լանութիւն, *a. լայնութիւն*, breadth.
- Լանցընել, *a. լայնացուցանել*, to make broad.
- Լանք, width.
- Լակ, Turkish women's veil or head-dress.
- Լապտակ, *v. a. նապաստակ*, hare; rabbit.
- Լալութա, *t. lute*, a stringed instrument.
- Լատէն, *t. ladanum* a gum.
- Լաց, crying.
- Լացընել, to cause to weep.
- Լաւ, [*as in a. good; also*] well, in health.
- Լաւաշ, thin cake, wafer.
- Լաւնալ, to become good; to convalesce.
- Լալիա, *t. rice* boiled soft in water without any condiment.
- Լաքէռա, *t. salted tunny-fish*.
- Լաքին, *t. but*.
- Լաֆ, *t. conversation, talk*.
- Լաֆազան, *t. talkative*.
- Լեզու ելլել or Լեզուն բացուիլ, to begin to talk (spoken of a child.)
- Լեզու թափել, to speak continually and earnestly, to persuade much.
- Լեզիկ, *a. Լեզուակ*, the extremity of the palate.
- Լկ, *p. leather*.
- Լեղեպատառ, dreadfully frightened (*lit. gall-broken*).
- Լղի, bitter.
- Լեռ, *a. Լեռան*, mountain.
- Լեռնցի, mountaineer.
- Լերդ, liver.
- Լցրնել, *a. լցուցանել*, to fill.
- Լցուն, full.
- Լցուիլ, *a. լնանիլ*, to be filled.
- Լիկեցուն, brim-full.
- Լիկ, *a. Լիզել*, to lick.
- Լիզիթ, *t. taste*.
- Լէճիժ, *t. soldering*, pewter and rosin used for soldering tin.
- Լէճիմել, *v. t. to solder*.
- Լէյէն, *t. wash-basin*.
- Լէյլէկ, *t. stork*.
- Լէյլէկ չիչէյի, *t. stork's-bill, a flower*.
- Լէկէճ, *t. crab*.
- Լէկէռի, *t. copper-dish*.
- Լէշ, *t. corpse, carcase*.
- Լպլպի, *t. chick-pea parched*.
- Լքէ, *t. spot, stain*.
- Լքէլէնմիշ, *t. ըլլալ*, to be spotted, stained.

- | Էօք *t.* sealing-wax.
 | Էօքիւն , *t.* sort of cement, used for the junctions of water-pipes.
 | Էօֆ , *t.* necklace.
 | Էֆեւ , to hem, (as a kerchief).
 | Էաւ or Էաւ , *t.* amethyst; crimson color.
 | Էթուն , *p.* the upper mill-stone.
 | Էմօն , *a.* Էմօն , lemon.
 | Էնտ , *a.* Էնտր , gum, flesh surrounding the teeth.
 | Էսեւ , *a.* Էսեւն , axle-tree; the weight on the butt end of a spindle.
 | Էւէ , *t.* bowl of a tobacco-pipe; orifice of a fountain, &c.
 | Էիի Էիք , *p.* brim full.
 | Էլիլի , *a.* Էլիլի , to decay, to become dilapidated.
 | Էլեցընեւ , *a.* Էլիլի , to spoil, to ruin.
 | Էկեցընեւ , to cause to spoil, to spoil by keeping too long in water, &c.
 | Էկիլ , to spoil, *neut.* to decay (as vegetables).
 | Էվար , *a.* Էվար , ploughman.
 | Էլլրճորեւ or Էլլրճկեւ , to spoil, to corrupt.
 | Էլլրճուկ , spoiled.
 | Էման , complete.
 | Էրննաւ , to finish (*neut.* and colloquially *act.*)
 | Էրնցընեւ , to finish, (*act.*)
 | Էկնաւ , *v.* see Էրնաւ .
 | Էղազընեւ , to cause to swim.
 | Էղնաւ , *a.* Էրղաւ , to swim, to bathe.
 | Էրանուկ , *p.* snail.
 | Էւաւ , *a.* Էւանաւ , to wash.
 | Էւազքընեւ , to do washing, to wash clothes.
 | Էւս , *a.* Էրցս , light.
 | Էւսդէմ or Էւսուդէմ , almost morning just before light.
 | Էւանալիքէն , at day-break.
 | Էւանկայ or Էւսինկայ , *a.* Էւսին , the moon.
 | Էւր օր , working-day (in distinction from sundays and festivals).
 | Էեցընեւ , *a.* Էեցուցանեւ , to silence.
 | Էլման , *v.* quite complete.
 | Էրբացընեւ , *a.* Էրբեցուցանեւ , to embolden, to render insolent.
 | Էրտաւ or Էրտեւեւ , to speak rapidly and confusedly.
 | Էթի , gormand, glutton.

Լօխմա , *t.* a mouthful, a morsel; sort of fritter;
լօխմա րօխմա . by mouthfuls; in small pieces.

Լօհուսա , *t.* woman in child-bed, λεχοῦσα , *Mod. Gr.*

Լօղ , *v.* roller (for smoothing terraces).

Լօղել , to harden (terraces) with a roller.

Լօռ փէշիբի , *t.* fresh cheese, pressed curds.

Լօտոս , *t.* south wind, νότος.

Լօփ րօփ , *t.* ուտել , to lap up food, to swallow down hastily.

Լֆել , see րֆել .

Խ

Խարխի , *a.* Խարխաբել , to deceive, to amuse.

Խաղ , *t.* goose.

Խաղան , *t.* boiler, copper kettle.

Խաղէղ , *t.* dealer in silk laces, fringes, &c.

Խաղէպ , *t.* punishment, penalty.

Խաղըլ or զաղըլ , *t.* cord made of hair.

Խաղըխ , *t.* pale, picket.

Խաղխղել , *v.* to scratch, to make incisions or scratches.

Խաղմա , *t.* hoe.

Խաղնա , *t.* treasury; tank for water.

Խաղնատար , *t.* treasurer.

Խաթ or զաթ , *t.* fold, [as three fold, four fold &c.]; story [of a house];

Խաթ Խաթ , *t.* ընել , to fold up.

Խաթար , string [of camels, &c. the halter of each one tied by a cord to the saddle of the preceding one].

Խաթեխ or զաթըխ , *t.* whatever is eaten with bread, ծփոն.

Խաթիբ , see Խաթիբ .

Խաթըլ or զաթըլ , *t.* frame of wood which is built into a wall.

Խաթըր , *t.* a mule; favor, personal regard. See also Խաթիբ .

Խաթըրճի , *t.* muleteer.

Խաթըրմնայ ըլալ , *i.* q. Խաթըր մնալ . See in Խաթիբ .

Խաթմբ , *t.* sort of pastry

Խաթուն , *t.* lady .

Խաթրածն , *t.* pitch, tar .

Խաթր or Խաթրը , *t.* i. q.

խաթրը , favor; Խաթրը

աւրել , to lose favor, to

grieve a friend; Խաթ

րը խօշ ընել , to satisfy;

Խաթրը մնալ , to be

grieved or piqued [with

any one]; Խաթրը նա

յիլ , to curry favor,

to pay special attention

to the pleasure of ano-

ther.

Խալայ , *t.* pewter.

Խալայր , *t.* կոխել , *met.* to

blaspheme.

Խալայեի or Խալայըի , *t.*

maid servant.

Խալայլամիշ *t.* ընել , to tin

[coppers]; *met.* to

blaspheme.

Խալապալըի , *t.* crowd;

confused mass; luggage.

Խալատ , *v.* mistake.

Խալաֆաթ , *t.* ընել , to

calk.

Խալէ , *t.* castle; [fami-

liarly] privy .

Խալէմ , *t.* pen; stalk, [of

wheat &c.]; style, or

fine chisel for engrav-

ing; reed for winding

thread.

Խալէմ թրաշ , *t.* pen-

knife.

Խալէմքեար , *t.* engraver.

Խալըսիլ , to escape, be

delivered; to finish .

Խալթապան , *t.* cuckold;

worthless fellow .

Խալի , *t.* thick Turkey

carpet.

Խալիշա , *t.* p. rug.

Խալիպ , *t.* mould, form .

Խալիս , *t.* pure.

Խալիօնճի , *t.* marine,

soldier on board a ves-

sel of war.

Խալլ *t.* ընել , to try [as

gold], to cleanse from

dross, to refine.

Խալխան , *t.* shield .

Խալխան պալըղը , *t.* turbot.

Խալկիւն , boiler, kettle.

Խալճի , *t.* refiner, [of the

precious metals].

Խալշա , *t.* thigh.

Խալպ , *t.* counterfeit.

Խալպազան , *t.* counter-

feiter .

Խալտենալ , *p.* to err, to

mistake.

Խալտեցընել , *p.* to lead

astray.

Խալտրորմ , *t.* pavement;

side-walk.

Խալփախ , *t.* calpack; a

sort of hat.

Խալֆա , *t.* journeyman; ar-

chitect; under-teacher .

Խախամ , *t.* Jewish rabbi;

- խախաճ պաշի**, *t.* chief
rabbi.
խախրրաւի or **խախուտի**,
t. scraps [from tried
tallow]; *met.* any thing
dried up.
խախմաճի, *t.* worker of
figured metallic plates
[raised figures].
խախմիշ *t.* ընել, to strike,
to push.
խախք, *a.* խաղ, mocking-
stock.
խախքուծիւն or **խախկու-
ծիւն**, mockery.
խաժան, biter, [dog, &c.]
that bites.
խաժխծել or **խաժկուտել**,
a. խաժխածել, to bite
much, to bite severely;
to nibble.
խաժնել, *a.* խաժանել, to
bite.
խահլէ, *t.* coffee, coffee-
house.
խահլէ ալթը *t.* break-
fast.
խահլէ խանա, *t.* coffee-
house.
խաղ, [as in *a.* play,
sport; *also*] song; խաղ
կանչել, to sing a song.
խաղաղըրնել, *a.* խաղաղե-
ցուցանել, to calm, to
quiet.
խաղցըրնել, to lead in a
play or dance.
- խամ**, *t.* and *a.* unripe;
untrained; unwrought,
rough [stone]; raw
[silk or cotton].
խամաղ, *t.* traitor; infor-
mer.
խամաշմիշ *t.* բլլալ, to be
dazzled; [of the teeth]
to be set on edge.
խամկել, to betray; to re-
port [misconduct], to
inform against.
խամըշ, *t.* reed, stalk,
cane.
խամըշ պայրամը, *t.* Jewish
feast of tabernacles.
խամին, *t.* embezzlement,
amount embezzled;
secret fee of a broker.
խամիշ, see խամըշ.
խամխասէվէթ, *t.* trouble,
anxiety.
խամնալ, *a.* խամանալ, to
become unacustomed,
to lose one's skill.
խամուրսուղ, *t.* unleaven-
ed.
խամչի, *t.* whip, lash-
whip.
խամպուռ or **խամպուր**, *t.*
hump-backed.
խայա, *t.* rock; shoal.
խայալքի, *t.* stony place.
խայա պաղդը, *t.* gudgeon,
[a fish].
խայա չօռուղու, *t.* live-
forever [a plant].

- Խայեխ** or **խայրխ**, *t. caïque*, boat.
Խայրորմիշ, *t. ընեւ*, to take care of.
Խայտորմիշ, *t. ընեւ*, to cause to slip.
Խայրահ, *t. flat stone*.
Խայրէթ or **ղայրէթ**, *t. diligence, efforts*.
Խայրի, *t. different; [prep.] besides*.
Խայրիսին, *t. the other, another*.
Խան, *t. khan, caravansary*.
Խանաթա, *t. mug, jar*.
Խանահաթ, *t. ընեւ*, to be content.
Խանատ or **ղանատ**, *t. wing; leaf of a door, &c.*
Խանդրմա or **խանթրմա**, *t. bridle*.
Խանէ, *t. place; dwelling; nook appropriated to any thing*.
Խանէնտէ, *t. singer*.
Խանթար, *t. steelyards; quintal*.
Խանծարուդ, *a. խանձարուդ*, swaddling-clothes.
Խանծեւ, *a. խանձեւ*, to scorch.
Խանկռեւ, *a. խանգարեւ*, to spoil [the colour or whiteness of a garment].
Խանղորմիշ, *t. ընեւ*, to force, to strain; to scream.
Խանճա, *t. grapple, pole with a hook on the end*.
Խանճի, *t. keeper of a khan*.
Խանութպան, shop-keeper.
Խանչէր, *t. poniard*.
Խանտէկ, see **խէնտէկ**.
Խանտորմիշ, *t. ընեւ*, to persuade.
Խանտիւ, *t. taper, small hanging lamp*.
Խանտիւ, *t. ըլլաւ*, to be intoxicated.
Խաշաղ, *t. curry-comb*.
Խաշեւ, to boil, to stew; see also **խաշեւեւ**.
Խաշխաշ, *t. poppy*.
Խաշխեւ or **խաշխտեւ**, [i. q. **խաշեւ** used met.] to beat unmercifully; to break one's heart.
Խաշմէր, *t. buffoon*.
Խաշալէմ, *t. standard bearing the figure of a cross*.
Խաշխըն, *t. fugitive*.
Խապ, *t. cover, binding, case*.
Խապա, *t. thick; stupid*.
Խապախ, *t. squash*.
Խապահաթ, *t. fault, crime*.
Խապահաթլը or **խապահաթեար**, *t. faulty*.

- Խապառա**, *t.* head of a brass nail, or ornament similar to it.
Խապառմիշ *t.* ըլլալ, to swell up.
Խապար, *t.* news, intelligence; **խապար ընել**, տալ or **թոցընել**, to communicate intelligence, spread news; **խապար չունիմ**, I have no knowledge of the matter.
Խապզ, *t.* in arrest; afflicted with indigestion.
Խապիլ *t.* է, it is possible.
Խապիլի, *t.* possible.
Խապխաճախ, *t.* vessels, utensils.
Խապուլ *t.* ընել, to accept.
Խապուխ, *t.* bark; rind; shell.
Խապուռղա, *t.* rib.
Խառա, *t.* the dry land.
Խառա թափուխ, *t.* starling, a bird.
Խառա թութ, *t.* black mulberry.
Խառընճա, *t.* ant.
Խառըշ, see **խարըշ**.
Խառըշպուռուշ *t.* ըլլալ, to be in confusion.
Խառըշտրկել or **խառմըշտրկել**, to put in confusion.
- Խառթալ խուշ**, see **խարթալ**.
Խառղա, *t.* crow, raven.
Խառմախառըշ, *t.* in great confusion.
Խառնաղսի or **խառնաթփի**, *t.* [belly-ache!] said in the way of reproof to one who teases another; change of the feathers of a bird.
Խառնուիլ, to be mingled confusedly together; to meddle.
Խառօշել, *v.* to snort; to eat greedily with a noise like that of a beast.
Խաս, *t.* fine, pure.
Խասապ, *t.* butcher.
Խասապա, *t.* town, large village.
Խասապխանա, *t.* slaughter-house.
Խասէմ, *t.* law officer who has charge of the division of inheritances.
Խասէլէթ *t.* ընել, to annoy.
Խասըխ, *t.* loins, groin.
Խասիէթի, *t.* useful.
Խասիմ, *t.* opponent; enemy.
Խասիս, *t.* covetous, parsimonious.

- խառիտ** or **էն խաստէն** , purposely, on purpose.
խասխաթի *t. կենալ* , to be still, to hush.
խամիշ *t. ընել* , to plait, to tuck [a garment].
խանախ , *t. rim*, [as of a sieve].
խանի , *t. galbanum*.
խալիար or **խալիար** , *t. caviare*.
խալի , *t. strong, firm*.
խալլ *t. ընել* , to make a contract.
խալող , see **խաւող** .
խալուխ , *t. sort of turban*.
խալուխ սալլամիշ *t. ընել* , to assent hypocritically, to flatter.
խաստ , *t. trial, trouble*.
խասալիֆ , *t. cadaif*, preparation of a batter passed through a cullender upon a griddle, and so baked in fibres.
խատապէլա սանտրղը , *t. distress fund*, [made up by the Jews to pay fines to the government].
խատեկ , *t. խատեակ* , course cotton stuff.
խատէչ , *t. cup*.
խատէչքեար , *t. cup-bearer*.
խատէմ , *t. foot* ; good fortune.
խատէլի , *t. fortunate*.
խատր or **խատի** , *t. judge, Cadi*.
խատրմ , *t. eunuch*.
խատրն , see **խաթուն**.
խատիր , *t. strong, able*.
խատիֆէ , *t. velvet* ; a kind of flower.
խառու տիկ , spotted, speckled.
խատր , *t. ability*.
խարս , *t. black* ; also *i. q. խռս*.
խարազա , *t. a stone*, said to be found in the gall of a cow, used as a medicine.
խարախաշ see **գարաշաշ**.
խարախոնճօղ , *t. fairy, phantom*.
խարակէօղ , *t. black-eyed*; a kind of fish ; puppet-show ; Turkish zany.
խարաճ , *t. capitation-tax*.
խարաճա , *t. blackish*.
խարաճճի , *t. collector of the capitation-tax*.
խարապ , *t. ruined, in ruins*.
խարապա , *t. ruin*.
խարապաթմախ , *t. cormorant*.
խարա սէլտա , *t. melancholy*.
խարար , *t. sack* [made of hair cloth].

- խարար** *t. տալ*, to appoint.
խարարթմիշ *t. ընեւ*, to darken.
խարարմիշ ըլլալ, to become dark or dim.
խարբուղ, *t.* watermelon.
խարէզ *t. պահել*, to hold a grudge.
խարէմֆիւ, *t.* pink; clove.
խարէր, *t.* sufficient; middling; proper measure or amount.
խարըշ, *t.* a span.
խարթ, *t.* tough, old [meat or vegetables].
խարթալ, *t.* eagle.
խարթլանմիշ *t. ըլլալ* to be old and tough.
խարիպ or **ղարիպ**, *t.* stranger; poor, pitiable; **խարիպ իյիտ**, poor.
խարիւրծին or **խարիպին**, see **խաիւրտախ**.
խարկել, to roast:
խարճ, *t.* expenses; trimmings [of a garment].
խարճ ընել or **խարճել**, *t.* to expend money.
խարճըխ, *t.* money for current expenses.
խարջըլիս, *t.* contrariety; answer; response in singing.
խարտալա, *t.* remnant.
խարտալակ, *ա. խարտալ*
- փիլակ*, one who presents a candidate for ordination.
խարտուք, filings.
խաւ, *t.* tinder; nap of cloth.
խաւալ, *t.* shepherd's pipe, flute.
խաւախ, *t.* poplar.
խաւանօղ, *t.* earthen jar.
խաւարեցընել, to darken.
խաւարում, darkness; darkening.
խաւէզա, *t.* hat of the Jews.
խաւիծ, sort of porridge.
խաւլ ընել, see **խալլ ընել**.
խաւը *t.* having a nap [spoken of cloth].
խաւլու, *t.* sort of towel with a long nap.
խաւղա, *t.* quarrel.
խաւող *ա. խաղող*, grape.
խաւողկութ or **խաւողկիթ**, *p.* vintage.
խաւուխ, see **խալուխ**.
խաւուն, *t.* muskmelon.
խաւուրմա, *t.* fried meat.
խաւուրմիշ *t. ընել*, to fry, to roast in a pan, [as coffee].
խաւրել, to send.
խալթաթմիշ *t. ընել*, to shut up, to cover up.
խալթախ, *t.* cover.

- Խափամաճի** , *t.* dealer in ready made clothing.
Խափան , *t.* mouse-trap.
Խափանձա , *t.* trap for birds.
Խափանմիշ *t. ըլլալ* , to retire ; to prostrate one's self.
Խափլամա , *t.* covering for the surface of any thing; veneering .
Խափլամիշ *t. ընել* , to cover ; to veneer .
Խափլան , *t.* leopard.
Խափլըձա , *t.* hot spring.
Խափխափիլ , *t.* suddenly.
Խափմիշ *t. ընել* , to snatch.
Խափուճի պաշը , *t.* chief porter of the palace ; high chamberlain .
Խափուտան փաշա , *t.* Admiral .
Խափտան , *t.* captain [of a vessel].
Խափա , *t.* scull.
Խափատար , *t.* companion, intimate friend.
Խափաֆ , *t.* shoe-merchant.
Խափէս , *t.* cage ; lattice.
Խափիլ , *t.* suddenly, unawares.
Խափիֆ , *t.* light, (not heavy).
Խափտան , *t.* robe of office.
Խելառ , silly, idiot.
- Խելացի** , prudent, intelligent.
Խելաց տէր , intelligent .
Խելըդիլ , to lose one's reason.
Խել մը , a while ; some.
Խելք կարելու , probable, supposable.
Խելքը գլուխը գալ , to come to one's self .
Խելքը պակաս , deficient in intellect, half-witted.
Խելօք , (lit. prudent) , quiet, well-behaved.
Խելօքնալ , to become prudent ; to behave properly.
Խելօքընել , to make prudent, &c.
Խեղճ , poor, pitiable ; **խեղճ ընկնիլ** , to become miserable ; **խեղճ ողորմելի** , poor miserable fellow.
Խենթ , fool, idiot.
Խենթենալ , to become foolish, crazy ; [met.] to be astounded.
Խենթեցընել , to craze.
Խենթուխելառ , or **խենթ ու մենթ** , crazy, very foolish (spoken of conduct or language , &c.)
Խենթուկ , somewhat crazed, half crazed, childish.

խւ , i. q. խնթ .

խւնալ , i. q. խնթենալ .

խղախ , t. sledge .

խղամուխ , t. measles .

խղըճըխ , t. cornel, cornelian cherry .

խղըպաշ , t. Persian .

խղար աղասը , t. chief eunuch .

խղըն , t. hot ; excited .

խղմէթ t. ընել , to serve, to do work .

խղմէթեար , t. servant .

խղփշ t. ըլլալ , to be heated ; to be excited .

խղտել , to tear .

խղարբփշ t. ընել , to heat ; to enrage .

խէժոտել , to smear with gum .

խէյաղիլ , t. puppet-show .

խէյալ , t. phantom .

խէնտէկ , t. ditch .

խէր , t. goodness, good deed ; խէր է , is all well ? խէր է գալու , is all well in respect to your coming ?

խըղ , t. strength ; impetuosity .

խըթ or զըթ , t. rare ; adv. scarcely .

խըթլըխ , t. famine .

խըրըխ , or խըր , t. garb, exterior .

խըրճ , see խըճ .

խըլլեֆ , or խըլֆ , t. case, sheath .

խըղըճըմ or խըլլճըմ , t. spark (of fire) .

խըմխըմ , t. nasally, through the nose .

խըյամէթ , t. tumult ; the day of judgment .

խըյաա t. ընել , to conjecture .

խըյար , t. cucumber ; խըյար թուռչուսու , pickled cucumbers .

խըյարշէմպէ , t. cassia fruit .

խըյաֆէթ , t. garb .

խըյը , t. bank, shore .

խըյը սրայ t. երթալ , to coast, to sail along near the shore .

խըյմա , t. քաշել , to mince (meat) .

խըյմէթ , t. price, value ; խըյմէթը գիտնալ , to know the value, to estimate correctly .

խըյփշ t. ընել , not to spare, to let go, to neglect, not to pity .

խըն , t. sheath, scabbard .

խըշ (ձան) , whizzing sound .

խըշըռ խըշըռ ձան , rustling sound .

խըշխըշալ , to be annoyed, distressed .

- խըշխըշցընել** , to annoy, to give pain.
խըշճ , *t.* anger, rage.
խըչ , *t.* quarter-deck.
խըպիէ or **խպիէ** , *t.* the south.
խըռ *t.* մօրւօք or **խըռ** *t.* մօրուք , gray-bearded.
խըռ *t.* անդ , desolate place.
խըռը , *t.* good, faultless.
խըսըմ or **խսըմ** , *t.* a relative.
խըսիք , *t.* a mat.
խըսխանձ , *t.* jealous :
խըսխըւրախ *t.* կապել , to bind firmly and tightly.
խըսմէթ , *t.* luck, fortune.
խըրմըզ , *t.* crimson.
խըւըրճըխ , *t.* curls.
խըւրախ , *t.* much twisted, tightly twisted.
խըփրո **խըփրո** *t.* եփիլ , to simmer.
խժըռտալ or **խժռտալ** , to hiss, to buzz.
խժռտիլ , *p.* to be or become hoarse.
խիարչէմպէ , see **խըյարչէմպէ** .
խլաւուզ , *t.* guide.
խլէզ , green lizard.
խլըխ , see **խըլըխ** .
խլըճ , *t.* sword.
խլըճճի , *t.* sword-maker.
խլըճ պալըղի , *t.* sword fish.
խլընմիշ , *t.* ըլլալ , to cajole.
խլլէք or **խլլինք** , mucus.
խլլտտ , snotty.
խլխլած or **խլխլած** , going to ruin, dilapidated .
խլխլիլ , to go to ruin, become dilapidated.
խլնալ , *a.* խլանալ , to be deaf.
խլչըխ , *t.* beard of wheat.
խլօպուշ , snow-ball flower.
խխմիլ , *a.* խխմմիլ , to be wet.
խխում , wet, soaked .
խծիպ , hem .
խծկել , *a.* խցանել , to stop up .
խծկուք or **խցկուք** , stopple.
խղզել , *a.* խեղզել , to choke, strangle .
խղճալ , to pity .
խղճուկ , pitiable.
խման , drunkard.
խմել , to drink.
խմելիք , a drink .
խմըլտաթմիշ *t.* ընել , to shake, to agitate .
խմըշել , not to pity, not to spare .
խմցընել , to give to drink.
խնդում , see **խնտում** .
խնծորխտտ , *p.* camomile .
խնճախընճ , *t.* crowded together .

Խննափ, *t.* twine.

Խնչել, *a.* բռնչել, to blow the nose.

Խնտալ, *v. a.* խնդալ, to rejoice; to laugh; to make sport of.

Խնտուժ, pleasure excursion.

Խշա, *t.* winter-quarters; barracks.

Խշամիշ *t.* ընել, to pass the winter, to winter.

Խշտալ or խշրտալ, to rustle.

Խոժողընել, to vex, to anger.

Խոլոռ աջօք or խոլոռ խոլոռ, askance.

Խոնճեցընել, *a.* խոնջեցուցանել, *p. v.* see հոգնեցընել.

Խոշորնալ, *a.* խոշորանալ, to become stout.

Խոռ, hollow, excavated.

Խոռ, *t.* low, worthless.

Խոստովանանք, confession.

Խոստովանեցընել, *a.* խոստովանեցուցանել, to confess, to receive a confession (as a priest).

Խովուխ, *t.* hollow.

Խորդել, *p.* to arrange, put in order.

Խորթ հայր, step-father;

խորթ մայր, step-mother;

խորթ որդի, step-son;

խորթ աղջիկ, step-daughter.

Խորուկ or խորունկ, deep; difficult to be understood; խորուկ մտալ, to think deeply, to reflect consider, well.

Խորվել, *a.* խորովել, to roast.

Խորտուքորտ, *a.* խորտաբորտ, uneven, rugged.

Խուզի, *t.* lamb.

Խուզուք, shearings, remnants sheared off.

Խութի, *t.* box, drum (for figs); խութի պալը, *t.* honey in the comb, (from its being sold in drums).

Խութնի, *t.* sort of stuff made of silk and cotton.

Խուլ, [as in *a.* deaf; also] *a.* խոյլ, schirrus, goitre.

Խուլաճ, *t.* fathom.

Խուլէ, *t.* tower, castle; villa.

Խուլինճ, *t.* pain in the shoulders and back.

Խուլիպէ, *t.* cabin, shed, *καλύβη*.

Խուլանմիշ *t.* ըլլալ, to use.

Խուլլուխ, *t.* guards, corps of guards; guard-house.

խուլնալ , to become deaf.

խուլուճուկ , p. snail.

խուլի , t. handle.

խուխու , see գուգու.

խում , drink (subst.) as
կերուխում , eating and
drinking.

խում or զում , t. sand ;
խում սահաթը , hour-
glass.

խումանիս or խումանեա ,
t. provisions for a
journey.

խումաշ or զումաշ , t.
stuffs, (silk or cotton).

խումար , t. game of
chance.

խումարպաղ , gambler.

խումլուխ , t. sandy place.

խումպարա , t. bomb-
shell ; sort of toy .

խումպէթ , t. a. գմբէթ ,
dome.

խումսալ , t. sand-bank.

խումրալ , t. light yellow,
flaxen.

խումրի , t. turtle-dove.

խույ , t. disposition, tem-
perament ; lunacy.

խույուճի , t. jeweller.

խույսուղ , t. ill-tempered,
unsociable.

խույրուխ , t. tail.

խունի , t. tunnel .

խուլճակ , p. scare-crow.

խունտախ , t. swaddling-

clothes ; rags enclosing
brimstone, &c. used by
incendiaries for setting
fire to houses.

խունտուղ or զունտուղ t.
beaver.

խունտուրա , t. shoe.

խուշ , t. bird ; խուշ թիւ-
շիւ , feathers ; (as an
adj.) feather, made of
feathers.

խուշանմիշ t. ըլլալ , to be
girded with a towel or
apron ; to be girded with
a sword, to have one's
sword on .

խուշուխ , t. forenoon ;
middle part of the fore-
noon.

խուշպաղ , t. bird-catcher.

խուպթ , t. rustic, clown-
ish.

խուպուռ , t. case (as for
a roll &c.) ; holster.

խուպպէ , see խումպէթ .

խուռմիշ t. ընել , to wind
up (a clock) ; to set (a
trap &c.) ; to draw (a
bow) ; to plot.

խուռնա , t. trough, wash-
ing-stone.

խուռումիշ t. ըլլալ , Pas-
sive of խուռմիշ ընել ;
to be supercilious.

խուռուլու , t. prepared,
ready.

- Խուռուժ** or **խուրուժ** , **խուրսանտ** , *t.* corsair,
t. structure ; soot. *pirate.*
Խուռուշ , **խուրուշ** or **ղուշ** , **խուրա** or **ղուրա** , *t.* wolf ;
t. a piastre. *ղուրա հաւ* , sitting hen.
Խուսուր , *t.* half-finished ; **խուրառւխաշ** [*t.* **ըլլալ** , to
remnant ; change (of a be crushed or dashed to
piece of money). *pieces.*
Խուզէթ , *t.* power, **խուփ ըսել** , to say by
strength. *heart.*
Խուտուշ , *t.* mad, rabid. **Խալըլիկ** , hobgoblin ; night-
Խուտուրմիշ *t.* **ըլլալ** , to mare, incubus.
go mad .
Խուտրէթ , *t.* strength . **Խանիլ** , *v.* to be ashamed .
Խուտրէթ հէլվաւր , *t.* man- **Խոա** , *t.* thin, lean.
na. **Խոաղը** , *t.* chilly damp-
ness.
Խուրան or **խուռան** , *t.* the **Խոանալ** , to become thin,
Coran. *lean .*
Խուրմա , *t.* date, fruit of **Խոացրնել** , *t.* to make
the palm tree . *thin, lean.*
Խուրշին , *t.* lead (metal) ; **Խուէն** , *p.* mustard seed.
ball, bullet ; lead pencil. **Խուրլտոց հանել** , to snore .
Խուրպաղի , *t.* frog . **Խաթլախ** , *t.* wind-pipe .
Խուրպան , *t.* offering, **Խուլանդըճ** , *t.* the swallow.
sacrifice . **Խոխա** or **խրխա** , *t.* sort of
coarse garment.
Խուրպան պայրամը , *t.* a **Խուխըր** , *t.* disturbance,
festival of the Moham- confusion.
medans, the Corban
bairam .
Խուրպէթ or **խուրպէթիկ** , **Խուկալ** , to snore.
t. a foreign land ; ab- **Խուղըն** , *t.* slaughter, car-
sence from one's native nage.
land .
Խուրս , *t.* fine, pure ; a **Խումըզ** , *t.* crimson .
sort of perfume . **Խոռով կենալ** , to be on ill
terms.
Խուրսախ , *t.* crop of a **Խուչա** , *p.* skin used for
bird. *holding wine, oil, &c.*
Խուսպ , *t.* vessel made of

- leather used for carrying water.
- Խուպաճ, *t.* cow-hide whip.
- Խուփմիշ *t.* ընել, to shear.
- Խոփիլ, to become decrepit.
- Խոսաճ, *t.* pincers for working wire.
- Խարբ, *t.* barren (woman) &c.
- Խախանմիշ *t.* ըլլալ, to be jealous.
- Խարախ, *t.* a mare.
- Խտար or Խատար, *t.* quantity.
- Խտղըտել, *v. a.* Խտտղել, to tickle.
- Խրխայախ, *t.* centipede.
- Խրկել or զրկել, *a.* յղել, to send.
- Խրմիշ, see Խոմիշ.
- Խրտան, *p.* timid.
- Խրտեցընել, to frighten.
- Խիտի, Copt.
- Խո՛, *p.* aha ! indeed !
- Խողալախ, *t.* nut of the cypress-tree.
- Խոթել or Խոթել, to insert, to put in.
- Խուլ, *t.* guard; Խուլ տէմիւրի, bars of a door.
- Խուլայ, *t.* adj. easy; *adv.* easily; *subst. t.* facility, means.
- Խուլայցընել, *t.* to facilitate.
- Խուլան, *t.* girth.
- Խուլթուխ, *t.* arm-pit; *vulg.* bar-room; Խուլթուխը զարնել, to take under one's arm.
- Խուլջիւս, *t.* sitting hen.
- Խոճա, *t.* large; old; great, rich; teacher.
- Խոճա եէփշի, *t.* fruit of the arbutus.
- Խոճաման, *t.* large; old.
- Խումշի, *t.* neighbor.
- Խոյի, *t.* dark, deep (spoken of colours).
- Խոյին, *t.* a sheep.
- Խոյուլմիշ *t.* ըլլալ, to rush upon; to gaze at.
- Խոյուն ճէպի, *t.* pocket in the bosom.
- Խոնախ, *t.* lodging place; mansion.
- Խոնախ *t.* տալ, to lodge.
- Խոնճա or զոնճա, *t.* a bud.
- Խոնճան, *p.* strings of trowsers or drawers passed through a hem and tied round the waist.
- Խոնմիշ *t.* ըլլալ, to lodge; (of birds) to light.
- Խոնուշմիշ *t.* ըլլալ, to have intercourse.
- Խոշ, *t.* agreeable; (as an expletive) well.
- Խոշամէտի *t.* Խոսիլ, to flatter.
- Խոշաֆ, Խոշալ, or Խո-

- շապ , *t.* raisins or other fruit soaked (and spiced) to be eaten.
- խօշգիշի , *t.* flatterer.
- խօշնիթ or խօշնութ *t.* ըլլալ , to be content.
- խօշպէշ *t.* ընել , to make inquiries after one's health and welfare, to pass the usual compliments of meeting.
- խօշառարմիշ *t.* ընել , to cause to run, to drive to harness.
- խօշ or զօշ , *t.* a ram.
- խօշու , *t.* carriage.
- խօռթլամիշ *t.* ընել or խօռթլանմիշ *t.* ըլլալ , *p.* to appear as a ghost, (spoken of a dead person).
- խօռթուճ or խօրթուճ , *t.* proboscis (of an elephant) ; water-spout.
- խօռխուռուխ , *t.* railing, round a terrace, &c.)
- խօռուխ , *t.* unripe grapes.
- խօսեցընել , to cause to speak ; to make (a bird) sing.
- խօսիլն հքէն or խօսիլնի , while speaking.
- խօսխօճա , *t.* large, full-grown.
- խօստուկ , colic. .
- խօսք անցընել Բէկու Բէկ , to persuade.
- խօսք բռնել or մռնել , to do as one is bid.
- խօսք նետել , to speak improperly (esp. to a female) ; to wound one's feelings.
- խօսք տալ , to promise.
- խօվա or զօվա , *t.* bucket ; pail.
- խօվալամիշ *t.* ընել , to pursue, to chase.
- խօրաթել , to converse.
- խօրասան , *t.* brick-dust.
- խօրեաթ , *t.* rustic.
- խօրօշ , *t.* cock.
- խօրօղախըլըր , *t.* silly fellow.
- խօրօղանմիշ *t.* ըլլալ , to be supercilious, to behave haughtily.
- խօրօղխօս , cock-crowing.
- խօփճա or զօփճա , *t.* button, hook, clasp.

ՆՈՒՆ

- Նաթիլ , *a. ծագիլ* , to shine forth, to dawn, (of the sun) to rise .
- Նաթրին , *a. ծոթրին* , thyme .
- Նալիլ , *a. ծալիլ* , to fold up .
- Նալժու , *p. a kind of pastry, i. q. խաթմէր* .
- Նախիլ , to sell ; ծախիլ , զարդար , to get rid of one by a trick .
- Նախու , for sale ; ծախու առնիլ , to buy .
- Նածկոց , cover, covering .
- Նածուկ նայիլ , to look slyly, to peep .
- Նածք , see ծածկոց .
- Նակ աչք or աչքը ծակ , greedy, insatiable .
- Նակ պողաղ , *t. gluttonous* .
- Նակ ծակ , full of holes .
- Նակծկիլ , to make many holes .
- Նակուծուկ , holes and crevices .
- Նաղիկ հանիլ , to have the small pox .
- Նաղկեցրնիլ , *a. ծաղկեցուցանիլ* , to cause to flourish, to promote .
- Նաղկնոց , *a. ծաղկոց* , flower-garden ; flower-bed .
- Նաղը բլլալ , to be mocked, ridiculed, ծաղը ընիլ , to mock, ridicule .
- Նամ ծմիլ խօսք , to chew one's words, to talk with hesitancy .
- Նանար , *a. ծանր* , heavy .
- Նառզարդար , palm-sunday .
- Նար , *a. ծայր* , extremity, edge .
- Նար տալ , to afford a clue ; to bud .
- Նարեցրնիլ , to cause thirst ; to deprive of drink .
- Նարւնալ or ծարւիլ , to be thirsty .
- Նափ զարնիլ , to clap the hands .
- Նեծ ուտիլ , to be beaten .
- Նեծկուիլ , to contend with blows, to fight ; ծեծկուելով լալ , to beat one's self with grief .
- Նեծուփետ , a great beating .
- Նեղ , *a. ծիղ* , stalk of grain .
- Նետուկ , fly-dirt ; fly-blows .
- Նթուիլ or ծթունիլ , to become rancid .
- Նիծ , the breast ; ծիծ ու

- տեղ, to suckl ; (as an infant) ; ծիծ տալ, to suckle ; ծծէ կարեղ, to wean.
- Օրծաղցընեղ, to cause laughter.
- Օրծեռնիկ, a. ծիծառն, the swallow.
- Օրբանի գօտի, rain-bow,
- Օրծիւ ընեղ, to tear in pieces.
- Օրեղ, to bud ; ծղեղ ծաղկիւ, to bud and blossom, [spoken figuratively] to grow and prosper.
- Օծկան, suckling.
- Օծմար, wet-nurse.
- Օծցընեղ, to suckle.
- Օնիւ, a. ծնանիւ, to bear [children] ; to be born.
- Օոզը բռնեղ, to make sea-sick.
- Օոցւոր, pregnant.
- Օոռլ, a. ծղլ, lazy.
- Օոռլնալ, to become lazy.
- Օռւծ, marrow.
- Օռնկ շոքեղ, to kneel.
- Օռռ, crooked ; ծռռ աչքով նայիւ or ծռռ ծռռ նայիւ, to look askance.
- Օռռռռռռռ, all crooked, very crooked.
- Օռեղ, to tip, turn, bend over.
- Օռմոկեղ, to twist and bend much ; to rumple.
- Օրիծիւ, to be rippled, spoken of the surface of the waters.
- Օօ', ho ! halloo ! addressed to a male. See քա'.

Կ

- Կազմուածք, structure ; composition.
- Կաթ, a. կաթն, milk.
- Կաթեղբար, or կաթնեղբար, foster-brother, nursed by the same nurse.
- Կաթեցընեղ, to drop [act.], to cause to fall in drops.
- Կաթկթեղ, to drip, to run or fall in drops.
- Կալեղ, p. to shut.
- Կածառ, a. կայծառ, tongs.
- Կածկլտալ, v. to lighten ; to emit sparks.
- Կածռիկ, p. glow-worm ; pimple, pustule.
- Կածքար, a. կայծքար, flint ; carbuncle.
- Կակրկտալ or կակտեղ, to lisp, to stammer.

Էակղընալ, *ա. կակղանալ*, to become soft ; to be softened in temper, humbled.

Էակղըցընել, to soften.

Էակղկիկ or Էակղկեկ, rather soft, tender.

Էակող, *Վ. ա. կակուղ*, soft.

Էաղացընել, to make lame.

Էաղկնծել, *ա. կաղկանծել*, to howl, (as a dog or jackal).

Էաղպար, *Վ. ա. գաղափար*, model ; mould ; ingot.

Էամ, *ա. կամն*, threshing machine.

Էամաց, slowly and softly ; *կամաց կամաց*, very slowly and softly.

Էամացուկ, slow ; softly.

Էամենալ, *ա. կամիլ*, to wish.

Էամկար, slow, dull.

Էամնել, to thresh.

Էայ, there is.

Էայծակ, *ա. կայծակն*, lightening.

Էայնիլ, to stand.

Էանանչ, *ա. կանանչ*, green.

Էանանչ կարմիր, *p.* rain-bow.

Էանգնեցընել, to set, cause to stand.

Էանգնուկ, standing.

Էանկ, *Վ. ա. գանկ*, scull.

Էանկ առնել, to stop.

Էանուխկեկ, rather early.

Էանչել, *ա. կոչել*, to call.

Էանչվառել, to cry aloud.

Էապայ, capote, thick overcoat.

Էապկպել, *ա. կապկպել*, to tie with many cords, to tie over and over.

Էապոց, sheaf, bundle ; a dozen.

Էապուտ, *ա. կապոյտ*, blue.

Էապուտ աչուի, blue-eyed.

Էապուտանալ, to become blue.

Էապրցախ, *Վ. ա. կապարցախ*, caper-plant.

Էասկարմիր, deep crimson.

Էատղած, mad, rabid.

Էատղել, *ա. կատաղել*, to be mad.

Էար չբռնել, to be irremediable.

Էարագ, *i. q. թէրէ եաղը*, butter made by working cream (not by churning).

Էարգաւորցու, one who is intended for the church, a clergyman elect.

Էարգել, to give in marriage.

Էարգուիլ, to be married.

Էարենալ, to be able.

Էարծրընալ, to become hard.

- Լարկտան**, *a. կարկատան*, patch.
Լարկտել or *p. կարկտնել*, to patch.
Լարկտուք, patch-work; what needs patching.
Լարճեցրնել or *կարճըցրնել*, to shorten.
Լարճըկեկ, somewhat short.
Լարճըճուկ, very short.
Լարճընալ, to become short.
Լարմըրուկ, reddish.
Լարմըրտկել, to redden, to blush.
Լարմըրցընել, to colour red.
Լարմունճ, *p. a. կամուրջ*, bridge.
Լարպետ, carpet.
Լարօտը առնել, to satisfy one's longing (esp. by seeing a friend after absence).
Լարօտնալ, to be anxious (to see a friend).
Լեաճտա պիր, *t.* sometimes.
Լեղվել, *a. կեղևել*, to peel, take off the skin or rind.
Լեճեպ, *v.* skin, rind.
Լենալ, to stay; to be; to reside; to live, to be alive.
Լենդանացընել, to bring to life.
Լեչաղակ or *v. կեչեղակ*, *a. կաչաղակ*, magpie.
Լեռալ, to be itchy.
Լեռիք, tusks; teeth of wild beasts.
Լեսուր, *a. սկեսուր*, mother-in-law, husband's mother.
Լեսրար or *կեսրայր*, *a. սկեսրայր*, father-in-law.
Լերուխում, banquet; picnic.
Լերպ կերպ, in various ways.
Լերցընել, to feed; *կաշառ կերցընել*, to bribe.
Լեցի՛ր բարով or *կեցի՛ք բարով*, farewell! (salutation given by the one who departs).
Լէօզէթլէմիշ *t. ընել* or *կէօզէթմիշ* *t. ընել*, to take care of, provide for; to expect.
Լէօզիւնտէքի, *t.* a disease in the eye of a horse.
Լէօզլէմէ, *t.* sort of cake prepared with oil, and sometimes with eggs.
Լէօզլէմիշ *t. ընել*, to look out for, to expect; to spy out.
Լէօզլիւկ, *t.* spectacles.
Լէօզճի, *t.* watchman; spy.

Կզկզալ , to vacillate, to stagger, to stammer.

Կզկալիլ , to hide one's head, to withdraw.

Կզգինմիշ . Ըլլալ , to walk about.

Կէլինճիկ , *t.* weasel.

Կէլիշի կիւզէլ , *t.* at hazard.

Կէլիւր , *t.* revenue.

Կէլպէրի , *t.* a sort of hoe.

Կէճէ գուշու , *t.* bat.

Կէճէկիկ , *t.* night-clothes ; night-cap.

Կէճտէնկէճ , *t.* very late.

Կէմ , *t.* bridle.

Կէմի , *t.* ship.

Կէմիճի , *t.* sailor.

Կէյիկ or կէյիք , deer ; rein-deer.

Կէյիւմիշ . Ընել , to e-ruct.

Կէնէ' , *t.* dog-fly.

Կէ'նէ , *t.* again.

Կէնկզ or կէյնզ , *t.* opening by which the nostrils enter the throat.

Կէնճ , *t.* youth, young.

Կէչինմէ , *t.* wealth, property ; deportment.

Կէչինմիշ . Ըլլալ , to have intercourse ; to get a livelihood.

Կէչիւ , *t.* passage, incident ; ford

Կէչմէ , *t.* splicing ; spliced pipe ; backbiting.

Կէպէ , *t.* pregnant.

Կէս բերան or կէս բերնէ , insincerely, not heartily.

Կէս գիշեր , midnight ; կէս գիշերուն , at midnight.

Կէս մը , partly, by halves ; one half.

Կէս օրուան հաց ուտել , to dine.

Կէպէզէ , *t.* talkative.

Կէպրէկ , *t.* a kind of cake ; *adj.* brittle.

Կէտիկ , *t.* out of shape, having a corner cut off ; (a house or shop) the ground of which does not belong to the owner of the building ; privilege of a trade, membership of a guild.

Կէրիշ , *t.* sewer, drain.

Կէրիւմիշ . Ըլլալ , to stretch one's self.

Կէրմիշ . Ընել , to stretch.

Կէրտան , *t.* neck (in front).

Կէրտանլըխ , *t.* necklace.

Կէրտէկ , *t.* nuptial chamber ; nuptial couch.

N. B. The words կեօզէթիւմիւր , կեօզիւնտէթի , կեօզէմէ , կեօզէմիւր , կեօզիւր and կեօզճի , which belong here, were inserted by mistake at the bottom of the preceding page.

Լէօզպայիճի , *t.* juggler.
 Լէօթիւրիւ պազար , *t.*
 lumping bargain.
 Լէօլ , *t.* lake, pond.
 Լէօճիւ , *t.* harness of a
 loom.
 Լէօմէճ պալլ , see Կիւմէճ
 պալլ .
 Լէօմրիւ կ , *t.* custom-house;
 customs.
 Լէօմրիւ կճի , *t.* custom-
 house officer .
 Լէօյաքի or Կէօյէքի , *t.* as it
 were.
 Լէօնտէրի *t.* երթալ , to ac-
 company one who is
 starting on a journey.
 Լէօն *t.* ընել , to migrate ;
 to remove.
 Լէօպէկ , *t.* navel ; degree
 of affinity.
 Լէօստէրիշի , *t.* comely ,
 good looking.
 Լէօլէճ , *t.* earthen pot.
 Լէօլէրթէ , *t.* deck of a
 ship.
 Լէօլէրճին , *t.* pigeon .
 Լէօլէրչիւ , *t.* saltpetre.
 Լէօլէրսէ , *t.* metallic drops.
 Լէօլտէ , *t.* body.
 Լէօլտէլի , *t.* large-bodied ,
 stout .
 Լէօրէ , *t.* according to .
 Լէօք եախուտ , *t.* jacinth .
 Լէօքս , *t.* breast.
 Լիթան , milker ; (spoken

of a cow, sheep, &c.)
 giving much milk.
 Լիթել , to win (in play) ;
 . Կիթուիլ , to lose .
 Լիթլայ , *p.* a cup .
 Լիթտիքճէ , *t.* in going ;
 as time passes on .
 Լիթպատն , *t.* gold or sil-
 ver thread .
 Լիլիկ or Կլիկ , *p.* bread-
 cake .
 Լիճ , *p.* sting of a bee .
 Լիյտիրմէ , *t.* set, enchas-
 ed ; fitted .
 Լիշեռք , see Կշեռք .
 Լիսյ , joined .
 Լիսել , to halve, to divide
 into halves .
 Լիսկատար , half finished .
 Լիսուակէս , half and half .
 Լիտէրէք , see Կիթտիքճէ .
 Լիրակի , *a.* Կիրակէ , the
 Lord's day .
 Լիրակմուտք , *a.* Կիրակա-
 մուտ , eve of the Lord's
 day, Saturday evening .
 Լիրիշմիշ *t.* ըլլալ , to enter
 upon, to go about ; to
 treat familiarly .
 Լիրտապ , *t.* vortex, whirl-
 pool ; labyrinth .
 Լիւզ , *t.* autumn .
 Լիւլ , *t.* a rose .
 Լիւլէշ *t.* բռնել , to en-
 gage in boxing .
 Լիւլէ , *t.* cannon-ball .

Կրկնակիւ , *t.* rose-coloured.

Կրկնարեամբ , *t.* Pentecost.

Կրկնաբլիթեր , *t.* conserve of roses.

Կրկնաբլիթի օր Կրկնաբլիթ , *t.* rose-water.

Կրկն , *t.* difficult ; subst. force.

Կրկնեմիշ , *t.* բլլալ , to be annoyed by severity.

Կրկնք *t.* դալ , to appear severe, to annoy by severity.

Կրկնաբլիթի օր Կրկնաբլիթ , *t.* scarcely, with difficulty.

Կրկնաբլիթի պալլ , *t.* honey in the comb.

Կրկնաբլիթի Կրկնաբլիթ , *t.* ձան , tinkling or hollow sound, as of a kettle struck , or of the voice echoed from an empty vessel.

Կրկնաբլիթի Կրկնաբլիթ , *t.* thundering, loud.

Կրկնաբլիթի օր Կրկնաբլիթ , *t.* a copper vessel broad at the bottom and narrow at the top.

Կրկն պաթր , *t.* sun-set ; Կրկն պաթր , western breeze, evening breeze ; Կրկն արեւոտ , sun-rise ; east ; east wind.

Կրկնաճ , *t.* sin.

Կրկնեղիթ , *t.* sunny place .

Կրկնաբլիթ , *t.* daily ; day's wages ; day's work.

Կրկնաբլիթ , *t.* manure.

Կրկն , *t.* excessive.

Կրկնաբլիթի *t.* ընել , to thunder.

Կրկնաբլիթ Կրկնաբլիթ , see Կրկնաբլիթ Կրկնաբլիթ .

Կրկնաբլիթի , *t.* noise ; alarm, confusion .

Կրկնաբլիթ , *t.* moth.

Կրկնաբլիթ , *t.* crimson .

Կրկնաբլիթ , see Կրկնաբլիթ .

Կրկնաբլիթի *t.* բլլալ , to rely upon, to trust in.

Կրկնաբլիթի , see Կրկնաբլիթի .

Կրկնաբլիթ , *t.* shy.

Կրկնաբլիթի արեւաբլիթ , *t.* sort of poplar.

Կրկնաբլիթ , *t.* Georgian.

Կրկնաբլիթ , pewter.

Կրկնաբլիթ , see Կրկնաբլիթ

Կրկնաբլիթ , see Կրկնաբլիթ .

Կրկնաբլիթ , to swallow.

Կրկնաբլիթ or Կրկնաբլիթ , round .

Կրկնաբլիթ , *v.* to roll (առ)

Կրկնաբլիթ , to be sickly, feeble .

Կրկնաբլիթ , *p.* to bite.

Կրկնաբլիթ , *v.* a. Կրկնաբլիթ , a pron, bib .

Կրկնաբլիթ , *v.* Կրկնաբլիթ , to

- crouch, to draw one's-self into a small compass.
- Կկզիլ, *p.* or կկուշ ընել, to squat.
- Կշպաք, *v.* կուպղ, a lock.
- Կշպել, to lock.
- Կճել, to sting.
- Կճեպ, rind, peel.
- Կճըռ կճըռ ընել, կճռտալ or կճռտել, to grate the teeth.
- Կմկմալ, to read stammeringly.
- Կսիկ, *a.* կին, woman; wife.
- Կնունք, baptism.
- Կնտել, to shear (sheep); to mould (bread into loaves).
- Կնքահայր, *a.* կնքահայր, god-father.
- Կնքամայր, *a.* կնքամայր, god-mother.
- Կնքտիք, *plur.* women.
- Կնքտուք, entertainment given at a baptism.
- Կշառել, *a.* կշռել, to weigh.
- Կշեռք or կշառք, balances.
- Կշտանալ, to be satisfied (with food).
- Կշտացրնել, to satisfy (with food).
- Կթի, handle; stem of fruit.
- Կոխել, as in *a.* to press; to tread; also to print; մութ լինել, it became dark.
- Կոխկոտել, to press, as grapes.
- Կոկոպ, testicles.
- Կոշոպուրտ, plunder; the clothes of a deceased person, given to the priest.
- Կողք, cover of a book; case for a book.
- Կոճ, *p.* *a.* կոճղ, block, stump.
- Կոնտակ, *a.* կոնդակ, bull, brief, decree.
- Կոշկոռ, *a.* կոշտ, callosity.
- Կոշտ, clownish.
- Կոպ, eyelid.
- Կոպիտ, course, clownish.
- Կոպիտնալ or կոպրտնալ, to become clownish.
- Կոպլոսակ, *p.* entrails used for stuffing with meat.
- Կոտորում, *a.* կոտորումն, slaughter, carnage.
- Կոտրել, *a.* կոտորել, to break; to destroy; Կոտրեալ, to defame.
- Կոտր ընկնիլ, *p.* to fail, become bankrupt.
- Կոտրտել, to cut or break in pieces.

Կոորսուիլ, *met.* to walk
or speak affectedly.

Կորեկ, *a.* կորեակ, millet.

Կորիլ or կորսուիլ, to be
lost; to perish.

Կործեկ, *p.* to empty from
one vessel into another.

Կորսընցընեկ, to lose; to
destroy.

Կուզ, hump; hump-back-
ed.

Կուզ, *a.* ողկոյզ, bunch
of grapes.

Կուլ տալ, to swallow
down.

Կուկուզ ընեկ, see կկուզ
ընեկ.

Կուլմ, *p.* *a.* ումպ, a swal-
low, a gulp.

Կուշտ, near, by.

Կուշտ, full, satisfied with
food; կուշտ ուտեկ, to
eat to the full.

Կուռճի, see կիւրճի.

Կուռտ, *p.* castrated.

Կուս, *v.* *a.* կոյս, virgin;
nun.

Կուտ, stone (of fruit);
seed (of grapes).

Կուր, *a.* կոյր, blind.

Կուրացընեկ, to make
blind.

Կուրնալ, to become blind.

Կպչիլ, to be fastened to-
gether, to be attached.

Կպցընեկ, to fasten to-

gether, attach; to slap,
strike.

Կռահեկ, to perceive.

Կռեկ, *p.* to cram, to stuff.

Կռթալ, to cluck.

Կռթընիլ, to lean upon,
recline against.

Կռթընցընեկ, to cause to
lean, to set up (against
a wall, &c.)

Կռթ կռթ ձան, clucking.

Կռիւճ, *a.* կնճիռն,
tangling.

Կռծեկ, *a.* կրծեկ, to gnaw;

գլուխը կռծեկ, to annoy
by importunity, to tease.

Կռծօն, a bribe; կռծօն
ձգեկ բերանը, to give a
bribe, *lit.* to throw a
bone for one to gnaw.

Կռկռալ, to cackle.

Կռճիկ or կռճուկ, carti-
lage, gristle.

Կռմեցընեկ, *p.* to contract
the muscles.

Կռնակ, the back; sup-
port, aid.

Կռնատ, *p.* maimed, that
has lost an arm.

Կռնճմտիլ, to be tangled;
to be wrinkled.

Կռունկ, *a.* կռունկն, a
crane.

Կռտեկ, *p.* to castrate.

Կռլտան, quarrelsome
person.

- Կռքախլ**, to quarrel often.
Կսկծցընել, *a. կսկծեցուցանել*, to grieve, trouble, annoy.
Կսմթել or **կսմթ զարնել**, to tear off the flesh with pincers or with the nails.
Կտոր, a piece; **կտոր կտոր** or **կտորբորդուճ բնել**, to break in pieces; **կտոր կտոր բլլալ**, to be broken in pieces.
Կտորտուք or **կտորուանք**, fragments.
Կտոց, heap.
Կարել, գին, to fix a price, make a bargain; **Իմեւ**, to understand; **Ծծել**, to wean.
Կտրիլ (կալել), to curdle.
Կարիճ, a young man; a brave man.
Կորուկ, strong, (spoken of wine, vinegar, &c.); sharp (of a sword &c.); violent (of a man).
Կորուկնալ, to become strong, sharp, violent.
Կորուք, or **կորսուք**, fragments.
Կտրաել, to break or cut in pieces.
Կտցել, to peck, bill.
Կրակ, fire; **կրակ կտրիլ**, to burn with rage; **կրակ ձգել**, to set on fire.
Կրնալ, to be able.
Կրունկ, heel; hinge.
Կյցընել, to make able, to confer ability.
Կրօնաւորացու, candidate for the monastic life.
Կոթթալ, to ache, to throb with pain.
Կորվակ, *p.* pail.
Կօշկար, *p. a.* կօշկակար, boot maker.
Կօսոշ, *v.* horn.

Հ

- Հա՛**, yes; **Հա ըսել**, to assent.
Հա՛ ճանըմ, *i.* come on!
Հաբեղայ, monk.
Հաքնիլ, to dress one's self; to put on.
Հագուեցընել, to dress.
Հագուիլ or **Հագուիլ կապուիլ**, to be dressed; to dress one's self.
Հագուստ, clothing.
Հագցրնել, to dress, clothe; to set (a gem, &c.).

Հաղ է. ընել, to be pleased; to enjoy.

Հաղեր ընել, or Հաղերել, t. to prepare.

Հաղըրփ, t. ready for eating, (as a fruit peeled, &c.); ready for putting on, (as a garment).

Հաթարդ Հիսապարդ, t. countless.

Հաթարէրիֆ or Հաթարի Հիւմային, t. a firman which has the royal signature.

Հալ, condition; Հալ չաւնիմ, I am not well; Հալը խաթրը Հարցընել, to inquire of one's welfare; Հալը վախաբ տեղը, wealthy.

Հալա, t. aunt, father's sister.

Հալաթ, t. cable.

Հալաճ, t. man who beats cotton (with a bow-string).

Հալաւ or Հալաֆ, garment.

Հալեցընել, to melt, to dissolve.

Հալէպի, p. an ell.

Հալըճ, a. 1. ալըճ, small medlar.

Հալիլ մաշել, to become thin, to lose flesh.

Հալիս, see խալիս.

Հալիս, t. people.

Հալիս, t. a ring; a cake in form of a ring.

Հալվա, see Հէլվա.

Հալուոր, a. ալուոր, aged.

Հախ, t. right; wages; Հախէն գալ, to correct, to punish; to accomplish.

Հախաշ t. ըլաւ, to share equally; to be even.

Հահա հիհի, t. laughter, fun.

Հաղարճ, a. Հաղարջ, currant.

Հաղորդ տալ, to administer the communion.

Հաճաթ, t. furniture.

Հաճաթը t. ըլաւ, to mind, to care for.

Հաճամաթ t. ընել, to make slight incisions in the skin, (a mode of letting blood).

Հաճեցընել, to please, to satisfy.

Հաճըլար եօլաւ, t. the galaxy.

Հաճի or Հաճը, t. pilgrim.

Համալ, porter, bearer of burdens; Համալ ճամալ, low people, plebeians.

Համամ, t. bath.

Համամճի, t. bath-keeper; mason.

Համայիլ, t. triangle, used as an amulet; an amulet, generally; any-

- thing suspended over one shoulder and under the other arm ; *adj.* oblique.
- Համար, *prep.* for, on account of.
- Համարաթ, *t.* industrious; enterprising.
- Համարաթուծիւն , *industry*; enterprise.
- Համար հազար, thousands, countless.
- Համարում, *a.* համարումն, reputation, good name.
- Համեղցրենել, to spice.
- Համեստացրենել, to cause another to become modest.
- Համեստնալ ; to become modest.
- Համլա, *t.* time ; first seat among rowers.
- Համլաճի, first rower.
- Համմէ, *i. q.* հրամմէ', in the sense of What did you say?
- Համուլ, *savory*, having a pleasant taste.
- Համոնսել or համոնս ընել, to taste, to try the taste (of food).
- Համրանք, account, reckoning.
- Համրել, to number, to reckon up.
- Հայ or հայ հայ, *t.* fy! հայ հայ, yes, to be sure.
- Հայա, *t.* testicle.
- Հայաթ, *t.* life, vigor ; entry of a house, inclosed porch.
- Հայասրդ, *t.* castrated ; shameless.
- Հայեւար, Armenian.
- Հայի՛՛, *t.* alas!
- Հայլի, *a.* հայելի, mirror.
- Հայկաւ, *a.* հայկաւակ, Armenian earth, a fine red kind of clay.
- Հայկան, *t.* animal ; domestic animal.
- Հայտէ, *t.* come on! go on! up! away! հայտ գնա' go on! get away!
- Հայտութ, *t.* bandit, brigand.
- Հայփ, *t.* vengeance.
- Հանգչեցրենել, to make quiet, set at rest.
- Հանդալ, *t.* uncomely, gross, ugly.
- Հանդարտեցրենել, to set at rest, to calm.
- Հանդիպցրենել see հանդպցրենել.
- Հանդպան, *p.* watchman stationed to guard a field or vineyard.
- Հանդպցրենել, to cause to meet.
- Հանելուկ or հանելուք, *p.* enigma.

- Զանկնտէ, see խանկնտէ.
 Զանբ, *t.* lady.
 Զանկուրց, a knot, tie;
 Զանկուրց ընել or Զանկուրցել, to tie.
 Զանց, *p.* like, as.
 Զանկեցընել, to undress;
 to strip.
 Զա՛շա, *t.* God forbid!
 Զաշարի, restless, unquiet.
 Զաշտեցընել, to reconcile.
 Զաշտուիլ, to be reconciled.
 Զապ, *t.* a pill.
 Զապա, but; moreover;
 Զապա՞, indeed. (This last has the interrogative form, but an affirmative sense, unless we translate it, But do you not know that . . . ?)
 Զապպէ, *t.* a grain, a round thing; a copper.
 Զառպա, *t.* spear; javelin.
 Զառլօլ, *t.* chamber-pot.
 Զառտալ, *t.* mustard.
 Զառտալա, see խարտալա.
 Զարլ *t.* ըլլալ or գալ, to be produced, to come into existence.
 Զասիէթի, see խասիէթի.
 Զասկընալ, *a.* Զասկանալ, to understand.
 Զասկըցընել, to cause to understand, to explain.
 Զասնիլ, *a.* Զասանիլ, to reach.
 Զասուննալ, to become ripe.
 Զասունցընել, to cause to ripen.
 Զաստաժիճալ, *t.* sickly, valetudinarian.
 Զաստընալ, to become stout.
 Զաստըցընել, to make stout.
 Զասրէթ, *t.* desire to see an absent friend; Զասրէթ քաշել to long for an absent friend.
 Զացընել, to cause to arrive; to cause to ripen.
 Զալա, *t.* air; weather;
 Զալա ֆիշէնկի, *t.* sky-rocket.
 Զալալէ or Հէվալէ, *t.* thing which overshadows or stands in the way of another; epilepsy; taskmaster, exacter; transfer of a debt; employment of a substitute or agent.
 Զալան, *t.* mortar; Զալան թփու, mortar throwing shells.
 Զալանեցընել, *t.* to excite to zeal or emulation.
 Զալասիլ, *t.* to be zealous, prompt.
 Զալէս, *t.* zeal, alacrity;

- Հալէս ընել , see Հալա-
սիլ .
 Հալէսի , *t.* zealous .
 Հատէ հուտէ , *t.* by scraps,
scatteringly .
 Հատըմ , *t.* eunuch .
 Հատնիլ , to be finished,
exhausted .
 Հատտ *t.* ունենալ , to be
able .
 Հատոէ , *t.* machine for
drawing silver wire, &c .
 Հատցընել , to exhaust .
 Հար , *a.* հայր , father .
 Հարամ , *t.* unlawful, illi-
cit .
 Հարամգատէ or համամբօր ,
t. fraudulent person,
peculator, purloiner .
 Հարարէթ or հերարէթ , *t.*
feverish heat .
 Հարարէթլէնմիշ *t.* ըլլալ ,
to be angry .
 Հարաֆ , *a.* հարաւ , south .
 Հարբենալ , *a.* արբենալ ,
to be intoxicated .
 Հարէ , *t.* fine silk stuff .
 Հարէմ , *t.* harem .
 Հարըստնալ , *a.* հարստա-
նալ , to become rich .
 Հարիկ , *a.* հայրիկ , papa .
 Հարկ , see հարկիք .
 Հարկել , to honour .
 Հարկիք or հարկինք , *a.*
feast .
 Հարման , *t.* threshing-
floor .
 Հարուր , *a.* հարիւր , a
hundred .
 Հարուրնոց , piece of 100
paras ; piece of 100
piastres .
 Հարպիճէ , *t.* hastily .
 Հարս , *a.* հարսն , bride .
 Հարսնուոր , one invited to
a wedding .
 Հարսնիք , *a.* հարսանիք ,
marriage .
 Հարսնմատ , *a.* հարսնա-
մատն , waterlily .
 Հարցընել , *a.* հարցանել ,
to inquire .
 Հարցկնտել , *v.* *a.* հար-
ցաքննել , to examine .
 Հարօր , *a.* արօր , a
plough .
 Հացեփեց , *a.* հացեփեաց ,
baker .
 Հաւասարցընել , to equal-
ize .
 Հաւկիթ , an egg .
 Հաւկուր , near-sighted ;
unable to see by a dim
light .
 Հաւնեցընել , to please,
to satisfy .
 Հաւնիլ , *a.* հաւանիլ , to
be pleased, satisfied .
 Հաւնոց , *a.* հաւանոց ,
poultry-yard .
 Հաւուշ , *t.* cistern .
 Հաւուճ , *t.* carrot .
 Հաւքաշ , wishing-bone .

- Հափ հաղոր , *t.* completely ready.
- Հափս , *t.* prison ; arrest ; any privation or hindrance.
- Հաքիմ , *t.* a judge.
- Հաքիքէթիկ , *t.* faithful.
- Հաֆթալիկ , *t.* week's wages.
- Հաֆիֆ , see խաֆիֆ .
- Հեզուկ , *a.* հեզիկ , humble, meek.
- Հեծնել , *a.* հեծնուկ , to mount (a horse or carriage); to embark (on board a ship).
- Հեծցընել , to mount or embark (another person).
- Հեղ , time (Lat. *vices*); հեղ մը , once.
- Հենդ , *v.* spelling.
- Հենդեկ , *v. a.* հեդեկ , to spell.
- Հենք , warp of cloth.
- Հեշտացընել , to facilitate.
- Հեռացընել or հեռըցընել , to remove to a distance (act.)
- Հեռընալ , *a.* հեռանալ , to become remote, to remove to a distance (neut.)
- Հեռու , *a.* հեռի , distant ; *adv.* at a distance.
- Հեռուանդ , from a distance.
- Հեա , with.
- Հերքուկ , *a.* որքիւն , ring-worm.
- Հեքք առնել , to pant.
- Հերտէ , see հաստէ .
- Հելալ , just, reasonable, which belongs to one by right.
- Հելալ զատէ , *t.* just person, honest person .
- Հէկէ , *t.* indeed ; but indeed.
- Հէլաք *t.* ըլալէ , to lose one's strength.
- Հէլպէթ , հէլհէլպէթ , հէլպէթտէ or հէլպէթտէն , *t.* certainly, to be sure .
- Հէլմ , *t.* a sort of confection. (The most common kind is made by beating together դա-հին and honey).
- Հէճին տէվէսի , *t.* dromedary .
- Հէմ , *t.* also ; հէմ—հէմ , both—and .
- Հէմէն , *t.* almost ; only ; at once, at the same instant ; entirely.
- Հէմիշէրի or հէմշէհրի , *t.* fellow-citizen, fellow-country-man.
- Հէյ , *t.* O ! halloo !
- Հէյալ , or հէյալէթ , *t.* vision, spectre .
- Հէյպէ , *t.* saddle-bags .

- Հէյպէթի** , *t.* terrible ;
հոնորաբլ , *t.* honorable.
Հէնկեամ or **հէնկեամէ** ,
t. alarm ; cry, lamenta-
tion.
Հէնց or **հանց** , *p.* so, as.
Հէչ see **հիչ** .
Հէվալէ , see **հալալէ** .
Հէվէնկ , *t.* grapes, &c.
preserved by being
hung in the air.
Հէրեան *t.* **ըլալ** , to gape.
Հէրիֆ , *t.* man, fellow.
Հէրիֆանէ or **հէրֆանէ** ,
t. contribution ; share of
each individual in com-
mon expenses.
Հէր նէ իսէ , *t.* however.
Հէրս or **հըրս** , *t.* anger.
Հէքեայէթ or **հէքիաթ** , *t.*
a story, a tale .
Հէքեաք , *t.* engraver.
Հէքիմ , *t.* physician.
Հէքմէթ or **հիքմէթ** , *t.* a
marvel, wonderful thing.
Հէօճէթ , *t.* deed (of sale);
contract.
Հէօսիւկ , *t.* clownish,
rustic.
Հէօքմ *t.* **ընել** , to direct,
command.
Հէօքիմնար , *t.* governor,
commander.
Հըպա , see **հապա** .
Հիլալ , *t.* ear-pick.
Հիլէ , *t.* fraud, deception.
- Հիլէպազ** or **հիլէքեար** , *t.*
deceiver .
Հիլուն , glass bead, jewel.
Հիճապ *t.* **ընել** , to be a-
bashed (at the presence
of a superior); to treat
with reverence .
Հիմ , *a.* **հիմն** , foundation.
Հիմա , **հիմակ** , and *p.* **հիմի** ,
now .
Հիմակուն or **հիմըկուն** ,
present, existing at pre-
sent.
Հիմաճուկ or **հիմիճուկ** ,
now .
Հիսել , to prepare the
warp of cloth ; to weave.
Հինկ , *v. a.* **հինգ** , five.
Հիննալ , *a.* **հնանալ** , to
become old .
Հինուրիս , poor and old,
worn out, patched.
Հինտիպաա , *t.* wild let-
tuce .
Հինտիստան ճէվիզի , *t.* nut-
meg.
Հինցընել , to make old,
to wear out.
Հիչ , *t.* at all ; not at all ,
հիչ որ չէ նէ , at least ;
however .
Հիսալ or **իսհալ** , *t.* dysen-
tery ; diarrhea .
Հիսապ *t.* **ընել** , to reckon .
Հիսապ քիթապ ընել , *t.* to
reckon up accounts, to

keep or to examine a book account.

Հիսապսրղ , *t.* innumerable.

Հիսար , *t.* castle, fortress.

Հիսէ , *t.* portion.

Հիւանտկաղ , *v.* sickly.

Հիւզիւր , *t.* comfort, ease.

Հիւընտնալ , *a.* հիւանդանալ , to become sick.

Հիւճիւրէ , *t.* pigeon-holes, for papers, &c.

Հիւմմա , *t.* inflammatory fever.

Հիւնէր , *t.* skill.

Հիւնէրլի , *t.* skilful.

Հիւննապ or հոննապ , *a.* յունապ , a sort of jujube, the fruit of which is not mealy like the *իյտէ* , but solid.

Հիւնքեար , *t.* emperor, Sultan.

Հիւռ *t.* ընել , to shout.

Հիւս , *a.* հիւսն , carpenter.

Հիւտիւտ գուշու , *t.* the hoopoe.

Հնազանդեցընել , to subdue, bring into obedience.

Հնծան , *a.* հնձան , wine-press.

Հնծել , *a.* հնձել , to reap.

Հնկեկ , rather old.

Հննալ , *a.* հնանալ , to become old.

Հնուց , from of old .

Հնաացու , left to go to seed.

Հնաու հաւ , a turkey .

Հնարել , *a.* ընարել , to choose .

Հնցընել , see հինցընել .

Հոգէզաւակ , adopted child.

Հոգէվարք , *a.* հոգէվար , the point of death .

Հոգէտուն or հոգեատուն , alms-house .

Հոգ ընել , ունենալ or քաշել , to take care .

Հոգնեցընել , to weary .

Հոգնիլ or հոգնիլ , to be tired .

Հոն , there .

Հոռմերէն or հոռմէվար , Greek, in Greek .

Հոռոմ or հոռոմ , a Greek .

Հոս , here .

Հով , *a.* հողմ , wind .

Հովարտա , *t.* idle worthless fellow .

Հովոտ , windy .

Հոտ , there, (near the person addressed).

Հոտեցընել , to keep food until it spoils .

Հոտուրտալ or հոտվտալ , to smell of (*act.*)

Հորթ , *a.* որթ , a calf .

Հորուկ , *p. a.* հորուի , board with twelve cavities

used for playing a certain game.

ունա, v. there.

ունա, a. ունդ, grain, (including pulse).

ուսա, v. here.

ուսել, a. հիւսել, to braid.

ուտա, v. there.

պարտացընել, to make proud.

սկում, a. հսկումն, vigil.

բահրել, to light up, to inflame.

բամանդ, plur. հրամանքնդ, your honor, you, (lit. your command, — a respectful mode of address).

բամանել, to command.

բամանքես, plur. հրամանք էք, yes, (lit. you have commanded. Comp. the old English phrase,

Thou hast said.)

բամանք, a. հրամայեալ (lit. command!) what is it? come in? walk on, &c.

բել, to push.

բըշտակ, v. a. հրշտակ, an angel.

գնա or հքնա, t. clyster-pipe, syringe.

օխա, see օխա.

օհ ընել (քերնակ) . to puff, to breathe strongly.

օշոնտու, t. be it so! very well, I'll pay you for that (threateningly).

օպպա or հօփա, t. weak-minded.

օտա t. քաշել, to dance.

օրեղբայր, a. հօրեղբայր, paternal uncle.

օրքուր, a. հօրքուր, paternal aunt.

օփ հօփ t. խաղալ, to jump, to romp.

2

Ձախիկ, left-handed.

Ձան, a. ձայն, voice, sound; cry; news; information; ձան հանել, to speak; to make a noise; ձան ձգել, to shout; ձան տալ, to

call; ձանք կորել, to silence; ձանը մարիլ, to lose the voice.

Ձանձընել, to publish; to spread a report.

Ձան ձուռ, the slightest noise or report.

Չանձրացընել , to tire,
weary.

Չանուձուն , see ձանձուն .

Չառք , *v. a.* ձեռն , hand.

Չգեղ , *as in a.* to put
away; to cast off, reject;
also to put; ձեռք ձգել ,
to get possession of,
to obtain; ձգել երթալ ,
to go away.

Չեռք , *a.* ձեռն , hand;
ձեռք առնել , to secure
the favor of; ձեռք զար-
նել , to undertake;
ձեռք իյնալ , to be
taken, caught; ձեռք
վերցընել , to lift the
hand, to strike; ձեռք
տալ , to be sufficient, to
satisfy; ձեռք քաշել ,
to withdraw the hand,
to cease; ձեռքէն գալ ,
to be within one's abili-
ty; ձեռքէն ելլալ , to
be lost; ձեռքէն հանել ,
to lose; to get rid of.
ձեռքը բաց , liberal;
prodigal; ձեռքը երկան ,

a thief; ձեռքը չհասնիլ ,
not to be able; ձեռքը
ոտքը ընկնիլ , to be in
a flurry; ձեռքը տալ , to
consign; to betray;
իր ձեռքն է , it is in his
power, it is at his
option. .

Չհացընել , to represent.

Չկնժիս , gland.

Չկռտալ , *a.* ձգռտալ , to
belch, to eruct.

Չմեռ , *a.* ձմեռն , winter.

Չմեռմանտ , *a.* ձմեռնամանտ ,
beginning of winter.

Չմեռնոց , *a.* ձմերոց , win-
ter quarters.

Չմանակ , chilblain.

Չուանկ , one who suffers
from hernia.

Չուանք , testicles.

Չութ , gum; gum mastic.

Չուկ , *a.* ձուկն , fish.

Չուն , *a.* ձիւն snow;

ձուն գալ , to snow;

ձուն գալ գլխուն , (spo-
ken of misfortune) to
come upon one.

Պ.

Note. Words commencing with Պ are more usually pronounced
as if written with Պ , and may therefore be sought under that letter.
Thus, for Պալէմ see խալէմ , for Պուստ see խուստ , &c.

Ն

- Ն'աթեցընել , to split, to crack.
- Ն'աթիլ , to be split or cracked.
- Ն'աթուտիլ , to be chapped, to crack open.
- Ն'ակտի գիր , *a. ճակատագիր* , destiny.
- Ն'ահիլ , *t.* stupid, ignorant, raw.
- Ն'ահիլնալ , *t.* to become stupid.
- Ն'ահտ *t.* ընել , to be diligent.
- Ն'աղ , bier.
- Ն'ամ , *t.* glass; pane of glass.
- Ն'ամալ , *t.* camel; camel-driver.
- Ն'ամբայ , *a. ճանապարհ* , way; street; *ճամբայ ելլել* or *իյնալ* , to start on a journey; *ճամբէ դուրս ելլել* , to wander.
- Ն'ամբել , to send forward on a journey; to send off, get rid of.
- Ն'ամէքեան , *t.* glazed room, room with many windows.
- Ն'ամի , *t.* mosque.
- Ն'ամճի , *t.* glazier.
- Ն'ամուղ , *t.* buffalo.
- Ն'ամպաղ or ճանպաղ , *t.* rope-dancer; jockey.
- Ն'այիղ , necessary, proper.
- Ն'ան , *t.* soul.
- Ն'անաւար , *t.* wild animal.
- Ն'ան էրիյի , *t.* sort of plum.
- Ն'անըմա միննէթ , *t.* with all my heart, that is just what I desire.
- Ն'անը կէջիւլտէն , or ճանի կէջիւլտէն , *t.* voluntarily, heartily.
- Ն'անկել , to scratch, to claw.
- Ն'անկութել , to scratch.
- Ն'անչնալ , *a. ճանաչել* , to know.
- Ն'անչցընել , to notify, make known.
- Ն'անչոր ըլլալ , to be acquainted.
- Ն'անսրդ , *t.* weak, without heart.
- Ն'ապա , *t.* gratuitously, gratis.
- Ն'ապկոտալ or ճապկոտալ , *p.* to yawn, to stretch.
- Ն'ապղել , *p. a. ճապաղել* , to spread.
- Ն'առթ ճուռթ *t.* ընել , to brag.
- Ն'առիս , *t.* laughing-stock.
- Ն'աւճաւ , *t.* turkey.
- Ն'ատը , *t.* witch; hag.

Ղատուէ , *t.* principal street, highway.

Ղարեւ , *to* contrive.

Ղարիշէ , *t.* servant girl .

Ղար ճարակ *or* ճար ու ճարակ , remedy, resource.

Ղափճափ , *t.* splendor, brilliancy.

Ղափճափը , *t.* splendid.

Ղեղ , *a.* ճիւղ , branch.

Ղեղճ , *p.* cross , discontinued .

Ղեղքոտեւ , *see* ճղքոտեւ .

Ղենճ , scum , filth.

Ղենճոտ , greasy, filthy.

Ղեւ , *p.* sort of small earthen bake-pan ; a cock .

Ղէտա , *see* ճատուէ .

Ղերմակերես , *or* երեսը ճերմակ , exonerated, triumphant, confident.

Ղերմըկիւ *or* ճերմըկեալ , to become white.

Ղերլըկուց , white of an egg, *or* of the eye .

Ղերմըկցընեւ , to whiten.

Ղեփ ճերմակ , very white.

Ղըռ ճըռ եփել , to fry .

Ղըռոտոց , buzzing noise .

Ղճճալ , to buzz, to hum.

Ղճեւ , to squeeze, crush.

Ղշաւն , *t.* pocket-book ; port-folio.

Ղէլալի , *t.* brigand, bandit.

Ղէլեւ , *t.* drover.

Ղէլաւ , *t.* hangman, executioner.

Ղէճէլ , *t.* dowry .

Ղէճէնեւ , *t.* hell.

Ղէմ *t.* ընեւ , to assemble .

Ղէյրան , *t.* antelope.

Ղէնապէթ , *t.* unclean ! [a term of reproach].

Ղէնկ , *t.* war ; battle, combat .

Ղէնկէճէք պազար *t.* ընեւ , to haggle in bargaining.

Ղէնկճի , *t.* warrior.

Ղէնտէրէ , *t.* press, machine for pressing.

Ղէւ , *t.* pocket .

Ղէպխանա , *t.* arsenal ; powder-magazine.

Ղէռաճ *or* ճէրաճ , *t.* surgeon .

Ղէվաճիր , *t.* precious stone .

Ղէվապ , *see* ճուղապ .

Ղէվիզ , *t.* nut.

Ղէպէր , *t.* ruler, (to draw lines with .)

Ղէրէմէ *or* ճէրիմէ , *t.* fine, mulct .

Ղէօճէրի , *t.* brilliant ; vigorous ; intrepid.

Ղէօմէրտ , *t.* liberal.

Ղէօմէրտեալ , *t.* to become liberal.

- Ն'էֆա , *t.* trouble, annoyance.
 Ն'ըզըզ ընել , see ճզճալ .
 Ն'ըլի , *t.* addle.
 Ն'ընկճընկ ձան , tinkling sound.
 Ն'ըւ ընել , to creak.
 Ն'ըւճըւալ , see ճվճվալ .
 Ն'թլօզ , *p.* young cock.
 Ն'ժգոհալ *v. a.* դժգոհիլ , to be discontented.
 Ն'իզէ , *t.* boot.
 Ն'իզվի , *t.* a little.
 Ն'իէր , see ճիյէր .
 Ն'իլ , *p.* reed ; rush.
 Ն'իլա *t.* տալ , to polish .
 Ն'իլաճի , *t.* polisher.
 Ն'իլվէ *t.* ընել , to sport .
 Ն'իճեղ , *p.* trap.
 Ն'իճի , *t.* child's toy.
 Ն'իճիպիճի , *t.* pretty, gaydy.
 Ն'իճիմէ , *t.* mire, mud.
 Ն'իւրի , *t.* parsimonious.
 Ն'իւր .
 Ն'իյէր , *t.* նշան .
 Ն'իւնի , *t.* demoniac .
 Ն'իւս , *t.* kind, sort ; race, family.
 Ն'իւյ or ճիւ , *t.* very ; very much .
 Ն'իւյիւնիք , or ճիւյիւնիկ , *t.* bed-curtain, pavilion.
 Ն'իւյն , matter which collects in the corners of the eyes during sleep .
 Ն'իւրե , *t.* pumice of grapes .
 Ն'իւյ or ճիւա , *t.* mercury .
 Ն'իւ , neck .
 Ն'իւրիթ *t.* խաղալ , to play the *jereed*, to tilt .
 Ն'իւ , foot .
 Ն'իւղահամարութիւն , genealogy .
 Ն'իւղապ , see ճուղապ .
 Ն'իւճէ , *t.* pigmy, dwarf .
 Ն'իւճիւ ընել , to chirp .
 Ն'իւճիւն *t.* ընել , to assemble .
 Ն'իւմպիւշ , *t.* diversion .
 Ն'իւնապէթ , see ճէնապէթ .
 Ն'իւնիւն , *t.* drunkard .
 Ն'իւպպէ , *t.* long oriental outer garment .
 Ն'իւնցընել , *t.* to make addle, to spoil eggs by sitting irregularly [spoken of a hen] .
 Ն'լումի , or ճլումի , splash, sound of something ad into water .
 Ն'լումի , *t.* chirp , to plunge .
 Ն'լվալ , *t.* warble .
 Ն'իւալ , *p.* to leap for joy .
 Ն'կել or ճկիլ , *p.* to bow down, to stoop .
 Ն'կութ , *a.* ճկոյթ , the little finger or toe .

- Ն'ղալ**, *t.* plume, feather in the cap.
Ն'ղատել, to prune.
Ն'ղըղ, *t.* refractory, disorderly.
Ն'ղթել, *a.* ճեղթել, to cleave, to divide.
Ն'ղթումել, to crack or split in many places.
Ն'մուռ, *p.* mixture of butter and honey.
Ն'մուել, to crush, to squeeze.
Ն'մոթել, ճմոթել or ճմոթումել, to rumple.
Ն'նկուտալ, to tinkle.
Ն'նկուտոց, tinkling.
Ն'նձոց, dish-cloth.
Ն'նձուղ, *a.* ճնձղուկ, sparrow.
Ն'շգոջալ, *a.* դժգոհիլ, to be discontented, to complain.
Ն'ոթ, end, extremity.
Ն'ոն, *p.* rye.
Ն'որով or ճօրով, hardly, scarcely.
Ն'ութ, *p.* see ճուռ.
Ն'ուկուժուկ *p.* քալել, to stagger, to totter.
Ն'ուղ, *a.* ճիւղ, branch; shore.
Ն'ուղապ, [*t.* ճէվապ], answer.
Ն'ուն, *a.* ճիւ, small bunch of grapes, glea-
- nings; ճուռ, *pl.* ճանկեր, *p.* leg.
Ն'ուտամ, *t.* leper.
Ն'չալ, *a.* ճչել, to cry.
Ն'չվրումել, to scream, to bawl.
Ն'պճպալ, *p.* to wink.
Ն'պուտ, full of matter, [spoken of the eye].
Ն'պուտիլ, to become filled with matter.
Ն'ռեկ, a species of grasshopper, the *cicada*.
Ն'ռզած, *p.* lean, thin.
Ն'ռզեցընել, to make lean or thin, to stunt.
Ն'ռձոց or ճռձոց հանել, to sing as the *cicada*.
Ն'ռձ պեօճէյի, see ճռեկ.
Ն'ռնիկ, small carriage (child's toy).
Ն'վալ or ճուալ, to cry or make a noise like a chicken or young bird.
Ն'վճվալ, *a.* ճուռուղել, to chirp; to croak, to grumble.
Ն'րադալուց, *a.* ճրադալուց, illumination; the eve of Epiphany; Easter eve.
Ն'օլորիկ, *p.* a swing.
Ն'օղել or ճօղել, to separate the hairs of the beard by drawing the fingers through them like a comb.

Ղ՞օշմիշ *t. ըլլալ*, to overflow, ; to abound in talk.

Ղ՞օֆձօֆցընել, to exaggerate, to talk in an inflated, bombatic strain.

Ս՞

Ս՞ագոգ, shuttle.

Ս՞ազ մնաց որ, ... came within a hair of.

Ս՞ազը՝ or մազի, *t. gall-nut.*

Ս՞ազլըմ, *t. meek, gentle.*

Ս՞ազոտ, hairy.

Ս՞ազքաշ, nippers.

Ս՞աթ *t. մնալ*, to admire.

Ս՞աթահ, *t. goods, effects.*

Ս՞աթառա, *t. leathern bottle for water.*

Ս՞աթխապ, *t. a drill.*

Ս՞ալ, *t. goods, property.*

Ս՞ալա, *t. a trowel.*

Ս՞ալաֆա, *t. small metallic cylinder used by jewelers.*

Ս՞ալէզ, *t. batter.*

Ս՞ախամ, *t. tune.*

Ս՞ախառա, *t. turning lathe.*

Ս՞ախառնա, *t. macaroni.*

Ս՞ախաս, *t. scissors ; crab's claws ; rafters.*

Ս՞ախոխ, *a. մախուղ*, broth made from the liquor of bran fermented in water.

Ս՞ախպուլ, *t. acceptable ; agreeable.*

Ս՞ախսէն, *t. fire-proof cellar.*

Ս՞ախսըմ, *t. child.*

Ս՞ախսուս, *t. on purpose.*

Ս՞աղրդել or մաղրդեցընել, to curdle (milk &c).

Ս՞ահ հանել or մահէն բռնուիլ, to take the plague.

Ս՞ահալէ, *t. word or division of a city ; neighborhood.*

Ս՞ահալէպի, *t. jelly made of rice flour and milk.*

Ս՞ահալըզ, *t. vain, groundless.*

Ս՞ահանա, *t. pretext ; occasion ; մահանա փնտռել or ուղել*, to find fault to seek occasion of reproving or punishing.

Ս՞ահեա or մահիա, *t. witty.*

Ս՞ահմուզ, *t. spur.*

Ս՞ահմուռ or մախմուռ, *t. stupid from intoxication.*

Ս՞ահուտ, *t. reputable, [used ironically, as in English, fine fellow !]*

Ս՞ահսէր, *t. petition.*

Ս`ահրամա , *t.* handkerchief.

Ս`ահպուս , *t.* in prison, imprisoned.

Ս`ահտեսի , one who has made a pilgrimage to the sepulchre of Christ.

Ս`ահրում , *t.* deprived, destitute.

Ս`աղաղա , *t.* magazine, store-house.

Ս`աղարա , *t.* cavern, grotto.

Ս`աղաթա , *t.* maze, complex question.

Ս`աղմղել , to sift thoroughly.

Ս`աղտանոս , *t.* parsley.

Ս`աղրուլ , *t.* arrogant, proud.

Ս`աճառա , *t.* injury.

Ս`աճուն , *t.* confection ; electuary .

Ս`ամ , grand-mother.

Ս`ամա , *t.* mamma, mother.

Ս`ամէլէ , *t.* usury, interest.

Ս`ամիկ , a diminutive form of *ամ* .

Ս`ամուկ , spider.

Ս`ամուռ , *t.* firm, strong.

Ս`այա , *t.* yeast, leaven ; *met.* a beginning .

Ս`այասըլ , *t.* hemorrhage ; piles .

Ս`այիլ *t.* ըլլալ , to gaze with admiration .

Ս`այլեցընել , *a.* զմայլեցուցանել , to charp.

Ս`այիօշ , or *մայհօշ* , *t.* tart, somewhat acid.

Ս`այմուն , *t.* ape, monkey.

Ս`այնա , *t.* let go ! slacken ! *մայնա ըլլալ* , to become calm.

Ս`ան գալ , *p.* to walk about.

Ս`անաստոր , *t.* convent, monastery.

Ս`անաւ , *t.* fruit-seller.

Ս`անթախա , *t.* close stitch, back-stitch .

Ս`անթար , *t.* mushroom ; cork.

Ս`անի , *t.* air, tune .

Ս`անի *t.* ըլլալ , to hinder ; *մանի չէ* , no matter .

Ս`անխափա , *t.* stupid, block-head.

Ս`անկաղ *a.* մանգաղ , sickle.

Ս`անկեռ or *մանկուռ* , bow of an ox-yoke .

Ս`անղալ , *t.* brazier, brass or copper pan for coals .

Ս`անղալա , *t.* i . q . հորուկ .

Ս`անղըր , *t.* a copper, a small copper coin.

Ս`անճա , *t.* food, *esp.* cooked food .

Ս`անճանա , *t.* catapult, an ancient engine of war.

Ս`անողակ , *p.* a spider .

- Ս`անչ , boy.
 Ս`անչուկ , little boy.
 Ս`անսուպ , *t.* office, authority.
 Ս`անտա , *t.* buffalo.
 Ս`անտալ , *t.* button of a door.
 Ս`անտր , *a.* մանր , small.
 Ս`անտրագոր , *a.* մանրագոր , mandrake.
 Ս`անտրեկ , *a.* մանրեկ , to divide into small pieces.
 Ս`անտրմունտր , in fragments, in small pieces.
 Ս`անտրուք , small piece, particle.
 Ս`անտրտիկ , very small.
 Ս`աշա , *t.* tongs.
 Ս`աշալա , *t.* torch, flambeau.
 Ս`աշալահ , *t.* wonderful ! brave !
 Ս`աշեցընեկ , to consume, to wear out.
 Ս`աշուք , fragments worn off, scrapings.
 Ս`աշրպա , see մորշապա .
 Ս`ապլախ , (*t.* մէպլագ) a medicine spoon ; (*t.* մէպլաղ) cash, ready money.
 Ս`առանկող or մարանկող , *t.* carpenter.
 Ս`առթի , *t.* sea-gull.
 Ս`առչի , piastre, a Turkish coin.
 Ս`առու or մառու , *t.* lettuce.
 Ս`աս , *a.* մասն , part, portion ; small cake distributed at church after the mass.
 Ս`ասաթ , *t.* steel for sharpening knives.
 Ս`ասալ , *t.* fable, fiction.
 Ս`ասլախ , *t.* fountain.
 Ս`ասլահաթ , *t.* act, affair, enterprise.
 Ս`ասխալա , *t.* silversmith's burnisher ; մասխալա *t.* զարնեկ , to burnish.
 Ս`ասխարա , *t.* mask ; masked person ; buffoon ; մասխարա ըլլալ , to be the object of ridicule.
 Ս`ասխարկու թիւն , *t.* ridicule, mockery.
 Ս`ասուրա , *t.* weaver's quill ; measure of water distributed from an aqueduct.
 Ս`աստեղա , *t.* tub, bathing tub.
 Ս`ասրաֆ or մասրուֆ , *t.* expense.
 Ս`ալի or մաւի , *t.* blue.
 Ս`ալի եախուտ , *t.* jacinth, a precious stone of a blue color.
 Ս`ալունա , *t.* lighter (for loading or unloading vessels).
 Ս`ատ , *a.* մասն , finger .

Մատէ , *t.* besides.

Մատէն , *t.* metal, mineral ; mine .

Մատղաշ , *t.* tender, fresh .

Մատենմատ , *t.* the ring-finger .

Մատնի , *t.* ring ; seal .

Մատնոց , *a.* մատանոց , thimble .

Մատտէ , *t.* affair, matter .

Մատուռ , *a.* մատուռն , chapel .

Մատրախա , *t.* small hammer used by silver-smiths .

Մատրապաղ , *t.* retailer .

Մար , *a.* մայր , mother ; մարը մանեւ , *t.* to set (spoken of the sun) ; մար կապել , *t.* to form mother, (as vinegar) ; to thicken, as cream by boiling ; կտաւի մար , *a.* breadth ; ստակի մար , capital .

Մարաղ , *t.* illness, disease .

Մարանկօղ , *see* մառանկօղ .

Մարապետ , *nun.*

Մարգրիտ , *a.* մարգարիտ , pearl .

Մարդ գլուխ , *adv.* apiece .

Մարդու տեղ դնել , *t.* to treat with respect .

Մարդու պէս (կերակուր , &c.) suitable, proper . (food , &c.)

Մարդ-մարդի , *civil*, polite .

Մարեա , *t.* ewe .

Մարել , *t.* to quench, to extinguish .

Մարեցընել , *t.* to cause to fail, to be the cause of one's fainting or becoming low-spirited .

Մարի , *t.* to be quenched ; to fail, become feeble ; to fall in love .

Մարիկ , *a.* մայրիկ , mamma .

Մարիֆէթ , *t.* ingenuity, skill, address ; a contrivance ; մարիֆէթ է , *t.* it is not an easy matter .

Մարմրի , (spoken of fire or a lamp) to flicker ; (of a drowsy person) to nod .

Մարս ըլլալ , *t.* to lose in play .

Մարսեցընել , *a.* մարսեցուցանել , *t.* to digest .

Մաֆիշ , *t.* a very thin cake .

Մաֆիր , *t.* a while, a short time .

Մգեցընել , *p.* to keep a thing until it becomes mouldy .

Մգլիլ , *p.* to become mouldy .

Մեծկակ , *t.* rather large .

Մեծնալ , *t.* to become large to become great .

Մեծցընել, to enlarge ; to make great ; to nourish, bring up.

Մեղեդիք, *a. մեղեդի*, melody.

Մեղք գործել, to sin ; *մեղաց տէր*, sinner, author of an evil deed ; *մեղքը մտնել մէկուն*, to charge one with a fault groundlessly ; *մեղք է*, it is a pity.

Մեղքընալ, to pity, regret.

Մեծ, *a. մեծ*, great.

Մեռել, *a. մեռեալ*, dead, deceased ; *մեռելը վերցընել*, to perform funeral rites, to follow to the grave.

Մեռնիլ, *a. մեռանիլ*, to die.

Մեռցընել, *a. մեռուցանել*, to put to death.

Մերան, *p. curd* ; what is put into milk to curdle it.

Մերկացընել, *a. մերկացուցանել*, to strip.

Մերձեցընել, *a. մերձեցուցանել*, to bring near.

Մզմշալ, to smart ; to object, find fault.

Մզմըզ, *t. slow-motioned* ; fault-finder.

Մզմրգութիւն, *t. slowness*, lingering ; fault-finding.

Մղրախ, *t. spear, lance*.

Մ'ընել, or *կանչել*, to bleat.

Մեզաթ or *մեզաա*, *t. public sale*.

Մեզար, *t. tomb, grave*.

Մեղաք, *t. derision*.

Մեղէ, *t. fruit offered with wine, relish*.

Մեղչեպ, see *մեսեպ*.

Մեղտէք, *t. p. mastich*.

Մեթէրիզ, *t. rampart*.

Մեթին, *t. firm, strong*.

Մելէզ, *t. mixed, variegated*.

Մելթէմ, *t. a northerly wind which blows for weeks together in summer*.

Մելիւլ, *t. sad, moping*.

Մեխանա, *t. tavern*.

Մէկ, *a. մի*, one ; *մէկ մէկ*, one by one ; *մէկ երկու*, one or two ; *մէկէն* or *մէկէն 'ի մէկ*, at once ; *մէկ մըն ալ*, once more, any more ; *մէկ պահէկէն*, after a while ; *մէկ քանի*, some.

Մեկալ, the other.

Մէկ դի, aside, away ; *մէկ դի ընել*, to put aside.

Մեկզմէկ, one another.

Մէկիկ մէկիկ, one by one.

Մէկհատիկ, only, single.

Մէկտեղ, together.

- Մէհէլ , *t.* worthy ; suitable, proper.
- Մէհէնկ , *t.* touch-stone.
- Մէհէնսիլ , see միւհէնսիս .
- Մէհէմ , *t.* salve.
- Մէհէմէ , *t.* tribunal, court of justice .
- Մէհման , *t.* feeble, languishing .
- Մէճալ , *t.* strength, force.
- Մէճիլիս , *t.* assembly ; մէճիլիս խումարիչ *t.* ընել , to assemble .
- Մէճնուն , *t.* mad ; vicious .
- Մէճպուր , *t.* obliged, constrained .
- Մէճրիւմ , see միւճրիւմ .
- Մէմէ , *t.* the breast ; մէմէ տալ , to give suck ; քէօփէկ մէմէսի , a boil resembling a dog's teat .
- Մէմուն , *t.* grateful .
- Մէյէր or մէկէր , *t.* unless ; but ; in fact ; is it so ?
- Մէյիլ *t.* տալ , to incline .
- Մէյիւ՛ ալ or մէյիւն ալ , again, once more .
- Մէյմար , *t.* architect .
- Մէյիկէ , *t.* fruit .
- Մէյտան , *t.* public square ; մէյտան ելլել , to appear ; to come forth ; մէյտան հանել , to publish ; մէյտան ցունու , *t.* public sport .
- Մէնգիլ , *t.* stage ; stopping-place, post .
- Մէնէնս , *t.* like .
- Մէնէլիչ , *t.* purple ; violet-coloured .
- Մէնէքչէ or մէնէֆչէ , *t.* violet .
- Մէնկէնէ , *t.* press .
- Մէնչիւր or մէնչուր , (*t.* մէհհուր) , eminent, distinguished .
- Մէշէ , *t.* oak .
- Մէշին , *t.* sheep-skin wrought into leather .
- Մէշրէպ , *t.* temper, disposition :
- Մէշիտ , (*t.* մէսճիտ) , Turkish chapel .
- Մէջ or մէջը , in ; between ; մէջ մտնել , to interfere .
- Մէռմէն , *t.* marble .
- Մէսէլա , *t.* for example .
- Մէսէպ or մէհհէպ , *t.* system of religion ; denomination .
- Մէստ , *t.* leather stocking .
- Մէվլէխանէ , *t.* monastery of Mevlevi dervishes .
- Մէվլէվի , *t.* (lit. divine,) belonging to a certain order of dervishes .
- Մէվլուտ , *t.* nativity ; festival of the birth of Mohammed .

- Մ^հատար**, *t.* strength; assistance.
Մ^հտէ, *t.* i. q. *միտէ*; appetite.
Մ^հտէթ *t.* *կանչել*, to call for help.
Մ^հրամէթ, *t.* repairs.
Մ^հրաս, *t.* inheritance.
Մ^հրասեւտի, *t.* an heir who has received his inheritance.
Մ^հրասխոր, *t.* an heir.
Մ^հրթէկ, *t.* beam, pole, joist.
Մ^հրթէպէ, *t.* degree, rank.
Մ^հրհամէթ, *t.* pity.
Մ^հրճան, *t.* coral.
Մ^հրճիմէկ, *t.* lentils.
Մ^հրսին, *t.* myrtle.
Մ^հրսին պալըղ, *t.* sturgeon.
Մ^հրսիկէն, *t.* stairs; ladder.
Մ^հւշ or **մէվճ**, *t.* undulation; waving appearance of changeable silk, &c.
Մ^հրեան, *t.* place, residence.
Մ^հրիք, *t.* shuttle.
Մ^հրտուպ, *t.* letter.
Մ^հօհւր, *t.* seal.
Մ^հօհլէթ, *t.* fixed time, limitation of time.
Մ^հօհտաճ *t.* *ըլլալ*, to be in want.
Մ^հօհրիւ or **մէօհիւրլէմիշ** *t.* *ընել*, to seal.
Մ^հօհրէ, *t.* polishing instrument.
Մ^հֆհոմ, *t.* force, signification.
Մ^հը, *a.* *մի*; one; a; some one.
Մ^հրիւ, *t.* nail.
Մ^հնաֆրիւ, *t.* meddler, sower of discord.
Մ^հիկեկ or **մ^հիւկեկ**, somewhat dark, obscure.
Մ^հընշաղ, obscure, dim.
Մ^հիւնել or **մ^հիւննալ**, to become dark.
Միանճի, *t.* mediator.
Միանքէօքիւ, *t.* liquorice.
Միաչէն, one-eyed.
Միատեղ, together.
Միացընել, to unite, to join together.
Միաւրնել, to mew.
Միգաճ, see *միճաղ*.
Միլ, *t.* mile; axle.
Միլքաշել (*աշքը*), to put out (the eyes).
Միլայիմ, *t.* mild.
Միլիօն, million.
Միլլէթ, *t.* nation.
Միճաղ or **միգաճ**, *t.* temperament; state of health.
Միճաղորդ or **միգաճորդ**, *t.* indisposed, unwell.
Միւսկուկ, lonely.

- Մինասիպէթ , *t.* fitness ; relation.
- Մինասիպէթսիզ , *t.* unsuitable ; մինասիպէթսիզ տեղը , *adv.* unsuitably.
- Մինարէ , *t.* minaret.
- Մինաւոր , *see* մինակ .
- Մինէ , *t.* enamel ; enameled dial-plate of a watch.
- Մինթան , *t.* oriental jacket.
- Միննէթ *t.* ընել , to put one's self under obligation, by asking favors ; to reproach one with having received favors.
- Մինտէր , *t.* cushion, rug.
- Միշօ or մոռշօ , *t.* sailor-boy ; waiter .
- Միջիւր . mid-lent.
- Միջուկ , interior, inside .
- Միսաֆիր , *t.* guest.
- Միսը ուտել , to tease, to annoy by teasing ; to slander .
- Միսկ , *t.* musk .
- Միսկէթ , *t.* (գինի) muscatel (wine).
- Միսկին , *t.* miserable ; leprous .
- Միս մինակ , all alone .
- Միտիւ , *t.* muscle (small shell-fish).
- Միտէ , *t.* stomach.
- Միտիլի , *t.* *pr. n.* Mitylene ; a poney.
- Միտք առնել , to comprehend ; միտքը բաց , bright, talented ; միտք բերել , to bring to mind, to remember ; միտքը ձգել , to remind ; միտքը գոց , stupid.
- Միտի , *t.* royal treasury ; excise .
- Միւրաւիկ , *t.* proper, belonging.
- Միւթիւհ *t.* ըլլալ , to be obedient .
- Միւթտէ , *t.* good news ; միւթտէ տալ , to bring good news .
- Միւլք , *t.* possession ; real estate .
- Միւհէնտիս or միւհէնտիզ , *t.* engineer, geometri-
cian .
- Միւհլիւղ , (*t.* միւֆլիս) . bankrupt .
- Միւհլիւտիւ , *t.* atheist, infidel .
- Միւհսիւր , *t.* constable.
- Միւհտաճ , *t.* indigent, needy .
- Միւլքէմ , *t.* firm, solid.
- Միւհատէլէ , *t.* debate, dispute .
- Միւհիւղաթ , *t.* miracle .
- Միւհրիւմ , *t.* paralysed . (in consequence of blows).
- Միւնէֆիմ , *t.* astrologer, magician .

- ԸՆԵԹ, see ԺԵՆԵԹ.
 ԸՆԵԹԻՆ or ԺԵՆԵԹԻՆ, *t.* possible.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* ԸՆԵԹ, to confer, consult.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* undetermined, indefinite.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* doubt, uncertainty; *adj.* doubtful, uncertain; difficult.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* purchaser, customer.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* governor of a province.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* protocol, first draught.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* miserable, good for nothing.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* ink.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* cuttle-fish.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* kindness, favor.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* litharge.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* one who creates disturbance.
 ԸՆԵԹ, or ԸՆԵԹ, *t.* gratuitously.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* Mufti, chief expounder of Moham-medan law.
 ԸՆԵԹ, ԸՆԵԹ, see ԸՆԵԹ.
 ԸՆԵԹ, to smoke, to emit smoke.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* one who sets precious stones.
- ԸՆԵԹԻՆ, *t.* magnet.
 ԸՆԵԹ, smoky.
 ԸՆԵԹ or ԸՆԵԹ, *p.* to goad, to spur.
 ԸՆԵԹԻՆ, weasel.
 ԸՆԵԹԻՆ, see ԸՆԵԹԻՆ.
 ԸՆԵԹ ԸՆԵԹ or ԸՆԵԹ ԸՆԵԹ, good bye, farewell (spoken by the person departing).
 ԸՆԵԹ, to soil, to stain.
 ԸՆԵԹ, *p.* mist, fog.
 ԸՆԵԹ, *p.* see ԸՆԵԹ.
 ԸՆԵԹԻՆ, threads stretched on a loom, warp.
 ԸՆԵԹ, *p.* bullock.
 ԸՆԵԹԻՆ, *a.* ԸՆԵԹԻՆ, to wander, to err.
 ԸՆԵԹԻՆ or ԸՆԵԹԻՆ, to turn out of the way.
 ԸՆԵԹԻՆ, *a.* ԸՆԵԹԻՆ, lye.
 ԸՆԵԹԻՆ, ashy, full of ashes.
 ԸՆԵԹ, *p.* musketo.
 ԸՆԵԹԻՆ, *a.* ԸՆԵԹԻՆ, oil-cloth.
 ԸՆԵԹԻՆ, *t.* candlestick.
 ԸՆԵԹ, *p.* pupil; protégé.
 ԸՆԵԹ, *a.* ԸՆԵԹ, tamarisk.
 ԸՆԵԹԻՆ, *a.* ԸՆԵԹԻՆ, to forget.
 ԸՆԵԹԻՆ, to cause to forget.
 ԸՆԵԹԻՆ, *p.* *a.* ԸՆԵԹԻՆ, locust.
 ԸՆԵԹԻՆ, *p.* see ԸՆԵԹԻՆ.

Սորի , *p.* forest ; thicket.

Սորենի , *a.* մորենի , black-berry bush.

Սութ , as an *adj.* dark ; obscure, difficult :

Սութն 'ի մութը , in the dark .

Սութաֆ , *t.* goats-hair spinner.

Ս'ութլախ , *t.* positively, absolutely.

Սութվախ , *t.* kitchen .

Սութ , smoke .

Սութալիթ , *t.* buffoon .

Սութայեթ , *t.* diligent, careful, attentive .

Սութապէլէ , *t.* recompense, compensation .

Սութալա , *t.* paste-board .

Սութտասիպ or մուհտասիպ , *t.* inspector of weights and measures .

Սուկ , *a.* մուկն , mouse .

Սահալէպի , see մահալէպի .

Սահայէր , *t.* on trial ; մահայէր պազար *t.* ընել , to purchase with the condition of making trial .

Սահապէթ , *t.* love, friendship .

Սահասերէ , *t.* siege .

Սահալէխը *t.* կենալ , to hang in suspense, to be in danger of falling .

Սունճ , *a.* մունջ , dumb .

Սունտառ or մուրտառ , *t.* impure, filthy .

Սոշամպա , *t.* oil-cloth .

Սոշապախ , *t.* net-work .

Սոշմուլա , *t.* medlar .

Սոշտա , *t.* shoe-maker's leather-beater .

Սոշտուլուխ , *t.* reward for bringing good tidings-

Սոջօ , see միջօ .

Սոպահաճը , or մոպալաճը , *t.* officer who exchanges money or purchases corn for the government .

Սոպաշըր , *t.* agent ; officer .

Սոստար , see մունտառ .

Սոսագգա , *t.* a kind of hash .

Սոսլուխ , *t.* spout, cock for water .

Սոստահախ , *t.* convenient ; deserved, according to one's deserts .

Սորտալ , to put out the five fingers at one in scorn or defiance .

Սորս 'ի վրան , *v.* shame on him !

Սորքսել , to blacken, to soil ; to calumniate .

Սորալ , *a.* մորանալ , to beg .

- Ս`ուրաթ , *t.* desire, wish. of Mohammedan law.
 Ս`ուրթաթ , *t.* an apostate, Ս`ջղջղ , *t.* gravel, coarse
 a renegade. sand.
 Ս`ուֆտ , see միւֆտ .
 Ս`ջուկ , *p.* see միջուկ .
 Ս`նել , *p.* to mind, to o- Ս`օն , *t.* violet-coloured ;
 bey. purple.
 Ս`սմուկ , harsh to the Ս`օսմօն *t.* ըլլալ , to be-
 taste. come purple from vio-
 Ս`սեցընել , to cool, to lent excitement, to
 make cold. change color from ex-
 Ս`սրբ , *t.* Egypt. citement.
 Ս`սրբ թաւուղու , *t.* a Ս`օսթաւ or մօսթաւ , *t.*
 turkey. (*Ital.*) specimen, sample ;
 Ս`սիլ , to be cold, to feel embellishment.
 cold. Ս`օտա , *t.* (*Ital.*) fashion ;
 Ս`սխալ , *t.* weight of one new fashion.
 dram and a half ; musi- Ս`օտենալ , to approach .
 cal pipes. Ս`օտերս , recently.
 Ս`տիկ ընել , to listen. Ս`օտեցընել , to bring near .
 Ս`տմալ , to think. Ս`օտէն or մօտանց , near,
 Ս`տմոռք , thought, medi- *adv.*
 tation ; subject for Ս`օտիկ , near, *adj. adv.*
 thought or meditation. and *prep.*
 Ս`տնալ or մտնել , *a.* մտա- Ս`օտիկնալ , see մօտենալ .
 նել , to enter. Ս`օտիկցընել , see մօտեցը-
 Ս`տընել , to introduce. նել .
 Ս`րափել , to slumber, to Ս`օրեղբար , mother's bro-
 be drowsy. ther, uncle.
 Ս`րջմենոց ըլլալ , to suffer Ս`օրենական , maternal.
 from prickly heat, to Ս`օրէ մերկիկ , as naked as
 itch. one was born.
 Ս`րջում , *a.* միջիւն , ant. Ս`օրշապա or մօրշապա ,
 Ս`րսիլ , see մսիլ . *t.* cask ; copper water-
 Ս`րտի ծառ , myrtle. vessel.
 Ս`քլկլ , see մգիկ .
 Ս`ջլա , *t.* Mollah, Doctor Ս`օրուքոր , bearded .
 Ս`օրքորք , *a.* մօրաքոր ,
 mother's sister, aunt ;
 a kind of eruption .

Յ

- Յանձ առնել , *a.* յանձն առնուլ , to engage, take upon one's self.
- Յաջորդեցընել , to cause to succeed, to substitute.
- Յառաջմէ , *a.* առաջմէ , formerly.
- Յատկացրնել , *a.* յատկացուցանել , to appropriate.
- Յարդնգող , *a.* յարդգող , galaxy, milky way.
- Յարմար գալ , to be convenient, suitable.
- Յարմարցընել , to adapt.
- Յարուժիւն առնել , to rise from the dead.
- Յերդ , *p.* straw.
- Յերդնոց , *p.* place for straw.
- Յիշեցընել , to put in mind of, to remind.
- Յիստակ , *a.* յստակ , pure.
- Յղացրնել , to get with child.
- Յուսահատցընել , to drive to despair, to take away all hope.
- Յօժարեցընել , to persuade.

Ն

- Նաշ , *t.* pretended reluctance.
- Նազար , *t.* a look ; care ; an evil eye ; նազար առնել , to suffer from being looked upon with an evil eye ; նազար ընել , to look after, to protect ; նազար տալ , to affect with an evil eye.
- Նազըր , *t.* superintendant.
- Նազիք , *t.* tender ; delicate, fine.
- Նազանմիշ *t.* ըլլալ , to shew a feigned reluctance.
- Նազուկ , *p.* a reel.
- Նաթըր , *t.* keeper of a bath ; attendant in a bath.
- Նալ , *t.* horse-shoe.
- Նալըն , *t.* high clog worn by women.
- Նալամիշ *t.* ընել , to shoe (a horse).
- Նալէթ , *t.* imprecation.
- Նալչա , *t.* iron in the shape of a horse-shoe

- put upon the heel of a boot.
- Նալպանտ, *t.* horse-shoer, farrier.
- Նախաշ or նախաշճի, *t.* house-painter.
- Նախրլ, *t.* a combination of flowers into the shape of an harbour, (sent to the house of a bride).
- Նախրշ, see նախշ.
- Նախլ *t.* ընեւ, to narrate, to relate.
- Նախշ *t.* բանիւ or նախշեւ, to paint; to embroider.
- Նախշու, embroidered, wrought with ornaments.
- Նախս or նախրս, *t.* contrary, churlish.
- Նաջախ, *t.* unjust.
- Նաջանճ, *a.* նաջանջ, bissextile.
- Նաղարա, *t.* small drum.
- Նաղա, *t.* cash, ready money.
- Նաճախ, *t.* an axe.
- Նամ, *t.* name, renown.
- Նամազ, *t.* Turkish prayer; նամազ ղըլմիշ *t.* ընեւ, to perform the նամազ.
- Նամազեհեհ, *t.* place for prayer, small Turkish chapel.
- Նամլը or նամտար, *t.* renowned, famous, illustrious.
- Նամքեոր, *t.* ungrateful.
- Նայ, see նէյ.
- Նալիպ, *t.* judge's substitute; inspector of weights and measures.
- Նայուածք, look, appearance.
- Նանէ, *t.* mint, (the herb).
- Նաշիր, *p. a.* նաշիհ, finest flour.
- Նաչար or նաչարի, *t.* without resource; *adv.* involuntarily.
- Նաչար մնալ, to be without resource, to be under the necessity of doing what one does not wish to do.
- Նապստակ, *a.* նապաստակ, hare, rabbit.
- Նառտէնկ, *t.* an acid syrup formed by boiling down the juice of the pomegranate.
- Նա'սրլ, *t.* how?
- Նասրր, *t.* corn, callosity; նասրր կապել, to have corns or callosities.
- Նասիպ, *t.* destiny, lot.
- Նասիմ, *t.* sorry, penitent.
- Նասիտէ, *t.* fine, rare.
- Նասիր, *t.* rarely.

- ***Լ,արին** , *t. thin.*
 ***Լ,արինձ** , *t. նարինջ* , bitter orange.
 ***Լ,արկիզ** , *t. ներկիզ* , *a. նարգէս* narcissus.
 ***Լ,արկիլէ** , *t. tobacco-pipe* attached to a vase, containing water through which the smoke is forced before being inhaled.
 ***Լ,արդ** , *t. rate or price* fixed by law.
 ***Լ,աւզ** , *t. the pulse* ; *նաւզը նայիլ* , to feel the pulse.
 ***Լ,աւլուն** , *t. fare, freight.*
 ***Լ,աֆահա** , *t. provision, rations.*
 ***Լ,աֆիլէ** , *t. in vain.*
 ***Լ,եղանալ** , to be disquieted, to be troubled.
 ***Լ,եղացընել** , to disquiet, to trouble.
 ***Լ,եղնալ** , to become narrow.
 ***Լ,եղցընել** , to make narrow.
 ***Լ,եռ** , *a. նեռն* , Antichrist.
 ***Լ,եռել** , to throw, to cast.
 ***Լ,երս** , in, within ; *ներսէ ներս օտա* , *t. inner apartment* ; *ներսէն* , from within.
 ***Լ,երսուանց** , from within ; on the inside.
 ***Լ,երքև** , lower part, bottom ; *prep. under.*
 ***Լ,երքև վրայ** , upside down, in confusion ; *ներքև վրայ ընել* , to turn upside down, to throw into confusion.
 ***Լ,է** , if ; (sometimes it is expletive appended to verbs in the Subjunctive.)
 ***Լ,էղիւկ** , *t. a reel.*
 ***Լ,էթիճէ** , *t. conclusion* ; *adv. finally.*
 ***Լ,էհախ** , see *նահախ* .
 ***Լ,էմ** , *t. moist, damp.*
 ***Լ,էմէնմիշ** *t. ըլլալ* , to become moist.
 ***Լ,է՛ մուծլու** , *t. how fortunate !*
 ***Լ,էմցէ** , *t. Austrian, German.*
 ***Լ,էյ** , *t. sort of flageolet* used by dervishes.
 ***Լ,էյզան** , *t. player* on the *նէյ* .
 ***Լ,էշաթ** , *t. relish.*
 ***Լ,էշտէր** , *t. a lancet.*
 ***Լ,էչէ՛ նէչէ՛** , *t. how much ! how many !*
 ***Լ,էչէ՛ պիր** , *t. how many times ?*
 ***Լ,էվաղիլ** , *t. a cold, a catarrh.*
 ***Լ,երկիզ** , see *նարկիզ* .

- *Նէվալէ or նաւալէ , *t.* provisions.
 *Նէքէս , *t.* penurious.
 *Նէօպէթ , *t.* turn ; նէօպէթ պէքէմիշ *t.* ընել , to wait one's turn.
 *Նէօպէթ շէքէրի , *t.* rock candy.
 *Նէֆէս , *t.* breath.
 *Նէֆթ եաղը , *t.* naphtha.
 *Նէֆթի or նէֆտի , *t.* dark green colour.
 *Նիզա , *t.* dispute, contest.
 *Նիզամ *t.* arrangement ; regular troops ; նիզամ տալ , to put in order, to arrange.
 *Նիէթ or նիյէթ , *t.* purpose.
 *Նիսէ or նէսէ , *t.* mother ; grand-mother.
 *Նիշան , *a.* նշան , sign, decoration.
 *Նիշաստա , *t.* a very fine powder like starch, prepared from wheat or rice and used in making confectionary.
 *Նիշատիր , see նշատրր .
 *Նիսաֆ , see ինսաֆ .
 *Նիսպէթ *t.* ընել , to oppose, to be contrary .
 *Նիքեւհ , *t.* marriage, (used when speaking of the Turks.)
 *Նիքրիս , *t.* gout .
 *Նանցընել or *v.* ըմանցուել , to render alike ; to compare, to regard as similar.
 *Նանել , to betroth.
 *Նանտոք , betrothal .
 *Նաստա , see նիշաստա .
 *Նշատրր , *t.* sal ammoniac.
 *Նշարք , unleavened cakes used for the communion .
 *Նրանց or նորէն , again .
 *Նրելուկ , novelty, novel.
 *Նրնալ , to be renewed, to become new .
 *Նորցընել , to renew.
 *Նուզլա , see նէվազիլ .
 *Նուհուտ , *t.* chick-peas.
 *Նուռ , *a.* նուռն , pomegranate .
 *Նուսխա , *t.* amulet, phylactery .
 *Նուֆուզ , *t.* authority, influence.
 *Նուֆուս , *t.* persons, individuals.
 *Նանման , *v.* very like, closely resembling.
 *Նստեցընել , *a.* նստուցանել , to set down .
 *Նստուկ , sitting, in a sitting posture ; նստուկ տեղը , the seat, fundament.
 *Նստուտ , see նուհուտ .
 *Նսխան , *t.* injury ,

Դօխտա , *t.* a point, a dot;
a spot, stain.
Դօսր , *a.* ածօսր , slender ;

rare, thin.
Դօսրընալ , to be rarified,
to become thin .

Ը .

Ը աւթու պաք , fast which
continues a week.

Ը աղ *t.* ըլլալ , to rejoice .

Ը աթրր , *t.* enterprising ;
fine ; a forerunner .

Ը ալ , *t.* shawl .

Ը ալկել , *a.* շալակել , to
carry on the back .

Ը ալլամ , *t.* turnip .

Ը ալվար , *t.* large oriental
breeches .

Ը ախա *t.* ընել , to joke .

Ը ախաճի , *t.* jocose per-
son, wag .

Ը ախուր շուխուր or շխրր
շխրր , *t.* clanking .

Ը ահ ընել , to gain, to
acquire .

Ը ահատ , *t.* a witness .

Ը ահեցընել , to benefit .

Ը ահգատէ , or ճէհգատէ , *t.*
son of the King, member
of the royal family .

Ը ահթէրէ , *t.* fumatory,
(an herb) .

Ը ալիշխր , *t.* portion of a
house which juts out
over the street .

Ը ահտամար , *t.* large ar-
tery .

Ը աւ ֆըստըղի , *t.* Da-
mascus pistachio (shap-
ed like the beech nut) .

Ը աւաթա , *t.* noise .

Ը աւաթաթէլի , *t.* copper
foil, tinsel .

Ը աւանտա or շաւանտա-
նա , *t.* buoy ; top of a
lamp with the tubes for
the wick .

Ը աւառ , *t.* box on the
ear ; շաւառ զարնել , to
cuff ; շամար ուտել to
receive a box on the
ear .

Ը աւտան or շաւտան ,
t. candlestick .

Ը ալիր or շալրր , *t.* poet,
bard, minstrel .

Ը ալ , *t.* glory, reputation .

Ը աշի , *t.* squinting, cross-
eyed .

Ը աշխրն , or շաշղըն ,
t. stupid, brainless

Ը աշմիշ *t.* ըլլալ , to ad-
mire, to wonder .

Ը աշտրմիշ *t.* ընել to as-
tonish .

Ը ապ , *t.* alum .

- (ատպան , *t.* taken with, smitten with admiration of.
 (ատառա , at most.
 (ատագէտ , very wise, very knowing.
 (ատգրուց , talkative, loquacious.
 (ատկեկ , rather much.
 (ատնալ , to increase.
 (ատոնց , շատոնցմէ , or շատոնցմէն , a long time ago.
 (ատոնցուան , ancient, of long standing.
 (ատցընել , to augment.
 (ատուոր , numerous ; having a numerous family.
 (արամիօլ , *t.* palisade, fence.
 (արապխանա , *t.* vat, wine-press.
 (արթ , *t.* contract.
 (արմաղուն or շարմղուն ալուր , finely sifted , very fine (flour).
 (աւղ , *t.* light, ray of light.
 (աւղանմիշ *t.* ըլլալ , to be illuminated, to become bright .
 (աւուլ , *t.* plumb-line.
 (փախախ , or շփախախ , *t.* a box on the ear.
 (փաղա or շփախա , *t.* hat.
- (փշալ , *t.* full, loose, (spoken of a garment).
 (փախ , *t.* dawn, twilight.
 (փղ , *a.* շիւղ fine splinter, mote.
 (փղեցընել , *a.* շփեցուցանել , to cause to swerve or diverge, to lead astray.
 (փմ , *a.* սեմա , thresh-old.
 (փռ , urine .
 (փլափ or շփափ , *t.* humorous raillery .
 (փի or շփի , *t.* Sheikh elder, chief, *esp.* religious leader.
 (փկ , yellowish.
 (փցրի , *t.* citizen .
 (փցր ողանը or շփր ուշաղը , *t.* cit .
 (փցրիէ , *t.* vermicelli .
 (փթան , *t.* Satan, devil .
 (փխիսլամ or շփիսլալսլամ , *t.* Sheikh-ul-Islam, head of the Mohammedan religion .
 (փն *t.* փաղա , of a happy disposition, joyous ; շփն կենալ , ըլլալ , or փնալ , to live in the enjoyment of every blessing ; շփն կենաս , God bless you ! thank you !
 (փնիկ or շփիկ , *t.* re-

- p>joicing ; inhabited, occupied, not deserted.
- Ծ Էնք , a building ; form, shape ; շէնք շնորք , elegance .
- Ծ Էշխանէ , *t.* hexagonal, (*esp.* spoken of a rifle) .
- Ծ Էպէք , *t.* monkey .
- Ծ Էր *t.* նետել , to find fault with, to chide .
- Ծ Էրահաթ , *t.* judgment, judicial decision .
- Ծ Էրէֆ , *t.* honor, distinction .
- Ծ Էրի , *t.* legal, right .
- Ծ Էրիա , *t.* tape, ribbon .
- Ծ Էրպէթ , *t.* sherbet, a cooling drink ; a purgative potion ; water mingled with the grounds of coffee , (used in making new) .
- Ծ Էրպէթլիս , *t.* (*lit.* for sherbet) present given by a purchaser to the shop-keeper's boy .
- Ծ Էփկէլէ , *t.* goldsmith's chafing-dish .
- Ծ Էքէր , *t.* sugar .
- Ծ Էքերլամէ or շէքերլէմէ , *t.* confectionary .
- Ծ Էքիլ , *t.* form, shape .
- Ծ Էքվա *t.* ընել , to accuse .
- Ծ Էօհրէթ , *t.* grace , beauty ; reputation .
- Ծ Էջլէ պէջլէ , *t.* so so, neither very well nor very ill ; in one way and another .
- Ծ Էֆուպի , *t.* a peach .
- Ծ Էրլխաի , sloven, slut ; slovenly, sluttish .
- Ծ Էրպի շրպի , *t.* with a stroke ; with a thrust .
- Ծ Էրփ շըփ , *t.* continually, incessantly .
- Ծ Էլլիք , neck .
- Ծ Էլէք , *t.* lightning .
- Ծ Էմշիւր , *t.* box-tree .
- Ծ Էմտիլիկ , *t.* at present .
- Ծ Էնիկ , *t.* a measure of grain, about half a peck .
- Ծ Էնծու , fictitious .
- Ծ Էնտի , *t.* now .
- Ծ Էնտիքի , *t.* pertaining to the present time, now existing .
- Ծ Էշ , *t.* spear ; spit (for roasting meat) ; swelling, tumour .
- Ծ Էշէ , *t.* bottle, vial ; imitation diamond .
- Ծ Էշման , *t.* fat, corpulent .
- Ծ Էշմիշ *t.* ըլլալ , to swell up .
- Ծ Էշպօղաղ , *t.* gluttonous, greedy .
- Ծ Էշտիրմիշ *t.* ընել , to make swell, to puff up .
- Ծ Էռէթ or շէռռէթ ,

1. fraudulent ; slander-
ous .
- Ե փոսպ , see շուռուսպ .
- Ե փա , *t.* sore, ulcer.
- Ե փասկ , straight ; cor-
rect ; շիտկէ շիտակ ,
strictly accurate ; *adv.*
confidently.
- Ե փտկել or շըտկել , to
make straight ; to ad-
just.
- Ե փրա , *t.* must, juice of
the grape before fer-
mentation.
- Ե փրին , *t.* graceful, beau-
tiful .
- Ե փրիկէնէ , *t.* cancer .
- Ե փրտէն , *t.* paunch, sto-
mach of animals.
- Ե փւ , *p.* pumice of press-
ed grapes .
- Ե փի շիտակ , exactly
right ; perfectly straight.
- Ե փեռահաթ , or շիքեա-
յէթ , *t.* accusation .
- Ե փեռար , *t.* plunder ;
thing which one has
purchased cheap .
- Ե փփայլեթ , *t.* intercession .
- Ե փֆէ or շիւպհէ , *t.* sur-
mise, doubt .
- Ե փֆէսիղ or շիւպհէսիղ ,
t. undoubtedly .
- Ե լըխտի , *t.* see շըլըխտի .
- Ե լոր մլոր , unshapely,
irregular in respect to
form .
- Ե խըր շիւր , see շախուր
շուխուր .
- Ե խոտոց հանել , to clank,
as a chain .
- Ե նահաւոր , *v. a.* շնորհա-
ւոր , graceful ; prosper-
ous, happy .
- Ե նթուկի , to lie down
like a dog, (applied to
to an idle person) .
- Ե նիսաւող , *a.* շնիսաւող ,
night-shade .
- Ե նձուկ , *a.* շնձուկն , sea-
dog ; shark .
- Ե նորք , *a.* շնորհ , grace ;
favor .
- Ե նորքով , gracious ;
graceful .
- Ե շնկոց , whisper .
- Ե ղոր մլոր , see շլոր մլոր .
- Ե ղղ , *p.* heat of the sun .
- Ե ղղիք or ղղինք , saliva .
- Ե ղղիքոս , or ղղոս ,
whose mouth runs with
saliva ; *subst.* a snail .
- Ե ղղրիլ , to become warm
(with the heat of the
summer's sun) .
- Ե ղյել , to caress .
- Ե ղորդ , shadow, out-
line ; *vulg.* half-witted,
q. d. the mere shadow
of a man .
- Ե ղոր , *p.* clothes ; clouts .
- Ե ուլաւ *t.* ընել or ղու-
լել , to baste .
- Ե ունչը կարիլ , or ղունչը

- հատնիլ , to lose breath, to pant.
 Շուշտակ , widower who becomes a monk.
 Շուշուլ , t. rule, order.
 Շուշուլ , t. syrup.
 Շուտ , a. շոյտ , quick ; շուտ մը , quickly ; շուտ շուտ , very quickly .
 Շուտկեկ , somewhat quickly .
 Շուք , shade ; շուք տեղ , shady place.
 Շպեկ , p. to pucker (the mouth) .
 Շան , who makes water very often.
 Շակ , to make water :
 Շալալան t. էլ , sesame oil .
 Շփօտ , p. apparition, phantasm .
 Շտիկ , v. շուտիկ , boil, ulcer ; esp. the bubo which appears in the plague .
 Շտկեկ , see շտկեկ .
 Շրախանա , or շիրախանա ,
 Շրախանա , or շիրախանա , t. vat, wine-fat .
 Շրջեցընեկ , to lead about, to cause to walk about .
 Շքանոց , shady place .
 Շոռ , p. salt .

Ո

- Ուրեկ , to twist, to intertwine .
 Ուռն , a. ուրուն , grain, any small round thing .
 Ողեկ ողեկ գալ , to sob, to cry with sobs .
 Ողորմիս , prayer for the dead ; ողորմիս հանել , to procure prayers for a deceased friend .
 Ողջ առողջ , safe and sound .
 Ողջ ողջ , quite alive .
 Ողջընեալ , a. ողջանալ , to revive ; to be cured .
 Ողջընցընեկ , to raise from the dead ; to cure .
 Ողջուն , a. ողջոյն , salutation .
 Ունչ ըլլալ , to be or become of no account, to go to ruin .
 Ու , v. see նստուկ տեղը .
 Ոսկէջուր , liquid preparation for gilding .
 Ոսկոր , a. ոսկր , bone .
 Ոսկրտանք , plur. of the preceding .
 Ոսպ , a. ոսպն , lentils .
 Ո՛վ որ , whoever .

- Ոտնլուայ** or **ոտնլլայ** , washing of the feet, a ceremony in imitation of the Saviour's washing his disciples' feet.
- Ոտք** , **ա. ոտն** , foot ; step ; **ոտք ելլել** , to rise ; to begin to walk, (spoken of children); to start up in opposition ; **ոտք կռիւել** , to stand firm ; **ոտք հանել** , to excite , stir up ; **ոտքը ձեռքը բռնել** , to be thrown into alarm and confusion ; **ոտքը ձեռքը ընկնիլ** , to entreat earnestly ; **ոտքը ուղուրու** , *t.* lucky-footed, whose coming brings good fortune .
- Ոտից աման** or **ոտնաման** , shoe ; slipper.
- Ոտից ճամբայ** or **ոտաց ճամբայ** , privy .
- Ո՞ր** , who ? **որք** , which one ? **որ ատեն** , when ? **որ տեղ** , where ?
- Որսեւորի** , widow ; widower .
- Որդ** , **ա. որդն** , a worm.
- Որդնոտի** , to be eaten with worms.
- Ո՞րն որ է** or **որն որ ըլլայ** , whoever, whatever .
- Որում** , **ա. որումն** , darnel, tares .
- Ու** , **ա. և** , and .
- Ուզել** , to wish ; to ask for ; **ուզես չուզես** , whether you wish or not .
- Ուզեցանք** *t.* **ըլլալ** , to settle up accounts, to come to a settlement .
- Ուզունճա օվա** , *t.* (*lit.* a long field) a long wearisome talk .
- Ութը** , **ա. ութն** , eight .
- Ութամազ աւանմազ** , *t.* impudent, immodest .
- Ութօրէնք** , **ա. ութօրէք** , space of eight days .
- Ուժ** , **ա. ոյժ** , strength, power .
- Ուժովեալ** , to get strength .
- Ուժովցընել** , to strengthen, to sustain .
- Ուլահ տուղու** , *t.* rock-salt, mineral salt .
- Ուղուր** , *t.* good fortune .
- Ուղուրա՛ր օլա** , *t.* I wish you well !
- Ուղուրու** , *t.* fortunate ; **ուղուրու խաւովի՛ t. ըլլայ** , may you enjoy prosperity !
- Ուղուրսուղ** , *t.* unfortunate ; worthless .
- Ումիկ** *t.* **ընել** , to hope ; to expect .
- Ումուտ** , *t.* hope .
- Ումուր** , *t.* affairs .
- Ույղուն** , *t.* fit, befitting .

Ուրիշ *t. բլուլ*, to suit,
to be proper.

Ուրուշ *t. scurf, leprosy.*

Ուրուրիշ *t. բնել*, to adapt.

Ունենալ, to have.

Ունեոր, wealthy.

Ունք, *a. յօնք*, eyebrows.

Ուշ, late.

Ուշանալ, to be tardy, to delay.

Ուշացնել, to retard, to defer.

Ուշկապարիկ, *a. յուշկապարիկ*, siren; centaur.

Ուշխուր or ուշխուր, *i. q. խօնճան*.

Ուշուրմա, *t. kite*, (the toy).

Ուշուրում, *t. precipice.*

Ուռ, *a. ուռն*; mallet; hammer.

Ուռն, *a. ուռնոցք*, swelling; wen.

Ուռնանալ, *a. ուռնուլ*, to swell up, to puff up.

Ուռնցնել, *a. ուռնացանել*, to cause to swell.

Ուռնցորիլ, to break out with swellings.

Ուռնք or ուռնքք, *a. ուռնոցք*, swelling; tumour.

Ուսկէ՞, ուսկի՞ or ուսկի՞ց, whence?

Ուսկուֆա, *t. night-cap.*

Ուսուլ, *t. contrivance, tact*; ուսուլով, gently, slowly.

Ուսում, *t. skilful*; *subst. master workman.*

Ուսումիշ, *t. work of ingenuity, work worthy of a workman.*

Ուստուս, *t. razor.*

Ուսան, gormandizer, great eater.

Ուսել խմել or ուսել խմելու ետէք բնկնիլ, to be gluttonous, to be devoted to eating and drinking.

Ուտիք օր, day which is not a fast-day.

Ուրախացնել, to rejoice, to give joy.

Ուրախերես, smiling, gay.

Ուրացնել, to cause another to deny, to compel denial, to force one to apostatize.

Ուրիշ, other.

Ուրկէց or ուր տեղաց, whence?

Ուրուկ, *t. quarter, fourth part.*

Ուր ուղղուն, *t. very suitable.*

Ու՛ֆ, *t. ah!*

Ուֆախ թէֆէս, *t. small, trifling.*

2

- Չ** or **չ**, *prefixed to verbs*,
 or **չի** *written separately*,
 not.
- Չաթ** *տ. րնեւ*, to make a
 crashing noise.
- Չաթալ**, *տ. fork*; **չաթալ**
չէքիճ, *տ. forked ham-*
mer.
- Չաթալանմիշ** *տ. ըլլալ*,
 to extend in various
 directions, to branch
 out.
- Չաթալ մաթալ**, *տ. full of*
branches; forked; con-
fused.
- Չաթաչաթ**, *տ. directly*,
categorically.
- Չաթըլ**, *տ. joined, in*
contact.
- Չաթլանդըճ** or **չաթլադուճ**,
see չէթլեմպուկ.
- Չաթմա**, *տ. (պար)* com-
 posed of joists filled in
 with brick and mortar,
 (spoken of a wall); **չաթ-**
մա մարճ, *variegated*
cushion.
- Չաթմիշ** *տ. ընեւ*, to baste
 (in sewing); to arrange
 the scaffolding or tem-
 porary support of an
 arch, &c. (in building).
- Չալեւ**, to strike; **դեղի-**
նի կըլլալէ, it resembles
 yellow, it is yellowish.
- Չալը**, *տ. brush-wood.*
- Չալը չոփը**, *տ. brush-wood*
(when cut).
- Չալըխ**, *տ. gashed; having*
the scar of a gash upon
the face; refractory.
- Չալըմ**, *տ. haughtiness,*
superciliousness.
- Չալըշոան**, *տ. laborious,*
industrious.
- Չալըշիշ** *տ. ըլլալ*, to en-
 deavour; to toil.
- Չալխամիշ** *տ. ընեւ*, to a-
 gitate, shake, as in a
 sieve; to wash; to
 rinse.
- Չալխանմիշ** *տ. ըլլալ*, to be
 tossed, as by the waves
 of the sea.
- Չալըլ**, *տ. sound of a musi-*
cal instrument; the in-
strument itself.
- Չալմա**, *տ. cloth folded and*
wrapped around the
head, sort of turban.
- Չալփարա**, *տ. castanets.*
- Չալքեչուլք**, *տ. tossing about,*
uneasiness.
- Չախալ** or **չազալ**, *տ.*
jackal.
- Չախեւ**, to rebuke.
- Չախըլ** *տ. քար*, pebbles.
- Չախմախ**, *տ. gun-flint;*
չախմախ զարնեւ, to
 strike fire with a flint.

- Պակու , *t.* pocket-knife ; Պանթա or չէնթէ , *t.* bag, pen-knife .
 Պախախ , *t.* knocking ; Պանկ , *t.* bell .
 Պախախ , *t.* knocker of a door .
 Պաղ , *t.* time ; age .
 Պաղալա or չաղա , *t.* un-ripe almonds, apricots, &c .
 Պաղանօղ , *t.* a crab .
 Պաղը չաղը , *t.* վազել , to murmur, to flow with a murmuring sound .
 Պամ , *t.* pine ; չամ սա-գըղը or սախըղի , *t.* pitch from the pine tree ; չամ ֆստըղը , *t.* pistachio, pine-nut .
 Պամաշոր , *t.* clean linens .
 Պամաշորձի , *t.* washerman or washerwoman .
 Պամուռ , *t.* mud, mortar .
 Պամուռուխ , *t.* muddy ; miry place .
 Պայ , *t.* tea ; a river .
 Պայր or չայիր , *t.* mea-
 dow, green sward ; չա-
 յիր խուշի , *t.* lark .
 Պայրը չիմենլի , *t.* grassy .
 Պայիր չիմեն , see չայր .
 Պայլախ , *t.* the kite .
 Պանախ , *t.* dish ; plate .
 Պանախ եալայըձը , *t.* par-
 asite .
 Պանախըխ , *t.* dressers ; top
 (in a ship's rigging) .
 Պանախ չէօմէկ , *t.* earthen
 ware .
 Պաշխըր , *t.* breeches .
 Պաշուտ , *t.* spy .
 Պապալանմիշ *t.* ըլլալ , to
 tumble about ; to try in
 various ways, to toll .
 Պառփրմիշ *t.* ըլլալ , to
 become deformed .
 Պառփրխ , *t.* deformed,
 wry .
 Պառփիմիշ *t.* ընել , to
 strike ; to smite (with
 disease, &c.)
 Պատր , *t.* tent ; չատրը
 խուռմիշ *t.* ընել , to
 pitch a tent .
 Պարացընել or չարցընել ,
 to render bad or worse .
 Պարէ , *t.* means, expedi-
 ent .
 Պարբ or չարուխ , *t.* san-
 dal .
 Պարխ , *t.* wheel, esp.
 paddle-wheel of a stea-
 mer ; lathe ; bobbin ;
 grind-stone .
 Պարմուխ , *t.* yard of a
 sh p .
 Պարնալ , *a.* չարանալ , to
 become worse ; to be-
 come cruel .
 Պարշալ or չարշաֆ ,
t. sheet .
 Պարշ or չարշը պազար ,
t. market, bazar .

- Չարշըլ** , *t.* one who does business in a bazar.
- Չարչըկել** , to torment.
- Չարտախ** , *t.* lodge ; loft ; open space on the top of a house ; platform with posts for drying clothes.
- Չարքաշ** , suffering ; patient.
- Չաւ** , *t.* fame, report ; **չաւ ըլլալ** , to be published, spread abroad ; **չաւ ընել** , to publish, to make known.
- Չաւուշ** , *t.* fore-runner, officer who precedes a great man on a journey, &c.
- Չաւտար** , *t.* rye.
- Չափա** , *t.* a hoe.
- Չափէ դուրս** or **չափէ վեր** , excessive, *adv.* enormously.
- Չափալամիշ** *t.* ընել , to hoe, to dig with a hoe.
- Չափախլը** , *t.* bleared.
- Չափաչուրա** , *t.* disfigured ; ungraceful.
- Չափրի** or **չափուի** , *t.* quick, prompt ; quickly.
- Չափրճախ** or **չափուճախ** , *t.* quickly, hastily.
- Չափղըն** , *t.* ambling horse ; low worthless fellow.
- Չափուալ** or **չափու թ** , *t.* rag.
- Չափչիկել** , to measure often.
- Չափրաստ** , *t.* a clasp ; mode of tying a handkerchief over one shoulder and under the other.
- Չէի** , reproof.
- Չէիսել** , to rebuke .
- Չէ** , no, not ; **չէ ըսել կեանալ** , to be obstinate, to persist.
- Չէթելէ** , *t.* score, tally.
- Չէթէճի** , *t.* forager, brigand.
- Չէթին** , *t.* difficult .
- Չէթէմպուկ** , *t.* terebinth berry.
- Չէլենկ** , *t.* bunch of feathers, plume.
- Չէլէպի** , *t.* genteel ; noble ; gentleman.
- Չէլիկ** , *t.* steel.
- Չէլիշ** *t.* ընել , to throw down, to trip.
- Չէչրէ** , *t.* countenance ; distaff ; **չէչրէ ընել** , to be disgusted, to shew disgust ; **չէչրէն աւրել** , to look awry, to look as if disgusted.
- Չէչրէսիղ** , *t.* disagreeable, ill looking .
- Չէմն** , *t.* cumin .
- Չէմպէր** , *t.* hoop ; handkerchief worn by women on the head .

Չէրէկ , *t.* quarter.

Չէնեկ or **չէնկէ** , *t.* the lower jaw.

Չէնթիկ **չէնթիկ** *t.* **ընկ** , to hack.

Չէնկէլ , *t.* hook.

Չէնկի , *t.* strolling player.

Չէշիւ , *t.* sort ; shade of colour ; **չէշիւ** **չէշիւ** , of various shades or sorts.

Չէշէ , *t.* fountain ; (by a euphemism) privy.

Չէշի , *t.* taste.

Չէղիկ , *t.* clever, prompt, active.

Չէղրէ , *t.* circle ; hoop ; border ; handkerchief with embroidered corners.

Չէտիկ , *t.* sort of leather sock or buskin worn by women between the stocking and shoe.

Չէրէղ , *t.* dried food used as a relish.

Չէրի , *t.* huckster, pedler.

Չէրչիկ , *t.* picture-frame window-frame.

Չէրիւշիք , *t.* difficult, involved.

Չէիիճ , *t.* kid.

Չէի , *t.* large balance for weighing wood, or building-stone ; weight of four quintals (used in weighing wood or

stone) ; weight of 250 drams used in weighing opium.

Չէիիճ , *t.* hammer.

Չէիիւշիչ , *t.* **ըլլալ** , to be abashed.

Չէիիկէ , *t.* locust.

Չէիիի , *t.* galley.

Չէղիկ , *t.* warp.

Չէղ , *t.* desert.

Չէիիիկ , *t.* earthen pot ; pitcher.

Չէիիւ , *t.* fuller's weed.

Չէիիկ , *t.* bun, cake.

Չէիիկ **օթու** , *t.* pepper-wort.

Չէիի or **չիի** , *t.* trash, litter ; **չէիիի** , *t.* sweepings.

Չէիիիւկ , *t.* dirt-heap, dung-hill.

Չէիիիչ **ըլլալ** to come down ; to settle down ; to fall through.

Չէիիի , *t.* a line.

Չէիիիչ *t.* **ընկ** , to draw lines, to rule ; to make slight incisions with a razor, &c.

Չէիի *t.* **ընկ** , to creak, to make a slight noise.

Չէիիի , *t.* infamous ; low.

Չէիիի , *t.* foolish, mad.

Չէիիի or **չիիի** , *t.* naked.

- Չըլլարժիշ** *t.* ընել, to become foolish.
Չըխըն, *t.* a package.
Չըխրշ *t.* ընել, to reprehend, to blame.
Չըխմա, *t.* subtraction; a balcony.
Չըխմազ *t.* ճամբայ or սոխախ, *t.* closed up way.
Չըխրրիս, *t.* a weaver's quill-wheel.
Չընկ չընկ *t.* խոսիլ, to tingle; to resound.
Չըրա, *t.* torch-wood.
Չըփոխալ, see չփփալ.
Չըֆոռա, see չռֆոռա.
Չըֆոռա օճաղը, *t.* small furnace with a grate.
Չըրո չըրո *t.* ընել or չըռտալ, to creak, to crackle.
Չիթ, *t.* printed calico; hedge, fence.
Չիլ փարա, *t.* newly coined money.
Չիլէ, *t.* skein of thread; forty days' exercise, practice, instruction for the priesthood.
Չիլէկ, *t.* strawberry.
Չիլնկիւր, *t.* forgerman, locksmith, black smith.
Չիմէն, *t.* grass, pasture.
Չիմշիւր, see չիմշիւր.
Չիւ, *t.* dew; *adj.* raw, unboiled; rude, ill mannered.
Չիւթիյան, *t.* sort of full drawers worn by women.
Չիւի, *t.* porcelain.
Չիւկեանէ, *t.* gipsy.
Չիւէկ, *t.* flower; small pox; չիւէկ պօզուղու, *t.* pitted with the small pox.
Չիվի, *t.* a nail.
Չիվիտ, *t.* indigo.
Չիւրիշ, *t.* paste.
Չիւրքէֆ, *t.* dirty water, filth.
Չիւրքիւն, *t.* homely.
Չիւնքի or չիւնքիւ, *t.* for, since.
Չիւրիւկ, *t.* rotten, decayed.
Չիւրիւմիշ *t.* ըլլալ, to decay.
Չիֆտ, *t.* pair, couple.
Չիֆտ սիւրմիշ *t.* ընել, to plough.
Չիֆտէ, *t.* a kick; a couple, i. q. չիֆտ; չիֆտէ զարնել or նետել, to kick with both hind feet at once.
Չիֆտէլի, *t.* double; double-tongued, deceiver; that kicks.
Չիֆտ իշի, *t.* chased-work, (in silver, &c.)

Զիֆտիկ, *t.* a farm.

Զիֆտճի, *t.* labourer, cultivator.

Զիրբի, see **չըխրբի**.

Զորդմա, *t.* musical pipe, somewhat resembling a flageolet.

Զնար or **չնարի** *t.* ծառ, plane-tree.

Շկըռ շկըռ (յան), rattling, jingling.

Շկոտախ, *t.* a rattle.

Շոր գետին, the bare ground.

Շոր գլուխ, lonely; solitarily.

Շորեքշաբթի, Wednesday.

Շորնալ, *a.* **չորանալ**, to dry, to become dry, to wither.

Շորս, four; **չորս դիէն պատեմ**, to encircle.

Շորս դին առնել, to surround; to go in all directions.

Շորս քեօշէ, *t.* quadrangular, square.

Շորցընել, to dry.

Շուլ, *t.* sack-cloth; **չուլ չափուտ**, *t.* rags and tags.

Շուխա, *t.* cloth, broad-cloth.

Շուխաճի, *t.* woollen draper.

Շուխուր, *t.* a ditch; **adj.** deep.

Շունեւոր, poor, destitute.

Շուպուխ, see **չգուխ**.

Շուստ, active.

Շուվալ, *t.* sack.

Շուվալարդ, *t.* large needle, sail-needle.

Շուվան, *a.* **չուան**, cord, line.

Շուֆուտ, *t.* a contemptuous name for a Jew.

Շոփչոր, very dry.

Շոքեցընել, to cause to kneel (as a camel).

Շոքիլ, to kneel; to sink to the bottom of water.

Շպան, *t.* boil, ulcer.

Շպախ, see **չըպախ**.

Շպուխ, *t.* a rod; a tobacco pipe, (made by boring a rod).

Շաւմա, *t.* a sort of pancake.

Շուիլ, *t.* cord, string; measuring-line.

Շոզ, *t.* lean, thin; **չոզ ձուկ**, a sort of dried fish.

Շւչպախ or **չըրչպախ**, *t.* stark naked.

Շտես, see **ծակ աչք**.

Շրախ, *t.* pupil; protégé.

Շիփալ, *a.* to be rippled, to be agitated.

Շոթաւ or **չոթուաւ**, *t.* wooden jug.

Շուլախ, *t.* maimed.

Չօլիս , *t.* unskilful .

Չօճուիս , *t.* child .

Չօճուիսիս , *t.* infancy ,
childhood .

Չօպան , *t.* shepherd .

Չօռ , evil , pain ; չօռ ու-

տել , to suffer pain .

Չօրսպ , *t.* stocking .

Չօրսպ , *t.* soup .

Չօփուռ , *t.* pitted with the
small pox .

Պ

Պագնել , to kiss .

Պագտուիլ or պագնուիլ ,
Pass. of the prec.

Պազար , *t.* market ; bar-
gain ; պազար ընել , to
to make a bargain .

Պազարակիտէն , *t.* pur-
veyor .

Պազարըն , *t.* bargain .

Պազը or պազի , *t.* some ;
պազը պազը , from time to
time , once in a while ;
պազը անգամ , պազը հերդ ,
պազը վախար or պազը քե-
րէ , *t.* sometimes .

Պազըսին , *t.* some of them .

Պազի , see պազը .

Պաղերկեան or պէղերկեան ,
t. merchant ; պաղեր-
կեան եթաղը , *t.* empo-
rium , place of trade .

Պաթալ , *t.* rejected , pro-
hibited , annulled ; great ,
enormous ; պաթալ ը-
նել , to annul , to sup-
press .

Պաթախ , *t.* marsh , mio-
rass ; slough .

Պաթախի , *t.* impostor ,
deceiver , treacherous
person .

Պաթը , *t.* west ; the west
wind .

Պաթըլ , *t.* vain , worth-
less ; i. q. պաթալ .

Պաթըրիշ , *t.* ընել , to
submerge .

Պաթըն , *t.* sunk ; lost
(spoken of money which
will not be repaid) .

Պաթման , *t.* a weight
varying in different
places (from one to
twenty four pounds) .

Պաթմիշ , *t.* ըլլալ , (to be
plunged , submerged) .

Պալ , *t.* honey .

Պալսպան , *t.* large ; gigan-
tic ; corpulent .

Պալսամ or պալսան ,
balm .

- Պալըխ փաղարը , *t.* fish-market.
- Պալըխ եւրմուրթասը , *t.* spawn of fish.
- Պալըք օթու or պալըդ օթու , *t.* Coccus Indicus.
- Պալըքճը or պալըխճի , *t.* fisherman.
- Պալթա , *t.* axe, hatchet.
- Պալանտորմիչ *t.* ընել , to eulogize.
- Պալղամ , *t.* phlegm.
- Պաղլամի , *t.* calcedony.
- Պալմոմի , *t.* bees' wax.
- Պալլրի , *t.* mud, mire.
- Պալսամ , see պալսամ.
- Պալտըղ , *t.* sister-in-law, wife's sister.
- Պալտըր , *t.* leg.
- Պալտըրան , *t.* hemlock.
- Պալտըրը խարա , *t.* maiden-hair.
- Պալտըրը չպլաք , *t.* cut-throat, scoundrel.
- Պախալ , *t.* grocer.
- Պախուր քեօր , *t.* dim-sighted ; blind, but having the eyes open.
- Պախըճի , *t.* wizard, fortune-teller.
- Պախըչ , *t.* regard, look.
- Պախրր , *t.* copper.
- Պախճա , *t.* garden.
- Պախճապան , պախճէպան or պախճըլան , *t.* gardener.
- Պախշել , *t.* to offer, to present ; to excuse.
- Պախշիչ , *t.* present, gift.
- Պախրաճ , see պարխաճ.
- Պակսեցընել , to lessen, to diminish.
- Պակսիլ , to fail.
- Պա՛հ , certainly, indeed.
- Պահ դնել or պահ տալ , to consign, to deposit.
- Պահար , *t.* seasoning, spice.
- Պահճու , պահունի or պահստէն , kept locked up ; պահճու ախճիկ , adopted daughter.
- Պահուտիլ , to be hidden.
- Պահուտցընել , to hide.
- Պահուիլ , to lie hid, to hide one's self.
- Պահպըհել , to hide.
- Պաղ , cold ; ungraceful, not in good taste.
- Պաղ , *t.* a vineyard.
- Պաղ պախճա , *t.* place planted with trees or vegetables, region of gardens and vineyards.
- Պաղ պօղումու , *t.* vintage.
- Պաղած միալ , to be astonished.
- Պաղա , *t.* tortoise-shell.
- Պաղեցընել , to cool ; to refresh ; to freeze.
- Պաղըչլափիչ *t.* ընել , to offer ; to forgive.

- Պողըշտըկեկ *or պողըշտըկեցընեկ*, to refresh, to give freshness.
- Պողըշտըկի *or պողըշիկ*, to grow cool; to be refreshed, to be pleased.
- Պաղըրսախ, *t.* bowels, entrails.
- Պաղըրտախ, *t.* swaddling-clothes; bandage for confining a child in a cradle.
- Պաղիկ, to become cold; *պաղիկ մնալ*, to be astonished, to be amazed.
- Պաղճի, *t.* vine-dresser.
- Պաղուկ, fresh, cool.
- Պաղտաշ խուռմիշ *t. ընեկ*, to sit cross-legged.
- Պաճ, *t.* toll; *պաճ պիպեր*, Cayenne pepper.
- Պաճա, *t.* attic window, look-out from a garret or roof; side aperture in the top of a chimney.
- Պաճախ, *t.* leg.
- Պաճախսըղ, *t.* short, not tall.
- Պաճանախ, *t.* wife's sister's husband.
- Պամիա *or պամեա*, *t.* okrey, a plant.
- Պայաթ, *t.* stale, not fresh.
- Պայաղը, *t.* ordinary; *պայաղը օր*, week-day.
- Պայրլմիշ *t. ըլլալ*, to faint.
- Պայիր *or պայըր*, *t.* hill, ascent.
- Պայծառացընեկ, to make clear.
- Պայշուշ, *t.* owl.
- Պայրախ *or պարեախ*, *t.* flag, standard; *p.* kite.
- Պայրախտար, *t.* standard-bearer.
- Պայրամ *or պարեամ*, *t.* festival; great festival of the Mohammedans.
- Պաշ, *t.* excellent, of prime quality; *պաշ լախի*, *t.* strong whiskey.
- Պաշաշաղա, *t.* head-long, with the head downwards; straight forward.
- Պաշապաշ, *t.* equal.
- Պաշարեկ, (as in *a.*) to besiege; (from the *t.* *պաշարմաք*) to complete, to accomplish.
- Պաշարում, *a.* *պաշարումն*, siege, investment.
- Պաշաք *or պաշախ*, *t.* ear of wheat, &c.
- Պաշը պօշ, *t.* unbridled, unrestrained.
- Պաշ իւտտիւնէ, *t.* with pleasure, very well.
- Պաշայեկ, *t.* to begin.
- Պաշանդըճ, *t.* beginning.
- Պաշըլի, *t.* hood; cowl; headstall.

Պաշլըճա , *t.* chiefly .
 Պաշխա , *t.* other ; separate ; պաշխա թաւոյ or թիւողիւ , *t.* in another manner .
 Պաշխալը , *t.* independent , *esp.* one who has finished his apprenticeship .
 Պաշխա պաշխա , *t.* separately .
 Պաշխաճա , *t.* by itself .
 Պաշտան ալաղատաք or պաշտան թռնադատութիւն , *t.* from head to foot .
 Պաշտան պաշա , *t.* entirely , from one end to the other .
 Պաշտան սալմա , *t.* superficially ; պաշտան սալմա ընել , to get rid of , to avoid .
 Պաշել , *v.* to kiss .
 Պապ , as in *a.* grandfather ; pope ; also , (in some places) father .
 Պապա , *t.* father , papa ; respectable person ; ball or ornamental top at the head of a balustrade .
 Պապալըխ , *t.* step-father ; (used also in addressing any aged person) .
 Պապանծեցընել , to render unable to answer , to put to silence .
 Պապանծիլ , *a.* պապան-

ծիլ , to hold one's tongue , to keep silence .
 Պապենական , paternal .
 Պապէթ , *t.* collection , company , clique ; պապէթ պապէթ , by companies ; in various collections ; by sorts .
 Պապուղխանա , *t.* brothel .
 Պառաթ or պարաթ , *t.* letter patent from the S. Porte , granting exemption from taxes , or other privileges .
 Պառկեցընել , to put to sleep , to cause to lie down .
 Պառկիլ , to lie down .
 Պառւիլ , *a.* պառւիլ , to grow old , (spoken only of women) .
 Պաս , fast , abstinence .
 Պասպարապար , *t.* perfectly equal .
 Պասամախ , *t.* stair , step .
 Պասարաթը *t.* կապուիլ , to be astonished , to be dumb with astonishment .
 Պասղը , *t.* weight for pressing any thing down ; պասղըյի տակ դնել , to put under press .
 Պասղըն , *t.* excellent ; abundant ; *subst.* sur-

- prise ; պատզըն տալ , to be surprised, to be caught.
- Պամա , *t.* print, printed calico.
- Պամաճի , *t.* printer ; (esp.) calico-printer.
- Պաստմա , *t.* salted and dried meat.
- Պաստրմիշ *t.* ընել , to excel.
- Պատ , wall ; պատէ պատ , staggering, from one side of the street to another.
- Պաթանա , *t.* white-washing.
- Պատանաճի , *t.* white-washer.
- Պատանք , *a.* պատան , grave-clothes .
- Պատանքել , to shroud.
- Պատառ պատառ ընել , to pull to pieces.
- Պատենք , *p. a.* պատենք , sheath, case.
- Պատէմ , *t.* almond.
- Պատիհալա , *t.* gratis, gratuitously .
- Պատկերք , *a.* պատկեր , a picture .
- Պատռել , *a.* պատռուել , to tear.
- Պատռակ , to tear in pieces.
- Պատրուել , to graft :
- Պատրուք քի պատրուկ , *a.* պատրոյգ , wick.
- Պար բռնել or պար խաշալ , to dance.
- Պարապ , as in *a.* unoccupied, &c. also vain, useless ; պարապ ելել , to deceive one's self, to be disappointed ; to prove fruitless.
- Պարապար , *t.* together ; equal.
- Պարապարցընել , *t.* to make equal.
- Պարարտացընել , to fatten.
- Պարէ or պարէմ , *t.* at least .
- Պարըշմիշ *t.* ըլլալ , to be reconciled.
- Պարըշարմիշ *t.* ընել , to reconcile.
- Պարիժ , *t.* obsolete, out fashion .
- Պարխաճ , *t.* a copper bucket.
- Պարխանա , *t.* sack of merchandise ; depot ; luggage.
- Պարծենալ , *a.* պարծիլ , to boast .
- Պարծենկոտ , boastful, vain .
- Պարծենցընել , to make vain, to flatter.
- Պարկուկ , *p.* apricot.

Պարկուճ , *p.* bag (of hair cloth).

Պարմախլըխ , *t.* railing ; pale fence.

Պարմաղ իւղիւմիւ , *t.* lady's-finger, a species of grape.

Պարուծ , *t.* gun-powder.

Պարպեւ , to empty.

Պարտախ , *t.* an earthen mug or pitcher.

Պարտըկան , *a.* պարտական ; debtor.

Պարտըկել , *a.* պարտակել , to cover, to conceal :

Պարտընտէր , debtor ; creditor.

Պաք , *a.* պաշք , fast.

Պեխ , see պըյըխ .

Պեխտախ , wearing mustaches.

Պզալ or պզգալ , *a.* բզգալ , to buzz, to hum.

Պղըխանմիշ *t.* ըլաւ , to cheat or deal unfairly in play.

Պղըխճի , *t.* person who deals unfairly in play.

Պզպզալ , to buzz continually. See պզալ .

Պզտըկնալ or պզտիկնալ , to grow short, to grow small.

Պզտըկցընել or պզտիկցընել , to make smaller, to make shorter.

Պզտըտիկ , very small

Պզտիկ or պզտի , small .

Պզտկուց , from childhood.

Պէղ , *t.* cotton or linen cloth.

Պէզաղ , *t.* merchant of silk and cotton stuffs .

Պէզար , *t.* ըլաւ , to be disgusted, wearied with any thing.

Պէզէստէն , *t.* covered bazar, market-place .

Պէղիւր եաղը , *t.* linseed oil .

Պէզիւրկեան , see պազիւրկեան .

Պէզկին , *t.* disgusted, wearied .

Պէզմիշ *t.* ըլաւ , see պէզար ըլալ .

Պէթ , *t.* bad ; ungraceful, unsuitable .

Պէթէր , *t.* worse .

Պէթնաճ , *t.* infamous .

Պէլ պէլէմիշ *t.* ընել , to guard a pass.

Պէլա , *t.* misfortune, trouble .

Պէլի , *t.* yes.

Պէլէթտիւմիշ *t.* ընել , to inform, to give information or explanations .

Պէլի , *t.* evident, clear.

Պէլի պաշար , *t.* remarkable, distinguished.

Պէլիսիւղ , *t.* not evident, not apparent .

- Պէլքի or պէլքի՛ , *t.* perhaps.
 Պէսպար , *t.* ignorant ; ignorantly .
 Պէկիր or պէյկիր , *t.* horse ; pack-horse .
 Պէհուզիւր or պէհուզուր , *t.* unquiet, uncomfortable .
 Պէճէրմիշ *t.* ընկ , to contrive ; to complete ; to provide, to furnish
 Պէճիւտ , *t.* necessary, important .
 Պէյ , *t.* Bey .
 Պէյան *t.* ըլլալ , to be discovered, to appear .
 Պէյլա , *t.* oval .
 Պէյգասե , *t.* son of a Bey ; prince, nobleman .
 Պէյթամալ or պէյթիմալ , *t.* department of finance, royal treasury ; commissioner who takes possession of confiscated property .
 Պէյիթ , *t.* a stanza ; poetry .
 Պէյլիկ or պէյլիք , *t.* royal ; *subst.* ship of war .
 Պէյնշ , *t.* countenance .
 Պէնկ or պէնք , *t.* mole, mark on the face .
 Պէնտ , *t.* band ; rampart, bulwark ; dike ; prohibition, պէնտ ընկ , to fasten, to bind .
 Պէշիկ , *t.* cradle .
 Պէպէք , *t.* babe ; doll ; պէպէք աչաց or աչքի պէպէք , pupil of the eye .
 Պէպիւնէմիշ *t.* ըլլալ , to glory, to boast .
 Պէպէտ , see պէրպէր .
 Պէս , like .
 Պէս , *t.* bet, wager .
 Պէսլէւ , *t.* adopted child ; maid servant .
 Պէսլէմիշ *t.* ընկ , to nourish, to feed ; to fill up crevices, to pack .
 Պէսլէմիշ *t.* ըլլալ , to be fed, nourished .
 Պէս պէլի , *t.* very clear ; *adv.* so it seems that . . .
 Պէստե , *t.* song .
 Պէստիլ , see փէստիլ .
 Պէվախտ *t.* ատեն , out of season .
 Պէտէլ , *t.* instead of .
 Պէտէն , *t.* body ; outer wall (of a castle) .
 Պէտքե , it is necessary .
 Պէրաշ , *t.* clear, pure .
 Պէրէլէմիշ *t.* ըլլալ , to be wounded, to be scarred .
 Պէրէքէթ , *t.* blessing ; fruitfulness, abundance .
 Պէրէքէթի , *t.* ըլլալ , to

- be or become abundant, fruitful.
- Պէրի, *t.* since.
- Պէրսոսաւոր, *t.* fortunate, prosperous.
- Պէրկիւզար, *t.* friendly token, souvenir.
- Պէրպատ, *t.* spoiled, corrupted; dirty.
- Պէրպեր, *t.* barber.
- Պէքեար, *t.* bachelor.
- Պէքլէմիշ *t.* ընել or պէքլէյել, *t.* to wait.
- Պէքճի, *t.* guard, watchman.
- Պէքմէզ, *t.* grape juice boiled to a syrup.
- Պէքոի, *t.* drunkard.
- Պէքսիմէս *t.* biscuit, sea-bread.
- Պէօլիւկ, *t.* band, troop.
- Պէօլմիշ *t.* ընել, to divide.
- Պէօճէկ, *t.* insect.
- Պէօն, *t.* simple, silly.
- Պէօսպէօյիւք, *t.* full-grown.
- Պէօվլէկ or պէօյրէկ, *t.* flank, loin.
- Պէօրէկ, *t.* sort of pie.
- Պէօրիւճէ or պէօյրիւճէ, *t.* French bean
- Պըլըխ, *t.* mustaches; պըլըխ պուռմիշ *t.* ընել, to twirl the mustaches, to treat with contempt.
- Պըլըխը, *t.* wearing mustaches.
- Պձիւկ, to blot, (as *this paper blots.*)
- Պհլ, *t.* bodkin; awl.
- Պիթէզի, *t.* whole, undivided; *adv.* entirely.
- Պիթիշիւ or պիթիշիկ, *t.* closely joined, next.
- Պիթիշիշ *t.* ըլլալ, to be joined, to be united.
- Պիթիշտիւմիշ *t.* ընել, to join, to unite.
- Պիթ պազար, *t.* market of old clothes.
- Պիլէ, *t.* even (*adv.*); also.
- Պիլէզիկ, *t.* bracelet; well-curb-stone.
- Պիլէկ, *t.* wrist, forearm.
- Պիլմիշ *t.* ընել, to whet, to sharpen.
- Պիլէյի, *t.* whet-stone.
- Պիլէ՛քի, *t.* (*v.* պէօլէ՛քի), would that!
- Պիլօր or պիլօն, *t.* glass.
- Պիլկիճ, *t.* knowing.
- Պիլմէճէ *t.* enigma.
- Պիւ պաշը, *t.* chiliarch, colonel.
- Պիւն, *t.* edifice; *p.* built of stone.
- Պիւնիշ, *t.* great-coat.
- Պիւսմալ, *t.* to harden.
- Պիշիմ, *t.* shape.
- Պիշմիշ *t.* ընել, to cut (as a garment), to shape; to cut in two.

- Պ պէս or պիւպէր , *t.* pepper.
 Պ հտէ , *t.* bread-cake.
 Պ րեան or պիրիյան , *t.* roast meat.
 Պ րիւնի , *t.* first.
 Պ րիքտիրմիշ *t.* ընել , to collect, to gather together.
 Պ րտիւղիյէ , *t.* uniformly ; continually.
 Պ ւղիւղիւշ *t.* ըլլալ , to warp, to shrink.
 Պ ւթէվի , see պիթէվի .
 Պ ւթիւն , *t.* whole .
 Պ ւլպիւլ , *t.* nightingale.
 Պ ւլիւ , *t.* charm, incantation.
 Պ ւլիւ or պիւլիւէմիշ , *t.* ընել , to bewitch.
 Պ ւլիւնիւ , *t.* enchanter.
 Պ ւսպիւթիւն , *t.* entirely.
 Պ ւրիւննիւկ , *t.* gauze.
 Պ ւքմէ , *t.* twisted ; twist .
 Պ ւշկեւ or պւշտըկեւ , to soil ; to contaminate.
 Պ ւել , to envelope ; to roll up .
 Պ ւտիւ , to be rolled up ; to wrap one's self up ; to embrace.
 Պ ւղուր , see պուղուր .
 Պ ւրեւ or բոլբոլեւ , *a.* բոլբոլեւ , to round ; to crown .
 Պ ւլլալ , to glimmer (as a dying taper) ; to glisten (as the eye) .
 Պ ւրճիւ , *t.* quail.
 Պ ւմիշ *t.* ըլլալ , to be cloyed, sated .
 Պ ւտմիշ *t.* ընել , to sate, cloy .
 Պ շիւն , *a.* պղիւն , copper ; գեղիւ պղիւն , brass.
 Պ ճեղ , *a.* կճղակ , hoof .
 Պ ճեղ , *a.* պճեղիւ , bulb of garlic .
 Պ ճւղեւ , to ransack, to examine.
 Պ ճպալ , *a.* պղպջեւ , to boil, to bubble up .
 Պ նտանալ , to harden, (neut.)
 Պ նտացընել , to harden (act.) , to consolidate.
 Պ չալ , *p.* to abominate.
 Պ յոճիկ , *p.* kidney ; gizzard .
 Պ ող , *t.* bundle.
 Պ ոշ , tail .
 Պ ոչաւ , having the tail cut off .
 Պ ոշիկ , short tail .
 Պ ոռալ , to cry aloud ; to roar, to low, &c.
 Պ ոռացընել , to cause another to cry .
 Պ որանի , *t.* food, prepared with a sauce of yoghort and garlic .
 Պ ուղ , *t.* ice .

- p>
- Պուգաղը , *t.* bullock, calf.
- Պուլմամ , *t.* gruel.
- Պուլանքի , *t.* turbid.
- Պուլանմիշ *t.* բլլալ , to be disturbed.
- Պուլաշի , *t.* soiled ; contagious.
- Պուլաշմիշ *t.* բլլալ , to be compromised ; to catch (a disease).
- Պուլաշարմիշ *t.* քնել , to soil ; to communicate contagion.
- Պուլլուր , *t.* wheat boiled and then dried and broken or coarsely ground.
- Պուլուշմիշ *t.* բլլալ , to have an interview.
- Պուլուտ or պուլուծ , *t.* cloud.
- Պուխաւու , or պուխաւը , *t.* fetters.
- Պուխուր or պուհուր , *t.* incense ; aromatics.
- Պուխուրաման , *t.* incense-box.
- Պուլ , *t.* vapour .
- Պուղա , *t.* bull.
- Պուղատա or պողատա , *t.* lye ; steeping of clothes in lye for washing.
- Պուճախ , *t.* corner.
- Պումպար , *t.* intestine used for sausages.
- Պոյնուղ , *t.* horn.
- Պոյուլմիշ *t.* քնել , to command.
- Պոյրուլթա , *t.* letters patent ; government order.
- Պոնալմիշ *t.* բլլալ , to become faint.
- Պոնամիշ *t.* բլլալ , to dote, to be in one's dotage .
- Պոււղու , see պուրղու .
- Պուումա , see պուումա .
- Պոռնաղ or պուրնաղ , *t.* that has the nose cut off or deformed.
- Պուռնոթի or պուրնոթա , *t.* snuff ; պուռնոթի խմել , to take snuff.
- Պուռուն , *t.* a point of land, a cape.
- Պուռունուղ or պուրունսուղ , *t.* that has the nose cut off.
- Պուռուտարմիշ *t.* քնել , to pucker.
- Պուա , *t.* thigh ; haunch.
- Պուտախ , *t.* knot in wood.
- Պուտամիշ *t.* քնել , to prune.
- Պուրղու , *t.* auger, gimlet.
- Պուրճ , or պուրճ , *t.* wall ; turret ; constellation ; sign of the zodiac.
- Պաւրմա , *t.* cock, spout ; screw ; braid of hair.
- Պէղը , *t.* pruning knife ; broad knife ; sickle .
- Պպղիլ , *p.* see կկղիլ .

Պակ, *t.* refractory.
 Պակունք, *lips*.
 Պաճուկ, *p.* tangled, confused.
 Պաճքել, *see պճքել*.
 Պալախիլ, *to walk about*.
 Պալաքընել, *to lead about*.
 Պառակ, *a. պոյտն*, earthen pot.
 Պառաւ, *a. պոյտ*, turn.
 Պրծիլ, *to be delivered*.
 Պօշ, *t.* ash-coloured, grey.
 Պօշա, *t.* sort of ale.
 Պօշարմիշ *t. ըլլալ*, *to become pale*.
 Պօլ, *t.* ample, abundant.
 Պօխճա, *or պօղչա*, *t.* bundle.
 Պօղաղ, *t.* throat; neck (of a bottle, &c.); strait; channel.
 Պօղաղ թօղլուղունա, *t.* serving for one's board, without wages.
 Պօղաղ եսսըրը, *t.* gluttonous.
 Պօղաչա, *t.* sort of pastry.
 Պօղասի, *t.* sort of coarse cotton cloth.
 Պօղմիշ *t. ընել*, *to strangle, to suffocate; to close and tie up (a full bag)*.
 Պօղուժ, *t.* joint (of reeds or grass).

Պօճուրդաւ, *t.* capstan:
 Պօմպօշ, *t.* entirely empty.
 Պօյ, *t.* stature; *պօյ քշել*, *to grow tall; պօյ քաշել*, *to resist, to be obstinate*.
 Պօյա, *t.* colour.
 Պօյախանա, *t.* dying establishment.
 Պօյաճի, *t.* dyer.
 Պօյամիշ *or պօյալամիշ t. ընել*, *to dye, to colour*.
 Պօյլու *or պօյլու պօսլու*, *t.* tall; *օրթա պօյլու*, *of middling stature*.
 Պօյունտուրուխ, *t.* yoke.
 Պօյտաշ, *t.* equal in height.
 Պօշ, *t.* empty; vain, worthless; *պօշ տեղը*, *պօշունա or պօշ պօշունա*, *in vain, to no purpose; պօշ լախըրաղ*, *t.* *or պօշ խօսք*, *idle talk; պօշ պօղաղ*, *t.* idle, vain talker.
 Պօշաթմիշ *t. ընել*, *to empty*.
 Պօշամիշ *t. ընել*, *to divorce*.
 Պօշանմիշ *t. ըլլալ*, *to empty itself; to be divorced*.
 Պօպօղեկ, *p.* acute, pointed.

Պօռա , *t.* nitre ; a tem-
pest.

Պօռալ , see պոռալ .

Պօռթկալ , to squirt .

Պօռու , *t.* trumpet ; pipe.

Պօսաան , *t.* melon gar-

den ; vegetable garden .

Պօսաան խօրխուռու , *t.*
scare-crow .

Պօտուռ , *t.* short, not tall .

Պօտուռում , *t.* cellar .

Պօրճ , *t.* debt ; duty .

Ջ

Ջախջախ , knocker .

Ջաշա , see ճաշա .

Ջաշրա , *t.* distaff .

Ջաղացական or ջաղջական ,
miller .

Ջաղացք , mill .

Ջաղպ , *p.* litter, sedan .

Ջպլամ , *a.* ջպլամն ,
ostrich .

Ջատու , *p.* see ճատը .

Ջարդ , destruction ; ջարդ
ինկաւ , a great des-
truction has taken
place ; ջարդ ձգել , to
slaughter .

Ջարդուբուրդ ընել , to cut
in pieces .

Ջերմ , *a.* ջերմն , fever ;
esp. fever and ague .

Ջլեբաց , *p.* low, worthless
fellow .

Ջլոա , nervous .

Ջխանել , to couple, to pair .

Ջնկել , *p.* to separate .

Ջոջ , *p.* large .

Ջուհա or ջուհակ , *t.*
weaver .

Ջուխա or ջուխակ ,
even ; a pair .

Ջուխա ու ֆարա խաղալ ,
p. to play at even or
odd .

Ջուր , as in *a.* water ; *al-*
so essence ; ջուր լծա-
փել , to make water .

Ջրաման , water vessel .

Ջրել , to irrigate, to
water ; to refute, to
undo .

Ջրիկ , *p.* watery .

Ջրոտ , well watered .

Ջրջեղած or ջրջեղոտ ,
turned to water, having
no substance .

Ջրվաթ , urine .

Ռ

- Ռազախի *t. չափ*, a choice kind of raisins.
 Ռախտ, see ըռահտ.
 Ռահաթ, *t. ըլլալ*, "to be quiet", to be at rest.
 Ռամատ, *t. gold flings*.
 Ռայա, see ռայե.
 Ռայե, *t. subject; esp. subject of the Turkish government, who is not a Mussulman*.
 Ռաստ, see ըռաստ.
 Ռաֆ, see ըռաֆ.
 Ռաֆատան, *t. a soft-boiled egg*.
 Ռեզե, see ըռեզե.
 Ռեհան, see ըռեհան.
 Ռեհին, see ըռեհին.
 Ռեյիզ, see ըռեյիզ.
 Ռենկ, see ըռենկ.
 Ռենչպեր, see ըռենչպեր.
 Ռենտե, see ըռենտե.
 Ռեչե, see ըռեչե.
 Ռեսմ, *t. i. q. ըռեսմ*; percentage.
 Ռեվենտ, see ըռալենտ.
 Ռփետ, see ըռփետ.
 Ռուհ, *t. distilled spirit*.
 Ռուպ, *p. a. սուրճ*, syrup of grape juice.

Ս

- Սահադ, *t. butter*.
 Սալ, *t. rush; a rude sort of guitar*.
 Սալան, *t. carp, a fish*.
 Սաղել, *t. to adorn, to deck*.
 Սաղենաէ, *t. musician*.
 Սաթաշիշ, *t. ըլլալ*, to meddle with; to urge.
 Սաթրր or սաթուր, *t. chopping-knife, cleaver; executioner's knife*.
 Սաթիւան, *t. pleurisy*.
 Սաթրանճ, *t. square; chess, check*.
 Սալ, *p. a. սալ*, wagon.
 Սալ, *t. raft, float*.
 Սալաթա, *t. (Ital.) salad*.
 Սալահանա, *t. slaughter-house*.
 Սալամու or սալամուս, *t. (Ital.) brine*.
 Սալեան, *t. annual tax*.
 Սալեպ, *t. salep*.
 Սաղի, *t. տալ*, to give information.

- Սլընճախ, *t.* swing.
 Սլընմիշ *t.* ըլլալ, to strut.
 Սլթ, *t.* only.
 Սլթանաթ, *t.* majesty, grandeur.
 Սլլամիշ *t.* ընել, to swing, to rock; to defer, to put off.
 Սլխըմ, *t.* bunch of grapes.
 Սլխըմ սաչախ, *t.* hanging in bunches or tufts, irregular.
 Սլմա, *t.* a kind of food made with small clams and rice.
 Սլմասէտիրթ *t.* երթալ, to rush heedlessly on.
 Սլմին, *p.* weaver's beam.
 Սլմիշ *t.* ընել, to rush forward.
 Սլոր, a plum.
 Սլորըմիշ *t.* ընել, to set on (as a dog).
 Սլոս, *t.* water carrier.
 Սլոս խուշի, *t.* goldfinch or linnet; cormorant.
 Սլոսա, *t.* crippled.
 Սլորդ, *t.* mastick; *pr.* n Scio.
 Սլըն, *t.* take care!
 Սլընմիշ *t.* ըլլալ, to take care, to be ware.
 Սլթիշան, *t.* dressed leather.
 Սխսի, *t.* vase, flower-pot.
 Սխտել, *t.* to cripple.
 Սհաթ, *t.* hour; clock; watch.
 Սհաթճի, *t.* watch-maker.
 Սհան, *t.* copper dish.
 Սհեցընել, to cause to slip.
 Սհիհ, *t.* certain, sure.
 Սհիւտուկ, *p.* slippery.
 Սղ, *t.* alive; safe and sound; the right (side).
 Սղանախ, *t.* an abundant shower.
 Սղըր, *t.* deaf; սղըր ճամ *t.* dim glass, ground glass.
 Սղլամիշ *t.* ընել, to save; to get rid of, to get off one's hands.
 Սղլըի, *t.* health; life.
 Սղմ, *a.* սղմն, embryo.
 Սղնալ, *t.* to recover one's health.
 Սղ սէլիմ, *t.* safe and sound.
 Սղտան սղա, *t.* very right, very correct.
 Սճ, *t.* round iron plate for baking pancakes.
 Սճ դեպրըզ, *t.* vitriol.
 Սճայախ or սաճայաղի *t.* tripod.
 Սման, *t.* straw.

- Սամանի, *t.* straw-colored.
 Սամի եկի, *t.* samiel, hot wind.
 Սամուռ or սամուր, *t.* sable.
 Սամսար, *t.* a kind of weasel or ferret.
 Սամսուն, *t.* a bull-dog.
 Սայէ, *t.* protection, patronage.
 Սայրելամիշ *t.* ընեւ, to dote, to rave; to talk in one's sleep.
 Սայի or սայլ, *t.* letter carrier; reckoning.
 Սայլանկոզ, *t.* snail.
 Սայմիշ *t.* ընեւ, to repute, to esteem.
 Սայքի, *t.* almost; as it were.
 Սանահար, *a.* սանահայր, father of a god-child.
 Սանամար, *a.* սանամայր, mother of a god-child.
 Սանթուռ, *t.* dulcimer.
 Սանճախ, *t.* flag, banner; a county.
 Սանճը or սանճի, *t.* colic; a pain.
 Սանտաւ, *t.* boat, wherry.
 Սանտուխք or ս. սանտուխտ, ladder; stairs.
 Սանքի, see սայքի.
 Սաչախ, *t.* fringe; edge; portion of a house jutting over the street.
 Սաչը, *t.* wedding-gift.
 Սաչերպրըզ, see սաճ զըպրըզ.
 Սաչմա, *t.* shot; incoherent talk.
 Սպպահ երէրզը, *t.* the morning star.
 Սպպան, *t.* a plough.
 Սպպան տէմիրի, *t.* plough-share.
 Սպպո, *t.* ընեւ, to have patience.
 Սպպոն or սպպոն, *t.* soap.
 Սառ, *a.* սառն, ice.
 Սառաճ, *t.* saddler.
 Սառաֆ, see սարաֆ.
 Սառեցընեւ, to freeze, to congeal.
 Սառնիճ, *t.* cistern.
 Սառտէլա, *t.* a sort of anchovy.
 Սաստկընաւ, to become violent.
 Սաւաշմիշ *t.* ըլլաւ, to contend.
 Սատէ, *t.* simple; mere; սատէ եաղ, *t.* butter.
 Սատէքեար, *t.* goldsmith who does preparatory work.
 Սատրիս, *t.* faithful.
 Սատրիսանէ, *t.* faithful; faithfully.
 Սատկեցընեւ or սատկըցընեւ, to destroy, to kill.
 Սատկիւ, *a.* սատտկիւ, to

- perish ; (said of a beast) to die.
- Սարայ or սէրայ, *t.* palace.
- Սարայտար, *t.* attendant in a palace.
- Սարաֆ, *t.* banker.
- Սարը, *t.* yellow.
- Սարըլըխ, *t.* jaundice.
- Սարըխ, *t.* turban.
- Սարըճա or սարըմթրախ, *t.* yellowish.
- Սարմաշըխ, *t.* ivy.
- Սարսմիշ *t.* ընեւ, to shake.
- Սարսի, *t.* rugged, rough ; harsh
- Սարսիքն թրըխ, *t.* impediment ; annoyance .
- Սարֆ *t.* ընեւ, to expend .
- Սաւախ, *t.* foolish .
- Սաւուշմիշ *t.* ըլլաւ, to escape .
- Սաւուրմիշ *t.* ընեւ, to winnow ; to toss up.
- Սափա, *t.* retired, out of the way .
- Սափան, *t.* a sling .
- Սափլամիշ *t.* ընեւ, to drive in, to thrust.
- Սափմիշ *t.* ընեւ, to turn aside .
- Սաֆի, *t.* pure, unadulterated .
- Սաֆու, see զաֆու .
- Սաֆտէրուն, *t.* simple-minded, sincere.
- Սգլիւ, see սմբիւ .
- Սիւննոց, *a.* սիւննոց, melon bed.
- Սիկեմուկ, *p.* bat .
- Սեպեւ, to esteem ; to think.
- Սեպէ՛ թէ, suppose that ; almost .
- Սերտ ըլլաւ or սերտեւ, to learn by heart.
- Սև, *a.* սևաւ, black ; սև ծով, Black sea ; սև մաղձ, melancholy .
- Սևաչուի, that has black eyes .
- Սևերես, abashed, confounded.
- Սևկեկ or սևուկ, blackish, dark .
- Սևնաւ, to be or become black.
- Սևցընեւ, to blacken .
- Սիփ սև, very black .
- Սէղեկ, *t.* mark, token, indication.
- Սէզմիշ *t.* ընեւ, to perceive .
- Սէթ, *t.* high seat, bench.
- Սէթճասէ, *t.* rug .
- Սէլ, *t.* torrent, freshet.
- Սէլամէթ, *t.* safety ; as an *adv.* safely, happily .
- Սէլամլըխ or սէլամլըք, *t.* saloon, parlour ; portion of a house not included in the harem.
- Սէլեան, *t.* sardonynx .

- Ալէ , *t.* broad flat basket.
 Ալվի , *t.* cypress ; սէլվի
 պօլու , *t.* tall and pos-
 sessed of a noble figure.
 Աճճատէ , see սէթճատէ.
 Աէթը , *t.* pack-saddle.
 Աէթ , *t.* side, quarter.
 Աէմիզ , *t.* fat.
 Աէմիզ օթու , *t.* purslain.
 Աէյիս , *t.* groom , ostler.
 Աէյիթ , *t.* observation ;
 spectacle, show ; սէյիթ
 ընել , to visit, to go
 light-seeing.
 Աէյրէկ or սէյրէթ , *t.* o-
 pen, not close together ;
adv. seldom.
 Աէշիշ , *t.* ընել , to choose ;
 to distinguish ; to sepa-
 rate.
 Աէպէպ , *t.* cause, motive.
 Աէս սէլէնկ , *t.* noise, ru-
 mor.
 Աէլինմիշ *t.* ըլլալ , to be
 joyful .
 Աէվի , see սէլվի .
 Աէվտա , *t.* melancholy ; in-
 clination.
 Աէտէֆ , *t.* mother of
 pearl ; rue (the plant).
 Աէտիթ , *t.* mattress ; sofa.
 Աէրասկէր , *t.* generalissi-
 mo.
 Աէրէ , *t.* shorter span,
 measure between the
 thumb and fore finger .
 Աէրէն or սէրէն տիրէյի ,
t. mast of a ship.
 Աէրթ , *t.* hard, stiff ; *met.*
 churlish ; *adv.* stiffly, &c.
 Աէրթլիս , *t.* stiffness,
 churlishness.
 Աէրթնալ or սէրթընալ , *t.*
 to become hard, to stif-
 fen ; (of the sea) to be-
 come rough.
 Աէրիս , *t.* fresh, cool.
 Աէրմայէ , *t.* capital in
 business.
 Աէրչէ , *t.* sparrow.
 Աէրպէստ , *t.* frank ; *adv.*
 freely.
 Աէրսէմ , *t.* stupified ; dull.
 Աէրսէմալ , *t.* to be stu-
 pified.
 Աէրսէմցընել , *t.* to stupify
 Աէրփինթի , *t.* sprinkling,
 gentle rain .
 Աէրփիշ , *t.* ընել , to
 sprinkle ; to shed.
 Աէփէթ , *t.* basket.
 Աէօզ սահապը , *t.* com-
 mander, director.
 Աէյիւտ , *t.* willow, osier.
 Աէֆա , *t.* ընել , to take
 pleasure.
 Աէֆէր , *t.* war ; expe-
 dition ; turn, trip.
 Աէֆիլ , *t.* miserable, pit-
 iable.
 Աէֆիչ , *t.* rascally, kna-
 vish.

Սըզը , *t.* acute pain.
 Սըզըթը , *t.* teasing, importunity .
 Սըզընթը , *t.* juice, expressed juice.
 Սըզընթիչ *t.* ընել , to give acute pain.
 Սըզիչ *t.* ընել , to distil, to drip.
 Սըթմա or սթմա , *t.* fever and ague.
 Սըխ , *t.* close, thick ; frequent ; *adv.* frequently.
 Սըտը , *t.* compact, close.
 Սըտէթ , *t.* trouble ; hurry ; heat of a fever ; սըտէթ ընել , to urge, to hurry ; սրտէթով , in a hurry ; with trouble .
 Սըխմել , *t.* to squeeze ; to hold firmly .
 Սրխնալ , *t.* to become close, compact ; to become intimate.
 Սըխցընել , *t.* to thicken ; to make familiar ; to do often .
 Սըղ , *t.* shallow, not deep.
 Սըղընիչ *t.* ըլլալ , to take refuge .
 Սըմարալիչ *t.* ընել , to commit, to commission.
 Սըյըրիչ *t.* ընել ; to tear off, to scrape .
 Սըյըրիֆիչ *t.* ըլլալ , *t.* to slide, to slip ; to fall ; to

slip away, to escape ; to be scraped .
 Սըյըրի , *t.* impudent, immodest .
 Սընամիչ *t.* ընել , to try, to prove .
 Սընըն , *t.* bound, limit .
 Սըչան օթու , *t.* arsenic .
 Սըն , *t.* secret ; glazing of an earthen vessel ; coating of mercury on a mirror .
 Սըղը , *t.* glazed .
 Սըռտաչ , *t.* confidant .
 Սըսիա , *t.* splenetic ; dropsical ; consumptive .
 Սըվա , *t.* plastering ; whitewashing .
 Սըտի , *t.* trust, confidence .
 Սըրա , *t.* order, row ; խըյը սըրա , *t.* close along the shore ; սըրա վարալ , *t.* in order .
 Սըրըթիֆիչ *t.* ընել , to grin .
 Սըւի , սըւիկայ or սըւիկակ , *v.* this .
 Սըփա , *t.* ass' colt ; tressel .
 Սըփղըն or զըփղըն , *t.* trident , three-forked pole or harpoon .
 Սըֆըն or սֆըն , *t.* zero .
 Սիաւէթ , *t.* trouble, affliction .
 Սիթէմ *t.* տալ , to reproach, to blame .
 Սիթիլ , *t.* barber's water-

- pot ; a kind of copper dish for food.
- Սիլա , *t.* native country, distant home.
- Սիլահ , *t.* arms .
- Սիլահլանորմիչ *t.* ընել , to arm .
- Սիլահի , *t.* one who is returning to his native country .
- Սիլեհտար , *t.* armour-bearer .
- Սիլեհ *t.* զարնել , to slap, to cuff .
- Սիլմե , *t.* even full .
- Սիհիրպազ , *t.* wizard .
- Սիճիլ , *t.* sentence, decision .
- Սիճիմ , *t.* pack-thread, twine .
- Սիմ , *t.* brass tinsel .
- Սիմ սիահ , *t.* very black .
- Սիմիտ , *t.* a kind of cake .
- Սիմիտ ունու , *t.* grits of wheat .
- Սիյիւր or սինյիւր , *t.* sinew .
- Սինադոս , *a.* սիւնհոդոս , synod, council .
- Սինամկքի , *t.* senna .
- Սինի , *t.* large copper salver ; low oriental dining table .
- Սինի պէղի , *t.* table-cloth .
- Սինմիչ *t.* ըլլալ , to be pressed down ; to be abashed .
- Սինսիլե , *t.* race, genealogy, ancestry .
- Սինտիրմիչ *t.* ընել , to impress ; to press down ; to digest .
- Սիսեռ , *a.* սիսեռն , chick-peas .
- Սիվիլճիկ or սիվիլճիք , *t.* pimple .
- Սիվիշմիչ *t.* ըլլալ , to slip away .
- Սիվըրի , *t.* pointed .
- Սիվրի սինէկ , *t.* musketo .
- Սիտիք զոռու , *t.* strangury .
- Սիրեցընել or սիրցընել , to gain one's love .
- Սիրտ տալ , to encourage ; սիրտը առնել , to calm, soothe, pacify ; (of food) to cloy ; սիրտը բանալ , to give pleasure, to divert ; to open one's heart ; սիրտը ետ գալ , to vomit ; սիրտը դող ելլել , to begin to tremble ; սիրտը էրած , in trouble .
- Սիւզկէճ , *t.* strainer .
- Սիւզմե , *t.* strained .
- Սիւզմիչ *t.* ընել , to strain .
- Սիւլիւկ , *t.* leech .
- Սիւլիւմէն , *t.* arsenic .
- Սիւմիւքիւ , *t.* snail .
- Սիւնկէր , *t.* sponge .
- Սիւննէթ , *t.* circumcision .
- Սիւպիւե , *t.* orgeat .

Սիւռ , *t.* milk.
Սիւռ մազիւսի , *t.* sky blue.
Սիւտանա , *t.* wet-nurse, foster-mother
Սիւտած , or **սիւտիւ աշ** , *t.* rice-milk.
Սիւրահի *t.* conical.
Սիւրթիւկ , *t.* idle worthless fellow.
Սիւրիւ , *t.* company; flock; drove.
Սիւրիւմիշ *t.* ըլլալ . to be in demand, (spoken of merchandise).
Սիւրիւնմիշ *t.* ըլլալ , to creep ; to rub one's self ; hang about as a dependent.
Սիւրիւքլէմիշ *t.* ընել , to drag on the ground.
Սիւրկիւ , *t.* bolt, bar.
Սիւրկիւն *t.* ընել , to exile, to banish .
Սիւրմէ , *t.* prepared anti-mony ; i. q. **սիւրկիւ** .
Սիւրմիշ *t.* ընել , see **սիւրկիւն** ընել .
Սիւրսալ *t.* ընել , to assail.
Սիփէր , *t.* refuge, shelter.
Սիփէրէնմիշ *t.* ըլլալ , to take shelter.
Սիքքէ , *t.* die for coin ; impression on a coin ; hat of a dervish.
Սիֆտահ , *t.* first money

received by a shop-keeper in the morning ; first experiment of any thing ; *adv.* in the first place .
Սլոնկ սլոնկ ժուռ գալ , to walk slothfully, to gad about .
Սխըմա , *t.* constraint, discomfort .
Սքիւլմիշ *t.* ըլլալ , to be ashamed ; to be troubled in mind ; to be indignant.
Սխտոր , *a.* **խտոր** ; garlick.
Սխտորգուշ , wooden mortar for crushing garlick .
Սկառա , *t.* gridiron ; grate.
Սկիզբ , *a.* **սկիզբն** , beginning .
Սկսիլ , *a.* **սկսանիլ** , to begin .
Սկորդել , to tear off ; to cast off .
Սղամիշ *t.* ընել , to gather up (one's garments), to roll up (one's sleeves), as if preparing for work ; to milk (a cow, &c.)
Սղանմիշ *t.* ըլլալ , to be prepared for any work by having rolled up the sleeves, &c .
Սղըր , *t.* ox .
Սղըրթմաճ , *t.* herdsman .
Սղըրճըխ , *t.* starling .

- (|)շէցընել, to cram in.
 (|)շմիլ, *t.* to be contained.
 (|)շցընել, to make costly.
 (|)մառլամիշ *t.* ընել, see սըմարլամիշ ընել.
 (|)մար, *t.* broker.
 (|)մեցընել, to humble, to abase.
 (|)միլ, to be humbled, abased.
 (|)նսուկ, box, chest.
 (|)որեցընել, see սորվեցընել.
 (|)որիլ, see սորվիլ.
 (|)որվեցընել or սորվեցընել, to teach; to habituate.
 (|)որիլ, to learn; to become accustomed.
 (|)ո՛ւ պաշը, *t.* superintendent of aqueducts; usually prefect of police.
 (|)ո՛ւ մէլէյի, *t.* mermaid, siren.
 (|)ո՛ւ փալիւզէսի, *t.* castles in the air.
 (|)ուզա *t.* կայնիլ, to stand up on the hind feet (spoken of a dog).
 (|)ուլամիշ *t.* ընել, to water.
 (|)ուլանմիշ *t.* ըլլալ, to be watered.
 (|)ուլու, *t.* watery.
 (|)ուլի *t.* ըլլալ, to have a settlement of accounts, to come to terms.
 (|)ուշ, dear, costly; սուշ նսաիլ, to cost dear.
 (|)ուճուխ, *t.* sausage.
 (|)ումախի, see սումախի.
 (|)ունթուրլու, *t.* splendid, expensive.
 (|)ունմիշ *t.* ընել, to present, to offer.
 (|)ուչ, *t.* fault.
 (|)ուչու, *t.* faulty.
 (|)ուչսուզ, *t.* faultless; սուչսուզ տեղը, unjustly, for no fault.
 (|)ո՛ւս, hush! սուս ըլլալ or կննալ, to be silent; to be quiet.
 (|)ուսամ, *t.* sesame.
 (|)ուսիկ, silent.
 (|)ուտ խուլ ըլլալ, to pretend not to hear, to play the deaf man.
 (|)ուտղորուց, liar.
 (|)ուտմընէ, in pretence.
 (|)ուտուճուտ, false and futile.
 (|)ուրաթսրզ, *t.* deformed, disfigured, ugly.
 (|)ուրխա, *t. p.* see անկարեա.
 (|)ուֆա, *t.* քան, corridor.
 (|)ուֆուֆ, *t.* a medicine to be taken unmixed.
 (|)ուֆրա, *t.* table.
 (|)պաննախ, *t.* spinage.
 (|)պաննել, *a.* սպանանել, to kill.

- Առթմիչ** *t.* **ընել** , see սրբրթմիչ **ընել** .
Առչա , *t.* glass cut to imitate a diamond ; **սռչա փարմաղը** , *t.* the little finger .
Աասկ , an asper, $\frac{1}{2}$ of a para ; money .
Ապին սուտը , utterly false .
Ատկել see **ըստրկել** .
Ասուգ , *ս.* **ստոյգ** , certain, sure .
Աբացընել , to sanctify .
Աբուրթիւն առնել , to partake of the Lord's Supper .
Արդողել , to be angry .
Արդողցընել , to exasperate, to irritate .
Արբի , *t.* a pole .
Արմա , *t.* gold wire .
Արմալը , *t.* interwoven with gold wire .
Արմաքէշ , *t.* gold wire drawer .
Արնալ , *p.* to become sharp .
Արոց քար , whetstone .
Արտանց , willingly, with all the heart .
Արամաշուք , inquietude of mind, anguish .
Աբառոտ , courageous .
Արտոտնալ , to take courage .
Աթտել , to roll up the sleeves, &c. *i. q.* **սղամիչ ընել** .
Ալ *t.* **դիւն** , the left .
Ալախ , *t.* left handed ; body-guard .
Ալմիշ *t.* **ըլլալ** , to fade .
Ալուխ *t.* **առնել** , to take breath .
Ալուղան , *t.* short-winded .
Ալումիշ *t.* **ըլլալ** , to pant ; to puff, to breathe with difficulty .
Ախախ , *t.* street .
Ախուրմիշ *t.* **ըլլալ** , to crowd one's self in .
Աղուլճան or **սօղուլճան** , *t.* worm .
Ամ , *t.* of one piece, entire ; a stuff wrought with gold .
Ամաքի or **սօմախի մէռմէռ** , *t.* porphyritic marble .
Ամուն , *t.* loaf of bread .
Աջ , *t.* family, descent ; sort ; **սոյ սօփ** , relatives, the whole circle of one's relations .
Այլաւոտ , *t.* of a noble family .
Այլաւն *t.* **տալ** , to be despoiled .
Այմիշ *t.* **ընել** , to strip, to plunder ; to peel .
Առն , *t.* end, extremity ; **սռն սօնունտա** , at last, after all .

Սնդրա or սոնրա . *t.* after ;
 նէտէն սոնդրա , *t.* tardily .
 Սրղաճ , *t.* crest, plume .
 Սփա , *t.* large stick, club .
 Սօֆ or զօֆ , *t.* goats'

hair ; Tamlet ; woollen
 stuff .

Սօֆու , *t.* devotee .

Սօֆաա , *t.* Turkish theolo-
 gical student .

Վ

Վալ *t.* դալ , to re-
 nounce ; to cease .

Վաղել , *as in a.* to run ;
 also to drip ; to leak .

Վալն 'ի վաղը , running,
 rapidly .

Վալվաղել , *a.* վազվազել .
 to run backwards and
 forwards ; to leak in
 many places .

Վալվազրնել , to drive
 here and there ; to make
 (a vessel) leaky .

Վալվառնել , to run in va-
 rious directions .

Վազրնել , to cause to
 run ; to pour, to let flow .

Վաթել , to pour out .

Վախէ սուլթան , *t.*
 Queen mother

Վախ , alas !

Վախ , fear, timidity ; վախ
 տալ , to use threats, to
 intimidate ; վախուն դա-
 ղալ , to tremble for
 fear .

Վախըֆ , *t.* charitable

legacy ; glebe , property
 entailed to a pious or
 charitable use ; տունը
 վախըֆ ըրեր է , he has
 devised his house to a
 charitable purpose .

Վախիթ or վախտ , *t.* time .

Վախոտ , timid, fearful .

Վախալ , to fear .

Վախցրնել , to frighten,
 to intimidate .

Վաղը , tomorrow ; վաղը
 չէ մէկալ օր , the day
 after tomorrow .

Վաղուց , formerly, long
 ago .

Վաղիթօք , *p.* in the
 morning .

Վայել , *a.* վայելիլ , to
 be proper ; to enjoy .

Վայն 'ի վրան բերել , to
 bring into trouble ; to
 overtask .

Վայնաչար , *t.* involunta-
 rily, in spite of one's
 self .

- Ա յնասուն , alarm, confusion.
 Ա շախ , *t.* lynx .
 Ա առեկ , *a.* վառեակ , chicken .
 Ա առվուռն , glistening, ardent.
 Ա ասիէթ or վասիյէթ , *t.* will, testament ; disposal .
 Ա աստակ , gain, profit.
 Ա աստրկիլ , to gain, to profit.
 Ա աստրկցընել , to cause another to profit.
 Ա ատ , *t.* promise ; վատընել , to promise .
 Ա ատէ , *t.* appointment, set time .
 Ա ատուժ , lean, thin .
 Ա ատուժնալ , to become thin, lean .
 Ա ար , *a.* 'ի վայր , down, below ; վար դնել , to put down ; to retain ; վար զարնել , to treat with contempt ; վար մնալ , to be inferior .
 Ա արագուր , *a.* վարագոյր , curtain .
 Ա արախ , *t.* gold or silver leaf .
 Ա արի , lower .
 Ա արիյէթ , *t.* wealth .
 Ա արիյէթի , *t.* wealthy .
 Ա արիս , *t.* an heir .
 Ա արկուն , reputation ; opinion .
 Ա արձուր , hired .
 Ա արձք , (pl. of *a.* վարձ) . reward, wages .
 Ա արուիլ , to conduct ; to deal .
 Ա արշախ , see վաշախ .
 Ա արպետ , master of a trade ; skilful ; cunning .
 Ա արպետորդի , skilful ; wary, cunning .
 Ա արտանա , *p.* roller, cylinder .
 Ա արցաւ or վարցաւք , *p.* diarrhoea ; dysentery .
 Ա եր , *a.* 'ի վեր , above ; upon ; high ; վեր բռնել , to esteem highly ; վերի , upper .
 Ա եր'ի վերանց , superficially .
 Ա երնալ , *a.* վերանալ , to be raised ; to mount up .
 Ա երուվար , high and low ; in confusion .
 Ա երջացընել , to finish, to terminate .
 Ա երջը , afterward, at last .
 Ա եր վեր բնկնիլ , to leap up and down .
 Ա երվերիչ , ring-leader, originator .
 Ա երցընել , to raise up, to take up .

- Վ զըռ զգրռ . *t.* whistling
 (as the wind) ; one
 after another ; inces-
 santly.
 Վ զնոց , neck-lace, chain,
 collar.
 Վ էզեր . *t.* Vizir, minister
 of state.
 Վ էզնէ , *t.* small scales
 used for weighing gold,
 &c.
 Վ էլաքին or Վէլաքիմ , *t.*
 but yet.
 Վ էլէտիզնա , *t.* bastard ;
 cunning.
 Վ էլվէէ , *t.* noise, con-
 fusion.
 Վ էրա . *t.* ընել , to sur-
 render.
 Վ էրան or Վէրանէ , *t.* ruin-
 ed, desolated ; ruins,
 rubbish.
 Վ էրէմ , *t.* consumption,
 phthisis.
 Վ էրէսիէ , *t.* credit ; *adv.*
 on credit.
 Վ էրկի , *t.* giving ; duty ;
 tax.
 Վ էրտիվէն , see ժէրտիվէն .
 Վ էքիլ , *t.* vicegerent,
 substitute ; agent.
 Վ էլքիլնարձ , *t.* steward.
 Վ ընկզննկալ , *p.* to howl ;
 to groan.
 Վ ըռվալ , to mutter,
 to prate.
 Վ իւայէթ , *t.* province.
 Վ իճակ ձգել , to cast lots,
 to ballot.
 Վ իւճիււտ , *t.* body, per-
 son.
 Վ լալ or վաւալ , *v. a.*
 լոււաւալ , to wash .
 Վ խաալ , to leap about,
 to crawl .
 Վ շտացընել , to afflict,
 to trouble .
 Վ ուխուֆ *t.* ըլլալ , to get
 information, to as-
 certain.
 Վ ոքնաւել , to drive out,
 to put out .
 Վ ղայ , *a.* 'ի վերայ ,
 above ; upon .
 Վ ղայ դնել , to grow, to
 increase ; to rise in
 price .
 Վ ղայի , upper.
 Վ ջլթա , *t.* tack, turn of
 a ship ; also *i. q.* ջլթա .
 Վ ջլաւաւա or վջլաւաւա *t.*
 governor .

Տ

- Տաշ** , *t.* bald.
- Տաթարղ** , *t.* insipid, unsavoury.
- Տաթփրեհա** , *t.* appeal, complaint.
- Տալ** , *t.* branch.
- Տալ պուտախ** , *t.* branches and leaves, foliage.
- Տալխ** , *t.* spleen ; dropsy.
- Տալղա** , *t.* wave, billow.
- Տալ զըլըճ** , *t.* holding a drawn sword.
- Տաղաւուխ** , *t.* parasite.
- Տաղըճ** , *t.* diver.
- Տալմիշ** *t.* ըլլալ , to dive ; to be deeply engaged, to be in deep thought.
- Տալարմա** *t.* ընել or տալարմիշ *t.* ընել , to dip ; to cover branches of a vine with earth, so that they may take root ; to plant with slips from vines.
- Տակ** , under.
- Տակն 'ի վրայ** or **տակնու վրայ** ընել , to upset ; to put in confusion.
- Տահա** , *t.* still, yet ; more, (forming the comparative degree of adjectives).
- Տաղարճրիս** , *t.* bag, pouch.
- Տաղըթմիշ** *t.* ընել , to scatter ; to distribute.
- Տաղըլմիշ** *t.* ըլլալ , to be scattered, to spread.
- Տաղընըի** , *t.* scattered.
- Տաղը** , *t.* mountaineer.
- Տաղադա** , *t.* occupation.
- Տաճկէվար** , in Turkish.
- Տամ** , *t.* flat roof, terrace ; shed.
- Տամա** , *t.* game of checkers.
- Տամալը** , *t.* plaid ; checkered.
- Տամախ** or **տամաք** , *t.* palate.
- Տամահքեար** , see **Թամահքեար**.
- Տամար** , *t.* vein.
- Տամիա** , *t.* drop, trickling ; apoplexy.
- Տամիաթմիշ** *t.* ընել , to drop, to let drop.
- Տամիա** , *t.* seal, stamp, brand.
- Տամիալմիշ** *t.* ընել , to seal, to stamp, to mark.
- Տամիպուռ** , see **Թամիպուռ**.
- Տայաթարմիշ** *t.* ընել , to support, to prop up.
- Տայախ** , *t.* support, prop ; blow, beating.
- Տայանմիշ** *t.* ըլլալ , to lean upon ; to hold out, to last.

Տայր , *t.* uncle, mother's brother ; *adj.* haughty.

Տայրմա or **տայմա** , *t.* always.

Տայրէ , *t.* circle ; sort of timbrel.

Տան գլուխ , capital letter ; for each house.

Տանա , *t.* a calf.

Տանել , *a.* տանիլ , to carry .

Տանըմիշ *t.* ըլլալ , to consult, to take advice .

Տանրաէր , *a.* տանուտէր , house-owner, landlord.

Տանծ , *a.* տանձ , a pear.

Տանդալախ , *t.* coarse, awkward.

Տանորկին , *a.* տանտիկին , mistress.

Տանորն , *t.* dandling ; petted, effeminate .

Տաշխըն , տաշղըն or թաշխըն , *t.* overflowing.

Տաշմիշ *t.* ըլլալ or թաշմիշ *t.* ըլլալ , to abound, to overflow.

Տաշուք , chips.

Տապաղա , see թապաղա .

Տապան , *t.* sole [of the foot ; floor.

Տապանճա or **տապանչա** , *t.* pistol.

Տապկեւ , *a.* տապակեւ , to fry.

Տապկոտակիւ , *p. a.* տապկոտա-

պիւ , to be anxious, to be troubled .

Տառ աղաճը , *t.* gibbet, gallows.

Տառ խուրթուրմիշ *t.* ըլլալ , to escape narrowly .

Տառը , *t.* millet ; maize.

Տառչին or **թառչին** , *t.* cinnamon .

Տառօս , *t.* blessing ; marriage blessing ; տառօսը **գլուխդ** , the same blessing upon you !

Տասը , *a.* տասն , ten .

Տա՛տափակ , very flat, perfectly smooth .

Տալա , *t.* suit at law , prosecution.

Տալաճի , *t.* prosecutor.

Տալար , *t. a.* գուար , domestic animal.

Տալէթ , *t.* invitation .

Տալուլ , *t.* a drum.

Տալուանմիշ *t.* ըլլալ , to be prompt, active, to make haste .

Տատ , *t.* grand-father ; father .

Տատա , *t.* nurse.

Տատանմիշ *t.* ըլլալ , to be accustomed, to learn the way .

Տատանորմիշ *t.* ընել , to accustom .

Տարա , *t.* tare, weight of a box , &c .

Տարապխանէ, *sec* զարպխանէ.

Տարիք, *pl.* of տարի, age.

Տարհալաթ, *see* բուրդուպապուճ.

Տարմատաղըն *t.* բլլալ, to be dispersed, scattered here and there.

Տարուիլ, *Pass.* of տանիլ, to be carried.

Տարչին, *t.* *see* տառչին.

Տարտոնել, *t.* to disperse.

Տափաք or **տափակ** գլուխ, Frank, European.

Տափնել, *a.* տափանել, to harrow.

Տաքեղ, *p.* pepper.

Տաքնալ, to become warm, to become hot; to be engaged or excited.

Տաքուկ, warm.

Տաքցընել, to heat.

Տգեղնալ, *a.* ագեղանալ, to grow ugly.

Տեղ, *a.* տեղի, place, room; *prep.* instead of; տեղ տեղ, in various places; տեղաց մը, from a place.

Տեղացի, belonging to the place, indigenous.

Տեղաւորել, to deposit, to set in order.

Տեղն 'ի տեղը, every thing in its place; minutely, particularly.

Տեղուանք, *plur.* of տեղ.

Տես երթալ, to go to see, to visit.

Տեսնել or **տեսնալ**, to see; to look; to look after, provide for.

Տեսնուիլ, to appear; to see one another, to enjoy a visit.

Տեսք, sight, view.

Տեսքով or **տեսքօք**, handsome.

Տջացընել, *v.* to buzz; to vex.

Տէ', *t.* come on! take care!

Տէ' իմոյ or **տէ' ինտի**, *t.* now then! come on!

Տէի or **տէյի**, *t.* (*lit.* saying), as, as though, on the supposition that...; **չես ուզեր տէի' ուրիշին տուալ**, supposing that you did not wish it, he gave it to some one else.

Տէլի խանը, *t.* young man.

Տէլիճէ, *t.* darnel, tares; *adj.* hair-brained.

Տէլի տօլու, *t.* foolish, half-witted, eccentric.

Տէլաք or **թէլաք**, *t.* attendant in a bath.

Տէ'հա, *t.* there it is.

Տէմթ, *t.* bunch; tuft; nosegay.

Տէմին, *t.* a little while ago.

- Տեփր**, *t.* iron.
Տէյ, *t.* until.
Տէյնէկ, *t.* staff, rod.
Տէյի, see **տէի**.
Տէյիշ or **տէյիշ սոգուշ**,
 exchange, barter.
Տէյիրմէն, *t.* mill.
Տէյիրմի or **տէիրմի**, *t.*
 round; square.
Տէյմէ, *t.* any one in ge-
 neral; **տէյմէ մարդու մի՛**
 հաւատար, do not be-
 lieve all men.
Տէյմէ հալով, *t.* with
 difficulty.
Տէյմէտէ, *t.* scarcely;
 doubtfully.
Տէնէփշ *t.* **ընել**, to try,
 to prove.
Տէնիզ մէլէյի, see **սու մէ-**
 լէյի.
Տէնկ, *t.* the half of a load
 for the back of an ani-
 mal, what is placed on
 one side; counter-bal-
 ance; **տէնկ կուգայ մի՞**,
 does it balance?
Տէնկսիզ, *t.* who does not
 weigh his words, rude,
 impolite.
Տէպէլէնմիշ *t.* **ըլլալ**, to
 roll, to tumble.
Տէպէշիւր, *t.* chalk.
Տէռ, breaking wind.
Տէստէ, see **թէստէ**.
Տէստէլէմիշ *t.* **ընել**, to
 bind in bundles.
- Տէստէկ**, *t.* prop, support.
Տէստէրէ, see **թէստէրէ**.
Տէստի, see **թէստի**.
Տէստիմէլ, *t.* a sort of
 handkerchief.
Տէվէ, *t.* camel.
Տէվէ գուշու or **տէվէ շուշի**,
 t. ostrich.
Տէվէճի, *t.* camel-driver.
Տէվր *t.* **ընել**, to turn, to
 revolve; to transfer.
Տէվրիշ or **տէրվիշ**, *t.* der-
 vish; simple.
Տէտէ, *t.* grand-father.
Տէտիրկին *t.* **ըլլալ**, to be
 moving about, to wan-
 der about.
Տէր ելել or **տէր կանգնիլ**,
 to defend, to protect.
Տէրտէր, priest.
Տէրէ, *t.* valley, ravine.
Տէրէճէ or **թէրէճէ**, *t.* step,
 grade; degree; pattern;
 a refiner's pot.
Տէրընտաս, Candlemas.
Տէրի, *t.* skin, hide;
 տէրին իւզմիւշ *t.* **ընել**,
 to flay.
Տէրին, *t.* deep.
Տէրման, *t.* strength,
 force.
Տէրո, *t.* pain; trouble;
 chronic disease.
Տէրուէշմիշ *t.* **ըլլալ**, to
 communicate one's
 troubles, to talk over
 each other's troubles.

Տէրալի , *t.* painful ; afflicted with a chronic disease .

Տէրալտէր , *t.* pauper, vagabond .

Տէօլլէթ , (*t.* աէվլէթ ,) good fortune, wealth .

Տէյիւշմիւշ *t.* ըլլալ , to quarrel .

Տէօնիւմ , *t.* a measure of land, about one third of an acre .

Տէօնկէլ , *t.* medlar .

Տէօշ , *t.* breast (of an animal) ; shoulder (of meat) .

Տէօշէկ , *t.* bed, mattress .

Տէօշէմէ , *t.* pavement ; floor ; carpets, mats, &c. with which a room is spread .

Տէօրալամէ *t.* վաղել , to canter .

Տէօրփիւ , *t.* a rasp .

Տէօքիւնտիւ , *t.* refuse, worthless .

Տէօքմէ , *t.* cast, molten .

Տէօքմէճի , *t.* founder .

Տէֆ *t.* ըլլալ , to be got rid of ; to be dissipated .

Տէֆ *t.* ընել , to dissipate ; to get rid of, to send away .

Տէֆիգամ or **աէֆիքամ** , *t.* dissipation, amusement .

Տէֆիգամ սույու , *t.* wine and other liquors .

Տէֆտէր or **թէֆտէր** *t.* an account-book ; a note-book or any similar manuscript .

Տէֆտէրտար , *t.* treasurer, collector of the revenue .

Տըզ , *t.* buzz, hum .

Տըզման , *t.* fat, corpulent .

Տըզարզ , *t.* tardy .

Տըզարզ պէօճէյի , *t.* the cicada .

Տիղի , *t.* order ; string .

Տիղկին , *t.* bridle ; **տիղկին ընել** , to run (a horse) .

Տիղմիշ *t.* ընել , to arrange ; to string (as beads) .

Տիլ ալթը , *t.* the pip, a disease of the tongue .

Տիլ եարարմը , *t.* speaking in one's favor, aid with the tongue .

Տիլ պալըլը , *t.* the sole, a fish .

Տիլէնճի , *t.* beggar .

Տիլիմ , *t.* slice, piece .

Տիլպազ , *t.* fluent .

Տիլպէր , *t.* agreeable ; handsome .

Տիլփիլ , *t.* dumb .

Տիլաթ *t.* ընել , to pay attention, to take care .

Տիյասպան , *t.* guard, inspector .

- Տիեկիլ**, *t.* axle-tree, axis.
Տիւճ, *t.* vigorous, brisk.
Տիշի, *t.* female.
Տիւյ, *t.* bottom; fundament.
Տիւյա, *t.* gold stuff.
Տիւյաճէ, *t.* preface; origin, root.
Տիւյէկ or **տիւյէք**, *t.* large mortar.
Տիւ տիրի, *t.* in perfect health.
Տիվան, *t.* tribunal, court, council.
Տիվանխանա, *t.* chancery, court room; hall.
Տիվիթ, *t.* ink-stand, ink-horn.
Տիտիկ *t.* ընեկ, to sit still, (spoken of a child).
Տիրամայր, *a.* տիրամայր, Mother of the Lord, the Virgin Mary; mother of a priest.
Տիրէկ, *t.* column; beam; mast.
Տիրի, *t.* alive; lively, vigorous.
Տիրութիւն ընեկ, to take the part of, to protect.
Տիրսէկ or **տիրսէք**, *t.* elbow.
Տիւզ, *t.* plain, level.
Տիւզէթմիշ *t.* ընեկ, to equalize, to level.
Տիւզէն, *t.* order, arrangement; ornaments, finery; toilet; tuning (a musical instrument).
Տիւզկիւն, *t.* smooth; arranged, furnished.
Տիւզմէ, *t.* fictitious, fabulous.
Տիւզմիւշ *t.* ընեկ, to invent, to feign; also *i.* q. տիւզէթմիշ ընեկ.
Տիւզնալ, *t.* to become smooth.
Տիւզցընեկ, *t.* to smoothen, to level.
Տիւլպէնա or **թիւլպէնա**, *t.* cambric muslin.
Տիւմն, *t.* helm, rudder.
Տիւմպէկէկ, *t.* kettle-drum.
Տիւմտիւզ, *t.* perfectly smooth.
Տիւյիւմ, *t.* knot, tie.
Տիւյմէ, *t.* button.
Տիւշէք, *t.* congruous, fitting.
Տիւշիւշ *t.* գտնեկ, to find opportunity; տիւշիւշ փնտրուեկ, to seek opportunity.
Տիւշման, *t.* enemy.
Տիւտիւկ, *t.* a small musical pipe or whistle.
Տիւրթմիւշ *t.* ընեկ, to goad, to incite.
Տիւրիւսա, *t.* true, faithful.

Տիւրկէր, *t.* house carpenter.

Տիւրպիւն or **տիւլպիւն**, *t.* spy-glass, telescope.

Տիք or **տիգ**, *t.* standing, erect; unyielding.

Տիք տիք *t.* նայիլ, to look at one with aversion or in a threatening manner.

Տիքիկ թաշ, *t.* obelisk.

Տլիւիլ, see **Թլիւիլ**.

Տխամիշ *t.* ընեւ, to cork, to close.

Տխնաշ, *t.* fat, corpulent.

Տխնէֆէս, *t.* asthmatic.

Տկեւ, *p.* to get to the bottom, to finish.

Տկոր, *v.* naked, destitute.

Տկոիւ, *p.* to swell; to be haughty.

Տղաբերք, child-birth.

Տղան անցընեւ or **տղան ձգեւ**, to miscarry, to have an abortion.

Տղակուց, from infancy.

Տղեկ, little child, poor little thing.

Տղշխը, see **դժըշխը**.

Տղշ, *v.* stupid.

Տնազ *p.* ընեւ, to make sport of.

Տնաւեր, destroyer of his house, wasteful.

Տնցի, belonging to the house.

Տնտընալ, to delay.

Տնուոր or **տնուոր**, having a family.

Տնիեսայ, son-in-law who resides in his father-in-law's house.

Տոճեւ, *p.* to spoil in cooking.

Տուլախ, *t.* net, trap, snare.

Տուլաշ, *t.* salt-works.

Տուլ, *t.* widow; widower.

Տուման, *t.* mist, fog; smoke; bloom (of plums, grapes, &c.)

Տումանլանմիշ *t.* ըլլալ, to be foggy; (of the eye) to be dim; (of plums or grapes) to be covered with bloom.

Տուն տեղ ըլլալ, to establish one's self in a separate house; to marry.

Տուն տալ, to inspire, to suggest.

Տունուխ, *t.* obscure, dim.

Տուռու, *t.* pure, refined, clear.

Տուռուլմիշ *t.* ըլլալ, to become clear.

Տուվա, *t.* prayer.

Տուվարձի, *t.* a mason.

Տուտու, *t.* madam, lady.

Տուտու գուշու, *t.* a parrot.

- Տսել** , to break wind.
Տսիք *t.* **ընել** , to be at peace, to live in peace.
Տնախ or **թնախ** *t.* nail (of the fingers or toes).
Տառնալ , to murmur, to mutter.
Տրուիլ , Pass. of **տալ** , to be given.
Տրպա , *p.* time, *i.* q. **հեղ** .
Տրտեցընել , to grieve, to vex.
Տրտնջալ , to complain.
Տքալ , to groan.
Տքաքալ , to groan often.
Տլախ , *t. p.* strip of cloth worn instead of a stocking.
Տլամա , *t.* a fester, a whitlow.
Տլայլ , *t.* concerning.
Տլանտրմիշ *t.* **ընել** , to impose upon, to defraud.
Տլաշիս , *t.* crooked, round about.
Տլաշմիշ *t.* **լլալ** , to take a turn ; to be wrapped about.
Տլապ , *t.* closet, cupboard ; large wheel for raising water from a well or cistern ; wheel over which boys swing suspended in boxes ; trick.
Տլմա , *t.* stuffing ; squash stuffed with minced meat, rice, &c. **տլմա պատ** , wall built of mud trodden in a mould.
Տլու , *t.* full ; *subt.* hail.
Տփսան or **աօքսան** , *t.* ninety.
Տողամաճի , *t.* a joiner.
Տոմպալա *t.* **ընել** , see **թախալ դառնալ** .
Տոմպալախ , see **թոմպալախ** .
Տոյում , *t.* fulness ; **տոյում չգիտեր** , he does not know when he has enough.
Տոնաթիշ *t.* **ընել** , to adorn, to deck ; (ironically) to cover with reproaches.
Տոնանմա , *t.* great festival ; illumination ; fleet, navy.
Տոնմիշ *t.* **լլալ** , to be congealed, to be frozen.
Տոնտորմա , *t.* frost ; ice-cream.
Տոնուխ , see **տոնուխ** .
Տուրաի , a bag.
Տոռու , *t.* sorrel, (colour of a horse).
Տուտողրու , *t.* exactly right.
Տուտ , *t.* a friend.
Տորթու , see **թորթու** .
Տփտալու , *t.* brim full.

Բ

Բախամ, *t.* arithmetic; arithmetical figures.

Բախի, *t.* a kind of brandy distilled from the juice of grapes, raisins, or dates.

Բահան or բախան, see բռահան.

Բաղպէթ, *t.* respect, veneration.

Բախութալը, *t.* orderly, well arranged.

Բախութասըզ, *t.* in dis-

order, ill arranged.

Բէզալէթ, *t.* disgrace.

Բէզիլ, *t.* disgraceful, shameful.

Բէմ, *t.* divination; բէմ թափել, to use divination.

Բէմալ, *t.* a diviner.

Բէֆիք, *t.* companion.

Բիճա, see Խրիճա.

Բուպար *t.* ընել, to compare.

Յ

Յաթել or ցաթիլ, to dawn, to begin to appear.

Յաթկել, to leap.

Յաթկեցընել, to cause to leap.

Յաթկտել or ցաթկոտել, to jump or hop about, to leap (as for joy).

Յաթկուղ, an eruption.

Յած, as in *a.* low; also, churlish, rude.

Յածկել, rather low.

Յածնալ, to be humbled; to be in a low condition; *v.* to become rude or churlish.

Յածցընել, to lower, to abase.

Յամքեցընել, to dry up, act.

Յամքիլ, *a.* ցամաքիլ, to dry up, *neut.*

Յաւեցընել or ցաւցընել, to afflict, to cause sorrow.

Յեխ, mud; mortar.

Յեխոտ, muddy, miry.

Յեխոտել, to besmear with mud.

Յխորել, *p.* to wear out, to use up; to crush.

Յկնիլ or *v.* ցըշնիլ, *a.* ցնկնիլ, to bring forth,

- to litter, (said of dogs).
 Հնծղայ, *a.* ծնծղայ, cym-
 bal.
 Հնծուս, rejoicing.
 Հոյց տալ, to shew.
 Հորեկ, *a.* ցերեկ, day-
 time; ցորեկն ի'րուն, all
 day long.
 Հորեկուրնէ, during the
 day, by day.
 Հորեն, *a.* ցորեն, wheat.
 Հորենուկ, *p.* measles.
 Հուրտ առնել, to take cold.
 Հուցընել, *a.* ցուցանել,
 to shew, to point out.
 Հռել, to have the bowels
 relaxed.
 Հրտնալ, *a.* ցրտանալ, to
 grow cold, to cool.
 Հրցընքնել or ցրցընքնել,
 to sprinkle; to shed.
 Հցընել, see ցուցընել.
 Հողել or ցողլել, to
 rinse.

Փ

- Փաղարըխ, see պաղարըխ.
 Փաթ, *t.* clash; clatter;
 crackling.
 Փաթ փաթ *t.* զարնել, to
 tap, to stamp with the
 foot, &c.
 Փաթըռ քիւթիւռ, *t.*
 stamping, clattering.
 Փաթըռոյ or փաթըռոյ,
t. clash, clatter, noise.
 Փաթթել, to envelope, to
 fold.
 Փաթէնթա, *t.* (*Ital.*) a
 diploma.
 Փաթթոյ or փաթոյ, en-
 velope; fillet, band.
 Փաթթուիլ, to be enve-
 loped; to wrap one's
 self up; to embrace.
 Փաթիսթա, *t.* (*Ital.*) cam-
 bric.
 Փաթլաթփշ *t.* ընել, to
 burst, *act.*
 Փաթլափշ *t.* ըլլալ, to
 burst, *neut.*
 Փաթլանդըճ, *t.* pop-gun.
 Փաթլիճան, *t.* the egg-
 plant.
 Փաթտել, see փաթթել.
 Փալա, *t.* sabre.
 Փալաղ, *t.* young of fowls.
 Փալամուտ, *t.* acorn.
 Փալան, *t.* a kind of saddle,
 broad and flat at the
 top.
 Փալաւոա, *t.* (*Span.*) 'idle
 talk, declamation, pa-
 laver.
 Փալասկա, *t.* leather hol-
 ster attached to the
 girdle, worn by irregu-
 lar soldiers.

Փայիւղէ , *t.* jelly .

Փայիլալ , to shine, to glitter .

Փախլաւ or փախլաւ , *t.* a sort of pastry .

Փախուկ , foolish .

Փախտիլ , to avoid, to retire, to fly .

Փախցընել , to cause to flee ; to aid in escaping ; to let go .

Փածեղ or փայծեղ , *p.* spleen .

Փակչիլ or փակիլ , to be glued ; to stick fast .

Փակցընել , to sodder ; to glue ; to attach .

Փաճ , see պաճ .

Փայ , *t.* part, piece ; փայընել or փայ բաժինընել , to apportion .

Փայէ , *t.* order, rank ; respect, honour .

Փայիթախթ , *t.* capital, metropolis .

Փայլակ , *a.* փայլակն , lighting, flash .

Փայլաշմիշ *t.* ըլլալ , to divide among themselves .

Փայլեցընել , *a.* փայլեցուցանել , to make bright, to polish .

Փայտօս or փայտօստ , *t.* intermission, vacation .

Փանայիր , *t.* fair ; great assembly .

Փանդէշիր , *t.* antidote .

Փաշա , *t.* a Pasha .

Փաշա , *t.* feet of animals used for food ; վարտիքի փաշա , lower tie of drawers, about the ankles .

Փաշառըղ , *t.* difficult, toilsome .

Փաշաւոա or փաշաւալ , *t.* dish-cloth , house-cloth .

Փապուճ , see բապուճ .

Փառալամիշ *t.* ընել or փառա փառա *t.* ընել , to tear or cut in pieces .

Փառըլ փառըլ *t.* վառիլ , to glisten .

Փառլախ or փարլախ , *t.* clear, bright .

Փառլամիշ *t.* ըլլալ , to shine, to glitter .

Փառչ , see փարչ .

Փաս , *t.* rust .

Փասըղ *t.* rusty, tarnished

Փաստաւ or փաստաֆ , *t.* piece, (of cloth, &c.)

Փատ , *a.* փայտ , wood ; փատ կտրիլ , to become like wood ; to become stiff (as with the cold) ; to be overcome with astonishment ; փատի կտոր (մարդ) , block-head .

Փատնալ , *i.* q. փատ

- Կտրիլ** . See under *փատ* .
Փատողիլ , a bed-bug.
Փարա , *t.* a para ; money .
Փարչ , a mug .
Փարտել , to swing (the arms in walking) .
Փափաթիա , *t.* camomile .
Փափառա or **փափարա** ,
t. reprimand ; punish-
 ment .
Փափուկնալ , to become
 tender .
Փաք , *t.* pure, clean .
Փաֆ փուֆ *t.* **ընել** , to
 bully, to bluster .
Փեթթել , *a.* **փետել** , to
 pluck off (feathers or
 hair) .
Փեռառել , *p.* to cut, to
 hack .
Փեսաղբար , *p.* grooms-
 man .
Փեսայ , as in *a.* bride-
 groom ; son-in-law ; *also*
 brother-in-law, sister's
 husband .
Փեսայացընել , to receive
 into the relation of a
 son-in-law, to give one's
 daughter in marriage
 to .
Փետատ , *p.* *a.* **փայտատ** , a
 mattock .
Փերփեր , purslain .
Փէժմիւրտէ , *t.* pallid ;
 wretched, vagabond .
Փէլթէ , *t.* jelly .
Փէլթէկ , *t.* stammerer .
Փէլին , *t.* wormwood .
Փէլիա or **փէլիթ** , *t.* acorn ;
 oak .
Փէլուզա , see **փալուզէ** .
Փէ՛հ փէ՛հ , *t.* oh ! how
 fine !
Փէհ or **փէյ** , *t.* earnest
 money ; pledge ; *անոր*
խօսքը փէյ չունի , his
 word is not to be trust-
 ed .
Փէհիվան , *t.* wrestler,
 athlete ; brave gallant
 person .
Փէյտահ *t.* **ընել** , to invent,
 to contrive .
Փէնճիրէ , *t.* window .
Փէնչէ , *t.* claw .
Փէշ , *t.* skirt .
Փէշքէր , *t.* skilful, inge-
 nious .
Փէշին , *t.* in advance,
 beforehand .
Փէշկէշ , *t.* present, gift .
Փէշկիր , *t.* napkin, towel .
Փէշտախտա , *t.* counter .
Փէշտըմալ , *t.* an apron
 which passes quite
 round the body .
Փէչէ , *t.* a stiff horse-hair
 veil used by Turkish
 women .
Փէչէթա , *t.* napkin .

- Փէռչին** or **փէրչին** , *t.* fastening, clinching.
Փէռչիւնէմիշ *t.* ընել to fasten, to clinch.
Փէսիփայէ , *t.* plebeian.
Փէստիլ , *t.* a preparation of apricots, prunes, &c. made in the shape and with the consistency of thick brown paper.
Փէտառվա or **փէտավռա** , *t.* thin strip of wood, lath.
Փէրէնտէն *t.* նետել , to play a trick.
Փէրէքէնտէ , *t.* scattered, thrown here and there ; remnants.
Փէրթաֆսրղ , *t.* sun-glass ; microscope.
Փէրի , *t.* fairy.
Փէրիշան or **փէրուշան** , *t.* scattered ; wasted ; wanderer.
Փէրիւզէ , *t.* ligure, a precious stone.
Փէրկէլ , *t.* compass, dividers.
Փէրուքա , *t.* (Ital.) a wig.
Փէրչէմ , *t.* head of hair.
Փէրսէնք , *t.* balance, counterpoise ; an episode.
Փէրվա , *t.* fear ; bashfulness.
Փէրվաղ . *t.* border.
Փէրվէրտէ , *t.* former pupil, alumnus.
Փէրտաշ , *t.* ընել or տալ , to polish, to smoothen.
Փէրտէ , *t.* curtain ; tone in music.
Փէփէ *t.* ընելով խօսիլ , to speak stammeringly.
Փէք , *t.* very ; *adj.* hard.
Փէքէ , *t.* settle, seat.
Փէքմէղ , see **պէքմէղ** .
Փէքսիմէտ , see **պէքսիմէտ** .
Փէօտէքի , *t.* sheep-skin.
Փիաղ or **փիյաղ** , *t.* minced onions and parsley ; *met.* adulation, flattery.
Փիաթա , *t.* (Ital.) plate, dish.
Փիանքօ , *t.* (Ital.) lottery.
Փիլաւ or **փիլաֆ** , *t.* pilaf, rice cooked with butter.
Փիլիճ , *t.* pullet.
Փիճ , *t.* bastard ; small and worthless.
Փինէղ , *t.* the pinna, a shell-fish.
Փինթարի , *t.* delicate ; cleanly, neat.
Փիշկին , *t.* well cooked ; easy to be cooked ; possessing experience.
Փիս , *t.* impure ; **փիս բերան** , foul-mouthed.
Փիսսի պալըղը , *t.* a flounder.
Փիւնէմիշ *t.* ընել , to soil.
Փիտէ , *t.* a kind of soft bread-cake.
Փիթ , *t.* aged person, el-

- der ; leader ; inventor, originator ; *փիր ինձի-յար* , *t.* very aged ; *փրօլ* , *t.* long life to you ! well done ! (used also ironically).
- Փիրէ* , *t.* a flea.
- Փիրինճ* , *t.* brass ; rice .
- Փիրիփաք* , *t.* very pure ; very well, entirely cured.
- Փիրսիզ* , *t.* uninstructed, unrestrained, mischievous.
- Փիրփրի* , *t.* plebeian, vulgar.
- Փիւշման* *t.* *ըլլալ* , to repent, to be sorry.
- Փիւկիւլ* , *t.* fringe ; tassel.
- Փիւկիւլլիւ պէլա* , *t.* complicated difficulty .
- Փիւսկիւրմիշ* *t.* *ընել* , to sprinkle water with the mouth.
- Փիւրիւղ* , *t.* refuse silk ; complication, difficulty .
- Փիւրիւղիւ* , *t.* tangled, complicated.
- Փիւրսիլաճ* , *t.* completely armed.
- Փիւֆ* , *t.* (puff, blowing ; *int.*) fie !
- Փլած* , in ruins.
- Փլելիլ* , to crumble, to go to ruin .
- Փլցնել* , to ruin, to tear down, to destroy .
- Փլփլիլ* , to fall to ruin, to fall into decay.
- Փճանալ* , to go to nothing, to be lost, to vanish .
- Փնկի* , *t.* filthy .
- Փնարակ* or *փնարել* , to seek .
- Փշաքողել* , to have one's hair rise on end, to be horror-struck.
- Փշոտ* , thorny, prickly.
- Փշոք* , *pl.* *փշուք* or *փշանք* , crumb, scrap .
- Փոթ* , wrinkle ; *փոթ փոթ* *ըլլալ* , to be wrinkled, to be rumped .
- Փոթոցընել* , *v.* to exaggerate .
- Փոնն 'ի փոխը* , alternately, interchangeably .
- Փոխորդ* , change (of garments) .
- Փռիման* , see *փիւշման* .
- Փոցընել* , to make hollow.
- Փորփշարկել* , to dig here and there .
- Փորքշուք* , looseness, diarrhea .
- Փուբալ* , *t.* bottle .
- Փութփէրէղ* , *t.* idolater .
- Փուլ* , *t.* an asper ; a spangle ; scale (of fish) ; a wafer .
- Փուս սիրտ* , tender-hearted .
- Փուճ* , vain, useless .

- Փռւճռւմռւճ , vain, good for nothing.
- Փռւշ փռւշ ըլլալ (*խրճիւն*). see փշաքաղել .
- Փռւռ , i. q. a. փռւռն , oven ; also furnace ; kiln.
- Փռւս , t. fog, mist.
- Փռւսատ , t. instrument ; weapon.
- Փռւսեալ , t. sad.
- Փռւսու , t. ambush .
- Փռւսուլա , t. (*Ital.*) mariner's compass ; billet, note.
- Փռւք , bellows.
- Փռել , to spread.
- Փռալա , t. leek.
- Փռնգտալ or փռըտալ , a. փռնգալ , to sneeze .
- Փռոց , a. սիւռոց , tablecloth, spread.
- Փսըռոց , whisper .
- Փսխեցընել , a. փսխեցուցանել , to make to vomit.
- Փսխունք , vomit, spewings.
- Փսոր , see փշուր .
- Փսորել , a. փշրել , to break, to pound.
- Փստորել , to slip away privately.
- Փսփրս , փսփրոց or փսփրսուք , see փսրոց .
- Փսփրսալ , to whisper.
- Փստած , rotten.
- Փտտեցընել , to cause to rot.
- Փտտիլ , a. փտիլ , to rot .
- Փրթիլ , to be detached, to be taken away .
- Փրշել , a. փշրել , to break in pieces, to pound.
- Փրցընել , to detach, to break off ; to pull up.
- Փրփրած , frothy ; foaming with rage.
- Փրփրիլ , as in a . to froth ; also, to foam with rage ; to suffer extreme thirst .
- Փրփրցընել , to cause to froth.
- Փքիլ , p. a. փքանալ , to swell ; to be elated .
- Փօթա , see քօթակ .
- Փօթռուռ , t. alarm, war-cry ; disturbance.
- Փօլատ , t. steel ; a tray, a salver.
- Փօլեցա or քօլեցա , t. (*Ital.*) bill of exchange.
- Փօջ փօջ t. ընել , to caress, to cajole.
- Փօճալամիշ t. ընել , to steer (a ship) in the direction of the wind.
- Փօմիշ , t. pumice-stone.
- Փշրալ , see փորեալ .
- Փշուր or փօշի , t. silk turban ; silk shawl.
- Փօստ , t. skin, hide ; post,

courier ; post of honor,
rank.

Փօստա , *t.* (*Ital.*) post, mail.

Փօստալ , *t.* sandal ; im-

modest woman.

Փօրեալ , *t.* north ; the
north wind.

Փօրթոկալ , *t.* orange.

Ք

Քա' ho ! halloo ! *address-*
ed to a female.

Քաթայ , see գաթայ .

Քալել , to walk.

Քալեցընել , to cause to
walk.

Քալուկ , having a rapid
gait, nimble.

Քակուք , thing loosened
or taken to pieces.

Քաղքըցի , citizen.

Քամահընել , *a.* քամահել ,
to despise ; to revile.

Քայն or գայն , *t.* brother-
in-law.

Քայնաթա or խայնաթա ,
t. father-in-law.

Քայնանա , *t.* mother-in-
law.

Քանարիա , *t.* canary-bird.

Քանի՞ մէկ , until when ?

Քանի՞ որ , as long as,
while.

Քանի՛ քանի մարդիկ , how
many men !

Քանց , *v. a.* քան ղ , more
than.

Քաշ , weight ; an oke ;
adv. slowly .

Քաշել , to draw ; to
suffer ; to sketch, to
paint.

Քաշկոտել , to pull on all
sides.

Քաշուած , drawn up, con-
tracted .

Քաշուածք , drawing,
sketch.

Քաշուիլ , to withdraw ;
to be contracted, to
shrink, to dry up, as the
water of a well ; to be
ashamed.

Քաշքշել , see քաշկոտել .
Քառսուն , *a.* քառասուն ,
forty .

Քար կտրիլ , to be petri-
fied ; քար նետել , to
throw stones ; to touch
by words .

Քարապինա , *t.* (*Ital.*) a
carbine .

Քարէ քար զարնել , to
strike from rock to
rock ; (պէսք) to wear
one's self out with care
and effort .

- Քարհանք**, *a. քարահանք*, quarry.
Քարոտ, *a. քարոտ*, full of stones.
Քարոտել, to stone.
Քացիկ, to become sour, to become like vinegar.
Քափուծ or **քափուտ**, *t.* a coarse overcoat with a hood.
Քաքում, *t.* ermine.
Քեաթիկ, *t.* writer, clerk.
Քեահի, *t.* sort of pastry.
Քեահիա, *t.* superintendent; deputy, agent.
Քեամիլ, *t.* complete, perfect; of full age; good, reputable.
Քեապէ, *t.* the Caaba.
Քեասէ, *t.* a bowl.
Քեար, *t.* profit, gain.
Քեաւկիր or **քեաւկիր պինա**, *t.* building of stone.
Քեափիր, *t.* infidel, atheistical; impious.
Քեափիրի, *t.* camphor.
Քերթել, (*comp. a. քերել*), to scrape off, to smoothen.
Քեօր or **քեօռ**, *t.* blind.
Քեօր քեօրունա or **քեօռ քեօռունա**, *t.* blindly, gropingly.
Քեօրնալ or **քեօռնալ**, *t.* to become blind.
Քէզապ սույու, *t.* aqua regia.
- Քէթէն**, *t.* flax; hemp.
Քէթէրիզ պաշք, *t.* opportunity, suitable occasion.
Քէլ, *t.* scalled, scurfy; bald.
Քէլէշ, *t.* bold, gallant.
Քէլէփիր, *t.* booty, plunder; that which costs nothing compared with its value.
Քէլէփէ or **քէլէպճէ**, *t.* gag; manacles.
Քէլլափօշ, *t.* i. q. *արախճին*.
Քէլլէ, *t.* head.
Քէլիթիթին, *t.* pincers.
Քէխիա, see **քեահիա**.
Քէհրպար, *t.* amber.
Քէմ, *t.* bad, wicked.
Քէման or **քէմանէ**, *t.* a bow; a violin.
Քէմէն, *t.* a noose.
Քէմէր, *t.* vault, arch; a sort of girdle.
Քէնար, *t.* edge, shore, margin.
Քէնէվիր, *t.* hemp-seed.
Քէննայի *t. խօսիլ*, to insinuate, to allude; (*esp. in an ironical manner*).
Քէնտիր, *t.* hemp.
Քէշէ or **քէշէմ**, *t.* would that!
Քէշէկ, *t.* sort of porridge, made of wheat

- boiled in meat broth and beaten.
- Քէչէ , *t.* felt ; քէչէ կտրիլ or քէչէլենմիշ *t.* ըլլալ , to become sleepy, to doze.
- Քէշի , *t.* goat ; she-goat.
- Քէշի պոպնուզու , *t.* the carob bean.
- Քէպապ , *t.* roast meat ; քէպապ ընել , to roast.
- Քէպէ , *t.* sort of coarse hair-cloth.
- Քէռթէնքէլէ , *t.* a lizard.
- Քէռթիկ քէռթիկ *t.* ընել , to cut, to hack.
- Քէռլամէլի , *t.* magnificent, glorious.
- Քէս *t.* մնալ or իշնալ , to be put to shame, abashed.
- Քէսսո or քէսսալըլս , *t.* dullness of trade.
- Քէսէ , *t.* a purse ; a purse of money, 500 piastres.
- Քէսէկ , *t.* clod of earth.
- Քէսէր , *t.* an adze.
- Քէսիմ , *t.* cut, figure ; fashionable appearance ; toilet.
- Քէսկին , *t.* sharp .
- Քէստանէ , *t.* a chestnut.
- Քէվիլի , *t.* a cullender.
- Քէվրան or քէրվան , *t.* caravan .
- Քէրաքէ , *t.* over-coat, cloak.
- Քէրէմ , *t.* grace, favour.
- Քէրէստէ , *t.* lumber.
- Քէրէվիզ , *t.* celery .
- Քէրիանա , *t.* manufactory.
- Քէրկզտալ , to hiccough .
- Քէրկէֆ , *t.* frame for needle-work ; քէրկէֆ բանիլ , to embroider.
- Քէրփիճ , *t.* brick dried in the sun .
- Քէփաղէ , *t.* disreputable .
- Քէփէնէկ , *t.* butterfly ; stiff felt over-coat without sleeves, worn by camel-drivers .
- Քէփէնկ or քէփէնք , *t.* trap-door ; shutter which swings on hinges at the top .
- Քէփճէ , *t.* a ladle ; a skimmer .
- Քէքիկ , *t.* pennyroyal.
- Քէքլիկ or քէքլիք , *t.* partridge .
- Քէքլիկ օթու , *t.* wild thyme ; marjoram .
- Քէօզ , *t.* a burning coal.
- Քէօթէկ , *t.* beating ; քէօթէկ ուտել , to be beaten .
- Քէօթրիւմ , *t.* paralytic .
- Քէօլէ , *t.* a slave .
- Քէօճլան , *t.* a courser, (horse) .
- Քէօճիւ or քիւճիւ , *t.* list of cloth .

Քէօմէ, see թիւմէ.

Քէօմիւր, *t.* coal.

Քէշլիւ, *t.* rustic.

Քէօշէ, *t.* angle; թէօշէ
պոնճախ, *t.* in holes and
corners.

Քէօշէլի, *t.* angular; չորս

թէօշէլի, square; վեց

թէօշէլի, hexagonal; թէօ.

շէլի խօսք, apt speech.

Քէօշք, *t.* a kiosk.

Քէօշէկ, *t.* dancing-boy.

Քէօսէ, *t.* that has a nat-
urally imperfect beard.

Քէօսէլէ, *t.* sole-leather.

Քէօսսէկ, *t.* fetters; a
watch-chain.

Քէօսսէպէկ, *t.* mole.

Քէօրիւկ, *t.* bellows.

Քէօրկէ, *t.* shadow.

Քէօրիկէ, *t.* fresh, tender.

Քէօրֆէղ, *t.* (*vulg. Gr.*
χώρος,) a gulf.

Քէօփէկ պալըղը, *t.* sea-
dog; shark.

Քէօփիւկ, *t.* froth, foam,
slaver.

Քէօփիւրմիւշ *t.* բլլալ, to
foam, to froth.

Քէօփրիւ, *t.* bridge.

Քէօք, *t.* root; stump.

Քէօքլէնիշ *t.* բլլալ, to
take root.

Քէօք պոյա, *t.* madder.

Քէօֆտէ or թէօֆտիւ, *t.*
ball of minced meat; a

confection of grape-juice
and starch or flour
dried.

Քէֆ, *t.* scum.

Քէֆ, (*t.* թէֆ), exhilara-
tion; pleasure; state of
health; թէֆ չոնիմ, I
am not well; թէֆը տե-
ղը բլլալ, to be in good
spirits; թէֆը աւրել, to
be indisposed; թէֆին
կէօրէ, *t.* according to
his mind; թէֆ չաթմիշ
t. բնել, to amuse one's
self.

Քէֆ, *t. adj.* exhilarated
with wine.

Քէֆալ, *t.* (*Gr.*) the
mullet, a kind of fish.

Քէֆիլ, *t.* bail, surety.

Քէֆսիղ, *t.* indisposed,
unwell.

Քթան, linen.

Քթառիչ, snuffers.

Քթըռ թթըռ ուտել, to
craunch.

Քի, *t.* that.

Քիթապխանա, *t.* library.

Քիթրէ, *t.* tragacanth.

Քիլ, *t.* clay.

Քիլէ, *t.* a measure of dry
things nearly equal to
a bushel.

Քիլէր, *t.* a pantry.

Քիլէրմենի, *t.* Armenian
bole.

- Քիլիճ , *t.* a carpet, a rug.
 Քիլիւ , *t.* a lock.
 Քիմիաճի , *t.* chemist ; al-
 chymist ; impostor .
 Քինա or քինա քինա ,
 Peruvian bark.
 Քինէտ or քինէթ , *t.* junc-
 ture, attachment.
 Քինէտլէմիշ *t.* ընեւ , to
 join, to unite.
 Քինթ , *v. a.* քիթ , nose,
 snout.
 Քիշիգասէ , *t.* gentleman,
 nobleman.
 Քիշնէմիշ *t.* ընեւ , to
 neigh .
 Քիշնիշ , *t.* coriander .
 Քիչ , little ; few ; քիչ մը ,
 a little ; a little while ;
 քիչ մնաց որ , came
 within a little of . . .
 Քիչ քիչ , little by little .
 Քիչիկ or քչիկ , rather
 few .
 Քիշնալ , to diminish .
 Քիչցընեւ , to make little .
 Քիչւոր , diminished, few .
 Քիպիր , *t.* arrogant,
 proud .
 Քիպրիթ , *t.* sulphur .
 Քիսպ , *t.* profit, gain .
 Քիսվէթ , *t.* garb, costume ;
 appearance ; portrait .
 Քիրա , *t.* rent, hire ; քի-
 բայով բռնեւ , to hire .
 Քիրազ , *t.* a cherry .
 Քիրաճի , *t.* tenant, lod-
 ger ; one who keeps an
 animal to let .
 Քիրայեւ , *t.* to hire .
 Քիրէճ , *t.* lime .
 Քիրէմիւ , *t.* tile .
 Քիրէվէտ , *t.* bedstead .
 Քիրիշ , *t.* string, chord,
 of a violin, &c ; also *i.* q .
 քիրիշլամէ .
 Քիրիշլամէ , *t.* smaller
 beams placed upon lar-
 ger ones or on the heads
 of columns .
 Քիւթ քիւթ , *t.* thumping
 noise .
 Քիւթիւկ , *t.* a log of
 wood ; large book for
 records or accounts .
 Քիւթիւռտիւ , *t.* sound,
 detonation, crash .
 Քիւլաչ , *t.* a felt cap ; a
 trick .
 Քիւլ ըռէնկի , *t.* ash-col-
 oured, grey .
 Քիւլիւնկ , *t.* pickaxe .
 Քիւլիւչէ , *t.* ingot .
 Քիւլճան , *t.* furnace of a
 bath .
 Քիւլճանի , *t.* worthless,
 dissipated person .
 Քիւլպաստը , *t.* broiled
 meat, steak .
 Քիւմէ , *t.* collection, mass .
 Քիւմէս or քէօմէս , *t.* hen-
 roost, hen-house .

քիւնկ , *t.* a pipe, a tube.
 քիւսկիւ , *t.* bar of a door.
 քիւրէկ , *t.* shovel ; oar ;
 galley ; shoulder-blade.
 քիւրք , *t.* fur ; robe lined
 with fur.
 քիւփ , *t.* large earthen
 vessel.
 քիւքիւրս , *t.* sulphur,
 brimstone.
 քիւֆ , *t.* mould .
 քիւֆէ , *t.* deep basket,
 hamper.
 քիւֆիւր or քիւֆր *t.* ընել ,
 to blaspheme.
 քիւֆիւրպաղ , *t.* blasphem-
 er.
 քիւֆէնմիշ *t.* ըլլալ , to
 mould , to become
 mouldy .
 քիւֆիւ , *t.* mouldy.
 քիփրի , *t.* hedge-hog,
 porcupine.
 քիփրիկ , *t.* eyelash .
 քմծիծաղ ըլլալ or քմծուիլ ,
 to smile.
 քնանալ , to sleep .
 քնացընել , to put to sleep.
 քնել , *p.* see քնանալ .
 քնեւրք , temple (side of
 the head.)
 քնհատ , wakeful, sleep-
 less.
 քնոտ , sleeper.
 քշել , to push ; to drive
 out, to exile ; to last, to

endure ; փորք քշել , to
 have the bowels re-
 laxcd.
 քշպել , to reprehend, to
 blame.
 քով , side ; *prep.* by ;
 with ; in the employ-
 ment of ; քովէն վճարեց ,
 he paid out of his own
 pocket .
 քովքով , quite close,
 next.
 քովընտի , oblique ; a-
 cross.
 քովիկ , see քով .
 քու , Gen. of դուն , thy .
 քուկդ or քուկիկդ , thine.
 քուռ , vile, worthless.
 քուռչ , rag .
 քուր , *a.* քոյր , sister.
 քուրուկ , sister (familiar-
 ly).
 քռթել , to sew careless-
 ly and badly .
 քռթիւթալ or քռթ փռթ
 ընել , to litter.
 քսել , to rub ; to anoint
 by rubbing .
 քսուիլ or քսուքսուիլ , to
 rub one's self ; to rub a-
 gainst, to graze ; to
 frequent, to attach one's
 self to ; to fawn upon .
 քսիսալ , see փսիքսալ .
 քրիստոնէ , *a.* քրիստոնեայ ,
 christian .

Քրտրնած , sweating.	sweat.
Քրտրնխաշ , broken out with a rash.	Քրտինք , sweat.
Քրտրնցընել , to cause to	ՔՖրել , <i>t.</i> to blaspheme, to curse.

()

()՛ , oh ! how fine !	()խխապաղ , see օքքապաղ .
()դ , an arrow.	()խշամիշ <i>t.</i> ընել , to ca- ress.
()գտել , to suffice.	()խոր , <i>v.</i> seven.
()գտեցընել , to render sufficient.	()ծել , <i>a.</i> օծանել , to a- noint.
()թլանմիշ <i>t.</i> ըլլալ , to pasture, to feed.	()՛հ , oh ! ah !
()թլուխ , <i>t.</i> pasture, grass.	()հարսակ or օրհարսակ , <i>a.</i> օրհասարակ , noon.
()թուրախ , <i>t.</i> a pensioner ; the fundament ; a cham- ber-pot .	()դակ կոճակ , hook and eye ; loop and button.
()լաղան , <i>t.</i> possible .	()դիկ , see օդիկ .
()լանճա , <i>t.</i> what one has on hand, remnant .	()դլախ , <i>t.</i> a kid.
()լթա , <i>t.</i> fish-hook ; <i>i.</i> գ. վօլթա , tack, turn ; օլ- թա զարնել , to take a turn, to take a walk .	()դմիշ <i>t.</i> ըլլալ , to be successful, to prosper .
()լուխ , <i>t.</i> gutter .	()դուռ ուշախ , <i>t.</i> children, young folks .
()լուր օլմալ , <i>t.</i> ground- less, vain .	()դուլուխ , <i>t.</i> adopted child .
()խ , <i>t.</i> oh !	()դրամիշ <i>t.</i> ըլլալ , to meet.
()խ , see օգ .	()ճախ , <i>t.</i> fire-place. chimney ; bed in a gar- den ; <i>met.</i> tribe, family .
()խա , <i>t.</i> oke, weight of 2 $\frac{3}{4}$ pounds .	()մուշ , <i>t.</i> shoulder.
()խլամուր , <i>t.</i> the linden- tree .	()մպուէլա or օմուէլա , (<i>Ital.</i>) umbrella .
()խլաւու , <i>t.</i> small roller, cylinder .	()յա , <i>t.</i> edging, a kind of needle-work .

- () յաւանդիչ *t.* ըլլալ, to delay, to play truant.
- () յին, *t.* play, game.
- () յմա, *t.* engraving, sculpture.
- () յմալը, *t.* engraved, sculptured.
- () յմիչ *t.* ընեւ, to engrave, to sculpture.
- () յնախ, *t.* a joint; *adj.* fickle.
- () յուխ, *t.* scarecrow.
- () յուն, see յին.
- () յունճախ, *t.* play-thing.
- () յունճու or ջունպազ, *t.* player, skilful in a play.
- () պա, *t.* tent such as is used by the nomades; nomadic tribe.
- () ջիւ, *v. a.* ոջիւ, a louse.
- () ոման, *t.* forest.
- () ոնալ, *v. a.* ոռնալ, to howl.
- () ոսալամիչ *t.* ընեւ, to steer close to the wind.
- () ոսա փօճա *t.* երթալ, to steer irregularly; to be irregular, to be fickle.
- () ոտու, *t.* camp; army.
- () ոսպի, *t.* a prostitute.
- () սանմիչ or ուսանմիչ *t.* ըլլալ, to be disgusted, wearied
- () սանտրմիչ or ուսանտրմիչ *t.* ընեւ, to weary, to disgust.
- () սկի, *v. a.* ոսկի, gold.
- () վա, *t.* a plain.
- () տա, *t.* a room.
- () տալար, *t.* a house the rooms of which are let to different individuals.
- () տալիս, *t.* a concubine.
- () տաշիւ, *t.* a room-mate.
- () տապաշի, *t.* person who has charge of the rooms in a khan; agent of a military commander.
- () տունճու or օտունճի, *t.* wood-cutter, wood-seller.
- () րախ, *t.* a sickle.
- () րեւ, to rock; to swing.
- () րթա, *t.* the middle; օրթայէն վերցո՛ւր, take it out of the way; destroy it.
- () րթա եօլու or օրթա պապէթ, *t.* middling; middle.
- () րթալիս, *t.* the midst; the community, the public; օրթալիսը ի՞նչ կայ, what is going on? օրթալիսը խարապ *t.* է, matters are in a bad way.
- () րթախ *t.* ըլլալ, to ac-

- company ; to be associated .
 () ը մանչա , *t.* middle .
 () ը հասարակ , see օ հասարակ .
 () ը նենք , *a.* օ ը նու թիւն ,
 benediction, blessing .
 () ը օցք , cradle .
 () ը քապաղ , *t.* juggler .
 () Ֆ , *t.* oh ! ah !
 () Ֆ ու ը միշտ , *t.* ը նեւ , to
 exaggerate .

Ֆ

- Ֆալ , *t.* fortune-telling ;
 ֆալ բանալ , to tell fortunes .
 Ֆալախա , *t.* stocks to bind
 the feet for inflicting
 the bastinado .
 Ֆալան or ֆիլան , *t.* such a
 one, this or that ; ֆալան
 ֆիլան , *t.* this , that and
 the other .
 Ֆախիր , *t.* poor, miserable .
 Ֆայրդ or ֆայիդ , *t.* inte-
 rest (of money) .
 Ֆայտա , *t.* gain, profit .
 Ֆանէլա , (*Ital.*) flannel .
 Ֆառաշ or ֆարաշ , *t.* dust-
 pan .
 Ֆառֆառա , *t.* boaster .
 Ֆառֆուրի , *t.* porcelain .
 Ֆասլ , *t.* ը նեւ , to slander .
 Ֆասլա , *t.* a piece, a frag-
 ment .
 Ֆասուլիա , (*Gr.*) beans .
 Ֆարազի or ֆարազա , *t.*
 although ; suppose that .
 Ֆարդ , *t.* duty, obligation ;
 obligatory .
 Ֆարրմիշտ , *t.* ը լաւ , to be-
 come feeble with age or
 disease .
 Ֆարի or ֆարդ , *t.* ը նեւ , to
 distinguish ; to be
 distinguished .
 Ֆարիսորդ , *t.* not different,
 alike .
 Ֆէթվա , *t.* legal opinion
 of a Mohammedan ju-
 rist, decision (by the
 Sheikh-ul-Islam or a
 Mollah) of a case
 proposed hypothetically .
 Ֆէլաքէթ , *t.* misfortune .
 Ֆէլէկ or ֆէլէք , *t.* orb ;
 world ; the visible
 heavens .
 Ֆէնէն , *t.* (*Gr.*) lantern ;
 light-house .
 Ֆէնտ , *t.* contrivance .
 Ֆէնտպաղ , *t.* ingenious,
 cunning .
 Ֆէռահ , *t.* refreshing,
 agreeable .
 Ֆէռահշահմիշտ , *t.* ը լաւ , to

- be joyful, to be refreshed.
- Ֆէս, *t.* oriental red wool-len cap.
- Ֆէսաւս, *t.* corruption; wickedness; disturbance, uproar.
- Ֆէսլիյէն, *t.* sweet basil.
- Ֆէսֆէսէ or ֆէսզէսէ, *t.* doubt, anxiety, hesitation.
- Ֆէրահաթ *t.* ընել, to abandon; to relinquish; to cede.
- Ֆէրահէ, *t.* long outer garment.
- Ֆէրասէթ, *t.* intelligence, sagacity.
- Ֆէրզանս, *t.* dexterous, cunning.
- Ֆէրման, *t.* firman, royal order.
- Ֆընտըխ, *t.* hazel-nut, filbert.
- Ֆըշեր, *t.* dung.
- Ֆըշերբիշ *t.* ընել, to bud; to gush out.
- Ֆըշի, *t.* barrel, cask.
- Ֆըռըտախ, *t.* whirligig.
- Ֆըռըլ Ֆըռըլ *t.* պտըտիլ, to whirl, to make a circuit.
- Ֆըսըլթը, *t.* a whispering noise.
- Ֆըստըխ, *t.* pistachio.
- Ֆըրշա, *t.* a brush.
- Ֆըրսանս, *t.* opportunity, occasion.
- Ֆիթ *t.* առլ, to incite, to instigate.
- Ֆիթիլ, *t.* wick; match; Ֆիթիլ առլ, to instigate.
- Ֆիթնէ, *t.* sedition; villainy; as an *adj.* seditious; mischievous.
- Ֆիթնէի ֆիւճիւռ, *t.* mischief-maker, troubler.
- Ֆիլ, *t.* elephant.
- Ֆիլան, see Փալան.
- Ֆիլառ, *t.* a sort of slipper.
- Ֆիլիշ, *t.* sucker, young branch.
- Ֆիլիլէնմիշ *t.* ըլլալ, to bud, to shoot.
- Ֆիլ հալ, *t.* instantly.
- Ֆիլճան, *t.* coffee-cup.
- Ֆիլիգա, *t.* (*Ital.*) long-boat.
- Ֆիլ տիշի, *t.* ivory.
- Ֆիղան, *t.* lamentation, complaint; cry.
- Ֆիյաթ or ֆիյէթ, *t.* price.
- Ֆիւս, *t.* lap-dog.
- Ֆիշէնկ, *t.* rocket.
- Ֆիշնէ, *t.* a species of sour cherry.
- Ֆիսկէ, *t.* a snap, a fillip.
- Ֆիսկիէ, *t.* fountain, jet d'eau.

- Ֆիսաան or ֆըստան , *t.* gown, ladies' dress.
- Ֆիտան , *t.* a plant ; a young tree transplanted.
- Ֆիրասէթ , see ֆէրասէթ .
- Ֆիրեատ , *t.* appeal for assistance; also, *i. q.* ֆիղան .
- Ֆիօրին , *t.* florin.
- Ֆիւրբտալ or ֆիւրբտալ , *t.* to simmer, to bubble.
- Ֆիշալ , to hiss ; to whistle.
- Ֆուխարէ , *t.* poor.
- Ֆուռթունա or ֆուրթունա , *t.* storm, tempest.
- Ֆուռուն or ֆուրուն , *t.* oven ; furnace.
- Ֆրէնկ or ֆրէնկ , *t.* Frank, European.
- Ֆրէնկ իւզիւմիւ , *t.* currants.
- Ֆրէնկիստան or ֆրէնկիստան , *t.* Europe .
- Ֆուլթիշ or ֆուլթիշ , *t.* ընկ , to cast, to hurl.
- Ֆուլի or ֆուլի , see ֆուրլուի .
- Ֆուլանմիշ , *t.* ըլլալ , to rush, to fly about.
- Ֆուխա or ֆուխա , *t.* discord, disunion ; party.
- Ֆուշա , see ֆուրշա .
- Ֆուսանտ , see ֆուրսանտ .
- Ֆրանճէլ , *t.* (*Ital.*) roll of wheat bread.
- Ֆոլ , (*Gr.*) nest-egg.
- Ֆոլա , *t.* metallic plate used as a basis for setting precious stones.
- Ֆոփուլ , *t.* proud, arrogant.
- Ֆոտուլ , *t.* a sort of bread-cake.
- Ֆոֆօ ընկ , to stammer.

ERRATA.

Page.	Col.	Line.		
8	b	22	for արգիլուլ	read արգելուլ
14	a	27	" գլխէ , ելլել	" գլխէ ելլել
17	b	25	" unbecomming	" unbecoming
19	a	21	" a .	" or
20	b	33	" այրեցել	" այրեցեալ
23	a	20	" seize	" to seize
32	a	20	" լծարկըտալ	" լծարկը տալ
38	a	11	" քնել	" լծքնել
62	a	1	" suckl ;	" suck,
67	b	35	" v .	" v . a .
74	a	17	" համալսօր	" հարամսօր
83	b	17	" Ղ'ռճոոց	" Ղ'ռճոալ
84	b	3	" bombatic	" bombastic
"	"	14	" word	" ward
85	b	2	" charp	" charm
97	a	2	" t .	" a .
103	b	10	erase the whole line.	
111	b	32	after a . add ծիծփիլ .	
112	a	13	erase to .	
113	a	14	for Պաղլամի	read Պաղլամի
119	b	31	" te	" to
121	a	14	" Պուղղուր	" Պուղղուր
128	b	4	" stffliy	" stiffly
137	a	2	" Տաղ	" Տաղ
141	b	21	erase a .	
150	b	5	for փնկի	" փնթի
151	a	28	" փշուր	" փշոր
152	a	10	" Վալեցընել	" Վալեցընել

A *t* . should have been appended to the following words ; բուխտան , թանէ , թէօհիլթ , լաճիվէրտ , խամզել , խասիտ , խարարմիշ , հալ , համարաթուծիւն , համալաճի , հաշարի , and տէյիշ or տէյիշ տօգուշ .

2.6

4.3

3 2044 020 403 036

This book should be returned to
the Library on or before the last date
stamped below.

A fine of five cents a day is incurred
by retaining it beyond the specified
time.

Please return promptly.

~~WIDENER~~

~~MAY 18 1998~~

~~DEC 20 1951~~

~~CANCELLED~~

~~MAY 27 '52~~

405-2913

MAR 16 '72 H

MAY 24 '60 H

AUG 25 1971 LL

3435636

~~CANCELLED~~

~~WIDENER~~

~~SEP 10 1993~~

~~BOOK DUE~~

~~WIDENER~~

~~MAR 06 1998~~

~~BOOK DUE~~

~~CANCELLED~~

